דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עיתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר

- מקור הסמכות – עמוס עוז
- שבועון „המחנה החרדי" נגד הציבור החרדי – נח זבולוני
- האחיות, יציאה לשוק הפרטי – אהרון גבע
- יהודי דרא"פ, הממאנים ללמוד לקח – יהודה גוטהלף
- משבר העליה, סוף הסדרה – מאיר בראלי
- כל הארץ, על הדשא, כוכבים ולילות

מזג האויר

מעונן חלקית עד בהיר.
הטמפרטורות החזויות:
ירושלים: 17־27, רמת־הגולן: 16־28, נהריה: 18־28, צפת: 18־26, טבריה: 20־35, נצרת: 17־29, עפולה: 17־32, שומרון: 17־29, תל־אביב: 17־27, לוד: 18־29, יריחו: 19־36, עזה: 20־27, באר־שבע: 16־32, אילת: 23־39.

יום שני, ט"ז בסיון תשמ"ו, 23.6.1986 ● גליון 18841

היום 12 עמודים ● המחיר 73 אג', באילת 63 אג'.

בתי־החולים יפנו הבוקר את רוב המאושפזים אם האחיות יתעלמו מהצווים וינטשו אותם

האחיות: לזעזע את המערכת (צילום: י.פ.פ.א)

מאת דנקה הריניש, סופרת „דבר"

על פי ההנחיות של מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, ישחררו היום בתי החולים את רוב החולים המאושפזים, אם אמנם ימשכו האחיות והאחים את איומם וינטשו את עבודתם מהבוקר. החולים, שמצבם הבריאותי לא יאפשר העברתם לבתיהם, ישארו בבתי־החולים, והרופאים בסיוע המשפחות יטפלו בהם.

משרד הבריאות, קופת־חולים הכללית וההסתדרות המדיצינית „הדסה" ביקשו אתמול מבית־הדין האיזורי לעבודה בירושלים להוציא צו מניעה נגד האחיות, שיאסור עליהן לשבות ולעזוב את בתי־החולים. לכל הצדדים ברור, שאם במגעים, שהיו אמורים להמשך לתוך הלילה, לא יושג הסדר שיאפשר לנהל משא ומתן עם גוף יציג של אחיות ואחים של בתי החולים הם לא יכבדו את צוו המניעה וינטשו את בתי־החולים.

לסופרת „דבר" נמסר כי מתוך כלל 11,000 אחיות ואחים של בתי החולים יציית הרוב המוחלט להוראות מטה המאבק של החטיבה הנפרדת. רק בחדרי מיון תתנהל העבודה כרגיל, בחדרי ניתוח יעבדו

(המשך בעמ' 2)

חריש התחייב: ההכרעה מחר

מאמצים של הרגע האחרון לגשר בין עמדות פרס ורבין לעמדת שמיר – המתנגד בתוקף לוועדת חקירה ● רבין: נגד ועדת חקירה – אך לא אומר בעד מה ● ההערכה: יוסכם כנראה על "טיפול משולב", שיפריד בין העבר לעתיד ויכלול התפטרות ראש השב"כ ואחדים מעוזריו

מאת מנבה צימוקי ויוסי מלמן סופרי „דבר"

בתום התייעצויות רב מסלוליות בעניין הטיפול בפרשת השב"כ, הסתמנה אמש תמונת מצב שבה בולטים עדיין הניגודים בין השרים השונים. הדרג המדיני הבכיר ביותר עושה מאמצים של הרגע האחרון כדי להגיע לעמדה מוסכמת עם היועץ המשפטי לפתרון המשבר.

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, ביקש אתמול לבחון בהתייעצויות שערך את עמדות השרים לאפשרות הקמתה של ועדת חקירה ממלכתית.

ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר הביע את דעתו הנחרצת, הן בפגישה שקיים בארבע עיניים עם חריש והן במפגש בלשכת ראש הממשלה, נגד האפשרות להקים ועדת חקירה, למרות ששרים בליכוד הביעו תמיכה בהקמת ועדת חקירה כזו.

בדרג המדיני הבכיר נעשה נסיון לגשר בין עמדות ראש הממשלה ושר הבטחון לבין עמדותיו של שמיר. שר הבטחון יצחק רבין אמר אתמול ל„דבר": „אני נגד ועדת חקירה אך אינני יכול לומר בעד מה אני בשלב זה".

חריש החל אתמול את סיבוב ההתייעצויות הממשלתיות שלו כמתחייב מדו"ח ועדת אגרנט (1962). הוא הודיע כי בתום ההתייעצויות יודיע מחר מהי החלטתו. היום יקיים חריש סיבוב התייעצויות נוסף.

ההערכה היא כי יתכן שהיועץ המשפטי לממשלה והשרים

(המשך בעמ' 2)

בחירות חמות בספרד. מצביעים לבושים בבגדי רחצה עומדים בתור לקלפי, אתמול בקאדיז. אמש נמסר, שכ־55 אחוז מהם נתנו את קולם למפלגת גונזאלס הסוציאליסט. (צילום: א.פ.)

מובטלי מפעל החוטים איבדו את סבלנותם:

ראש המועצה ומזכיר מ.פ. אופקים היו שבויים בידי פועלי „אופ־אר"

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

עשרות מעובדי מפעל „אופ־אר" לחוטי כותנה באופקים חסמו אתמול את כביש הגישה לעיירה. הם התבצרו בבניין המועצה המקומית והטילו מצור על ראש המועצה יחיאל בנבוב ועל מזכיר מועצת הפועלים בעיירה אילה.

רק בשעה 10:00 בליל אתמול, אחרי 11 שעות, הוסר המצור מלשכת ראש המועצה. לאחר סיום ישיבת החירום של הנהלת המועצה המקומית, מזכירות מועצת הפועלים, ועד העובדים ונציגי הוועד הפועל. בישיבה הוחלט, שמכתבי הפיטורין לא יפתחו על־ידי עובדי המפעל, שיסרבו את המכתבים למועצת הפועלים, כדי שתעביר אותם לטיפול האגף לאיגוד מקצועי בוועד הפועל.

היום יתחדש ככל הנראה המאבק בפעולות משפטיות למינוי כונס נכסים פעיל ל„אופ־אר", ובין היתר נשקלת אפשרות של הפיכת המפעל לקואופרטיב של העובדים, שינהלו אותו.

מפעל „אופ־אר" נקלע באחרונה לקשיי נזילות חמורים ו־180 עובדיו מובטלים זה כחודשיים. את משכורות אפריל־מאי טרם קיבלו. העובדים, שבחודשים האחרונים קיימו הפגנות מחאה באופקים ובירושלים, קיבלו ביום ו' האחרון הודעות

(המשך בעמ' 2)

עשרת ח"כי הוועדה לביקורת יגישו היום את „חוק רקנאטי"

יו"ר „דיסקונט": רקנאטי בחר בדרך הקשה

מאת שלמה גבעולי, שלמה קימר וחדוה שרביט סופרי „דבר"

עשרת חברי הוועדה לענייני ביקורת המדינה יגישו היום לידי יו"ר הכנסת שלמה הלל הצעת חוק, הקובעת שאנשים שמוקעו לחקירה קשה [illegible]

על הצעת החוק חתמו כל חברי הוועדה לענייני ביקורת המדינה ח"כ דוד ליבאי, וכל עשרת חברי הוועדה.

בשיחה עם „דבר" דחה אמש בתוקף ח"כ ליבאי את הטענה, כי משמעותה של הצעת־חוק זאת היא חקיקה רטרואקטיבית. ליבאי, המעריך שהצעת החוק עשויה להתקבל בכנסת תוך חודש חודשים, אמר: כי הצעת החוק הזאת אינה רצה בעבר אלא תחיה בעתיד. כל כי שלא פעל על־פי המלצות ועדת בייסקי להתפטר או לתת את הדין.

[illegible]

(המשך בעמ' 2)

מערכת הבטחון בודקת חשד להברחת ידע בטחוני מ„אורדן"

מאת מלי הילנר, הסופרת הצבאית של „דבר"

במערכת הבטחון נערכת מאז יום ד' שעבר בדיקה של הידע הצבאי המצוי בחברת „אורדן" ושל האפשרות שנעשה בידע זה שימוש שלא כחוק.

גורמים בכירים במערכת הבטחון העריכו כי הבדיקה תסתיים תוך זמן קצר לאחר שהחלה בשבוע שעבר עם פניית ראשי קונצרן „כלל" במפעל „אורדן" אליהם. על־פי חשד העבירו בכירים במפעל המתמחה במיגון לנגמ"שים וביצור חלקי פלדה עבור תעשיות בטחוניות, ידע בטחוני שבשימוש „אורדן" לחברה מתחרה בחו"ל.

במפעל „אורדן" פוטרו בחודשים האחרונים עובדים רבים מכל המחלקות, בכללם שני שלישים מעובדי מחלקת המחקר והפיתוח, בתוצאה מבעיות תקציביות. במקביל סיימו את תפקידם במפעל שלושה בכירים, בהם גם אלוף (מיל.) אמנון רשף, ששימש מישנה למנכ"ל. אתמול פורסם כי רשף התפטר ככל הנראה בקשר להקמת חברה אחרת או יצירת מגע מסחרי עם חברה מתחרה אחרת, ביחד עם בכיר אחר ב„אורדן". רשף עצמו ביקש להבהיר כי ב־16 ביוני סיים את תפקידו ב„אורדן" לאחר שהרגיש כי מיצה את עצמו. הוא פונה לעסקים פרטיים, שלא מן הנמנע כי יהיה להם קשר עם סוג המידע והטכניקות בהם עסק ב„אורדן".

שמועות בצה"ל

במהלך השבוע שעבר, נפוצו בצה"ל ובעיקר בקרב העוסקים בקשר עם מפעל „אורדן" שמועות

(המשך בעמ' 2)

יו"ר הוועדה לביקורת לליבאי:

העונש לבנקאים לא לכל החיים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

יו"ר הוועדה לביקורת המדינה אומר, כי המלצות ועדת בייסקי לפיטורי הבנקאים אינן גוזרות עליהם עונש „לכל החיים".

ועדת בייסקי לא קבעה תקופה מוגדרת לאי־כשירותם של מנהלי הבנקים לשמש בתפקידיהם, ומכאן נפוץ הפירוש, כי פיטוריהם מהבנקאות הישראלית בארץ ובחו"ל הם לצמיתות. גם רפאל רקנאטי, המסרב להתפטר, מנמק את סירובו בכך, שאינו מוכן לקבל עונש הפוסל אותו לצמיתות מלעסוק במקצועו.

ח"כ דוד ליבאי, יו"ר ועדת הכנסת לביקורת המדינה, שהוא משפטן בעצמו, סבור, כי אין להבין את המלצת הוועדה ביחס לבנקאים כפיטורים לצמיתות, שכן אילו זאת היתה כוונת הוועדה, היא היתה אומרת את הדבר במפורש.

ישראל מציעה עיסקה:

תשאול אמריקאי של סלע תמורת חסיון משפטי

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ישראל מציעה לארה"ב עיסקה בקשר לפרשת פולארד.

בהתייעצות שרים שהיתה אמש בירושלים נקבע כי ישראל תציע שצוות חוקרים מארה"ב יגיע לישראל כדי להציג שאלות ולתשאל את תא"ל אביב סלע, ששמו הוזכר בקשר לפרשה. תמורת זאת ינתן לתת אלוף סלע חיסיון מלא מפני העמדתו לדין בארה"ב, ויותר לו לבקר בארה"ב.

הצעה זו מבוססת על ההסדר הקודם שהושג בקשר לראש הלשכה לקישרי מדע (לק"מ) רפי איתן, והנספחים המדעיים של ישראל שהיו קשורים להפעלתו של המרגל ג'ונתן פולארד בוואשינגטון.

בהתייעצות שהשתתפו בה ראש הממשלה, ממלא מקומו ושר הבטחון דיווח שר המשפטים יצחק מודעי על השיחות שניהל בעניין זה עם פקידי ממשל ועם שר המשפטים האמריקאי אדווין מיז.

ועדת שרים מיוחדת תדון היום במשבר בישובי הגולן והבקעה

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ועדת שרים מיוחדת תתכנס היום כדי לדון במצב המצוקה של ישובי רמת־הגולן ובקעת־הירדן.

שר הבטחון יצחק רבין אמר אתמול בישיבת הממשלה שאסור לנטוש את הישובים. „הסורים לא הצליחו לגרש את המתיישבים אז אנחנו בגלל בעיות כלכליות נצליח?" אמר רבין.

בעת דיון קצר שהיה בעניינם של הישובים, בעקבות שאילתה של השר יוסף שפירא, אמר ראש הממשלה שמעון פרס, כי חובות הישובים של רמת הגולן מגיעים ל־250 מיליון דולאר. שפירא העלה את השאילתה על רקע הידיעות כי מתיישבים רבים עוזבים את ישוביהם ברמה.

השרים יעקב צור, אריק נחמקין ויגאל הורביץ דרשו בחריפות לסייע לישובים אלה. לדברי השר צור, יש צורך בסיוע של כ־35 ביליון דולאר לשנה כדי לאפשר פרישת חובות הישובים לטווח ארוך, ואולם לשם כך יש להפסיק לחלוטין את הסיוע לישובי יהודה ושומרון.

נסיון להצית „על המשמר" בחיפה – נעצרו אנשי „כך"

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

שני אנשים נעצרו אתמול בחשד שניסו להצית את סניף „על המשמר" בחיפה. לסופר „דבר" נודע, כי החשודים קשורים בתנועת „כך".

החשודים השליכו סמרטוטים טבולים בחומר דליק על דלת הכניסה האחורית במחסן של סניף מערכת העיתון. האש התפשטה מהר, אך למרבה המזל היו במקום שוטרים אשר עצרו את החשודים והזעיקו מכבי־אש.

גוברת הסערה בסוכנות עקב החוברת האנטי־ציונית

יו"ר חבר הנאמנים הופברגר: לא אתפטר ולא אתנצל

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

ד"ר אלי תבין, ראש המחלקה לחינוך בגולה, דרש אתמול מיו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית, ג'ראלד הופברגר, להתפטר על רקע פרשת החוברת האנטי־ציונית שהופצה על־ידי ראשי המגביות. הופברגר הודיע שאיננו מתכוון להתפטר ואף אמר כי ימסור את החוברת מעוררת המחלוקת לכל ציר שיהיה מעוניין בה.

פרשת החוברת האנטי־ציונית והקריקטורות בסגנון אנטישמי המעטרות אותה העסיקה אתמול את דיוני הנהלת הסוכנות וחבר הנאמנים. בישיבת ההנהלה דרש יו"ר ההנהלה הציונית אריה דולצין לגנות את הקריקטורות האנטישמיות, להקפיא את החוברת ולא לקיים כלל דיון עליה. הוא הביע את כעסו על כך, שאיש מן האמריקאים לא גינה את הוצאת החוברת ולא התנצל על הקריקטורות המופיעות בה.

ג'ראלד הופברגר התנגד להקפאת החוברת, והודיע, שאין הוא מתכוון להתפטר ואף לא להתנצל על הפרשה.

בתום הישיבה הוחלט על הקמת ועדת שלושה ובה החברים מקס פישר, מנדל קפלן וח'ק מורצ'ינר, כדי לנסות למצוא הצעת ביניים שתהיה מקובלת על כולם. הצעת החלטה זו הובאה לפני חבר הנאמנים של הסוכנות.

חברים בהנהלה הציונית הביעו אתמול התנגדות להחלטה שהתקבלה בהנהלת הסוכנות ותבעו החלטה מפורשת, המגנה את החוברת כולה. חברי הוועדה שהוקמה בהנהלה הציונית לבדיקת הפרשה, חיים אהרון, עוזי נרקיס, יצחק מאיר ויצחק ורשבסקי, תבעו מדולצין לקיים דיון דחוף בנושא בהנהלה הציונית. לטענתם, ההחלטה המגנה את הקריקטורות בלבד יש בה משום הכנסת החוברת עצמה בדלת האחורית. דולצין הבטיח, כי לא יאפשר קיום דיון בכל הקשור לחוברת.

זהותו של המוציא לאור של החוברת ושל מממנה אינם ידועים בשלב זה, וחברי הוועדה שהוקמה בהנהלה הציונית מנסים לברר האם המימון להפצת החוברת בא מידיים פרטיות או מתקציב המגבית.

היום אמורים להיפתח דיוני העצרת השנתית של הסוכנות, וקרוב לוודאי שנושא החוברת

קריקטורה בסגנון אנטישמי מתוך החוברת (צילום: יצחק הררי)

המו"ל: לא ידוע ● המאייר: יורד „טרי"

שער החוברת האנטי־ציונית (צילום: יצחק הררי)

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

מאחורי הציורים מעוררי המחלוקת שבחוברת „לאן הולכים כל הדולארים שלנו" עומד צייר ישראלי, גיורא כרמי, אשר ירד לפני פחות משנה לארה"ב ומתגורר כיום בניו־יורק.

כרמי, כבן 40, נשוי ואב לשלושה ילדים למד ב„בצלאל" ועסק בשנים האחרונות באיור ספרים, בעיקר ספרי ילדים, וכן אייר כתבות לעיתון „כספים". עד לנסיעתו לניו־יורק התגורר בכפר־מל"ל והחזיק משרד עצמאי בתל־אביב. בגלל קשיי פרנסה החליט לנסות את מזלו בארה"ב. אנשי מקצוע שהכירו אותו בארץ הכירו אותו כמאייר בכשרון מאוד חריף ידים.

מלבד שמו ושם מחבר המאמרים צ'ארלס הופמן, כתב ה„ג'רוזלם פוסט", אין על גבי החוברת כל סימן לזהותו של המוציא לאור. על השער נאמר רק, כי המאמרים הועתקו מה„בלטימור ג'ואיש טיימס" ומה„ג'ואיש ג'ורנל" ביטורים בחודשים מאי־יוני 1986.

במאמרים עצמם יש התקפה חריפה על פעולות ההסתדרות הציונית בארץ, והם מציגים את מדינת ישראל כמקום שבו מבזבזים ללא תכלית את הדולארים היקרים. הישראלים מוצגים כתאבי בצע, הרודפים אחר הדולאר הירוק.

באחת הקריקטורות היהודי־הדתית רואים דמות של יהודי בעל אף ארוך דורך ברגלו על תורתה בשלידי מסוס קרב, ומזיל דמעות. הגיד. יהו האחת, ארוכה מהרגיל, מושטה לנדבה.

בקריקטורה אחרת, המאיירת כתבה על נושא המאבק של הרפורמים והקונסרבטיבים לשינוי בעקדית מדינת־ישראל, מצויירים ארבעה חרדים בזקנים ובקפוטות עומדים בשער החומה ומוסכים בידיהם את הכניסה.

הצעה לפרוש תוספת השכר לכמה חודשים

מאת חיים באורר, סופר „דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות והאוצר פותחים היום אחר הצהריים במשא־ומתן חדש על הסכמי העבודה בשירות הציבורי, שיהיו תקפים לשנת 1986/87.

נציגי ההסתדרות מתכוונים לדרוש תוספת שכר גדולה יותר לעובדי השירות הציבורי מאשר למועסקים במגזר הפרטי־עסקי, בנימוק ששחיקת השכר בשירות הציבורי היתה חדה יותר בשנה האחרונה.

מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה ראובן בקעתי הציע, שתוספת השכר לא תשולם במלואה במועד אחד, אלא תתפרס על פני חודשים אחדים. הצעה זו נתמכת על־ידי יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד. במקביל ידרשו נציגי ההסתדרות העלאתו של שכר המינימום לכדי 50 אחוז מהשכר הממוצע במשק.

לקראת המו"מ הנפתח היום, השלים אהרון הנדלמן, חבר המזכירות של הסתדרות עובדי המדינה, סקר הקובע שבין אפריל 84 לינוי 86 נשחק ריאלית שכרם של עובדי המדינה בשיעור שבין 30 ל־58 אחוז, בהתאם לדירוג העובד. עוד מציין הסקר ש־36 אחוז מעובדי המדינה משתכרים 420 שקל (ברוטו), היינו רק 43 אחוז מהשכר הממוצע במשק.

מחר ייפתח משא ומתן מקביל על הסכמי העבודה החדשים במגזר הפרטי. גם כאן יושם דגש על העלאתו של שכר המינימום הנפוץ במיוחד במפעלי טכסטיל ובזוז. תוספת השכר הכללית במגזר זה לא תהיה מאחוזים אחדים.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, הבהיר באחרונה כי הסכמי העבודה שיושגו חייבים להביא ב־1986 לשכר גבוה יותר, ריאלית, לעומת אשתקד.

500 עובדים בסו"ב כבר הסכימו לפרישה

מאת חיים באורר, סופר „דבר" לענייני עבודה

תהליך הפיטורים ב„סולל בונה" נמצא לקראת גמר. מקור בהנהלת הקונצרן מסר ל„דבר" כי 500 עובדים חתמו עד כה על הסכמי פרישה במסלולים השונים.

הפיטורים ב„סולל־בונה" מתבצעים בהתאם להסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם זה מכבר בין ראשי האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות לבין הנהלת הקונצרן. על־פי הסכם זה ותוכנית ההבראה יפרשו מ„סולל בונה" 2,500 עובדים עד סוף השנה הנוכחית.

רשימות המועמדים לפיטורים כבר גובשו במרבית החטיבות והיחידות המקומיות שבקונצרן והן כוללות עד כה יותר מאלפיים איש.

הפסיקה שפירסם בשבוע שעבר יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, בעקבות הערעור על תנאי הפרישה שהגישו ועדי העובדים ב„סולל בונה", הביאה לידי סיומו של הערבי שנקט ארגון הגג של עובדי הקונצרן לגבי תהליך הפיטורים.

מחר יתקיים במרכז־יעקב אסיפה כללית של נציגי העובדים ה„ציניים" ב„סולל בונה" ובה יופיע גם מנכ"ל הקונצרן אהוד שילה. באסיפה עשויות להשמע טענות קשות של עובדים על תהליך הפיטורים שנעשה, לטענתם, ללא בחינה מספקת של אלטרנטיבות תעסוקתיות.

هكذا من الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

מהו נס בקריית־שמונה לדעת פעילי המגבית בסאן־פראנסיסקו

מאת יקיר צור, סופר „דבר" בירושלים

„בשבילך זוהי מכונת כביסה. לאשה בקריית־שמונה, ישראל, זהו נס". מודעה זו על רקע תצלום של מכונת־כביסה פורסמה לפני מספר חודשים בעיתון יהודי מקומי בצפון קליפורניה על־ידי הפדראציה היהודית בסאן־פראנסיסקו כחלק ממאמץ גיוס הכספים למגבית.

„אם רק יכולת להיות בקריית־שמונה ליום אחד. אילו רק יכולת לראות את הנסים שהמתנות שלנו יכולות לעשות לאחינו היהודים... כמו מועדון כביסה שבו אנשים אשר מעולם לא התכתשו במכונת כביסה יכולים להיפגש ולדבר", נאמר במודעה.

תצלום המודעה, בלווית מכתב תגובה חריף לרב בריאן לורי, ראש הפדרציה היהודית בסאן־פראנסיסקו מופיעים בעיתון „תפנית", עלון המשמרת הצעירה של תנועת העבודה הציונית.

„מכונת כביסה בקריית־שמונה איננה נס יותר מאשר אותה מכונה בסאן־פראנסיסקו" כותב עורך העיתון, אבי ארבוה, במכתבו לראש הפדרציה. „אנשי קריית־שמונה נוהגים במכוניות, מפעילים מחשבים, וכן מכונות כביסה... אני תמה אם תורם פוטנציאלי יהיה מוכן להקים בית־חרושת או לתמוך בטכנולוגיה גבוהה במקום שבו מכונת כביסה היא נס. האם ירצה צעיר מסאן־פראנסיסקו לעלות למקום כזה."

מערכת הבטחון

(סוף מעמ' 1)

על שעורייה במפעל, ובצה"ל אמרו שנראה „שזה לא עשן בלי אש".

שמועה לפיה נתפס אלוף רשף עם תיק מסמכים הקשורים לבנק „המרכבה" לא אומתה, ואולם במפעל „אורדן" עושה את הידיעות של בנק „המרכבה" ופריטים נוספים בגוף הבנק. לא הוכח אם אכן נמצאו מסמכים כאלה ברשותו של רשף ואם הם היו קשורים ישירות לעניני „אורדן". ואם נועדו לשימוש לא חוקי.

אתמול אף הועלתה סברה כי מאחורי השמועות מסתתרת כוונה לפגוע במפעל „אורדן" וכי הבכירים החשודים „אינם הבכורה אלא הפלאכפורמה".

רשף: להד"ם

אלוף (מיל.) רשף אמר אתמול ל„דבר" בהתייחסו לידיעות באתמול: להד"ם. זהו סיפור בדותות וגיבוב של שמועות ואבסורדים".

עשרת ח"כי הוועדה

(סוף מעמ' 1)

ח"כ צבן אמר, כי על חברות אלה ועל העומד בראשן נאמרים בדו"ח בייסקי דברים קשים ביותר. החל בפרסום תשקיפים מטעים, נסיון להטעות את ועדת החקירה על־ידי מתן עדות שקר והעלמת חומר מהבנק כדי שלא להמציא לחקירה.

שר המשפטים יצחק מודעי אמר אתמול, שעל־מנת להוציא את רקנאטי מתפקידו בבנק אין ספק שיהיה צורך בחקיקה, מאחר שהדבר איננו בסמכות נגיד בנק ישראל.

השר מודעי מסר עוד, כבנק דיסקונט הוא במצב מיוחד ושונה בעצם היותו בבעלות פרטית עם התחייבות מיוחדת של הממשלה לגבי השליטה בו.

בבנק ישראל טרם ניתן היה לקבל עמדת הנגיד לעניין סירובו של רקנאטי להתפטר. דובר הבנק ביקש להפנות את תשומת הלב להתבטאותו של הנגיד הדרים, פרופ' מיכאל ברונו, בטקס מינויו, לפיה על האחראים לתת את הדין.

„דיסקונט": קל יותר להתפטר

„רפאל רקנאטי בחר להאבק נגד ההמלצה לפיטוריו, אף שמבחינה אישית היה לו קל יותר להתפטר. הוא יכול היה להמשיך ולהיות בעל השפעה בבנק ולא היה צריך לחפש לו „עבודה". אי התפטרותו נובעת משכנוע עמוק כי סילוקו מהבנק, בשל האופי המשפחתי של ניהולו, תביא לפגיעה קשה בבנק". זאת אמר יו"ר הנהלת בנק דיסקונט, אלי כהן.

כהן סבור כי למסקנות בייסקי יש להתייחס כהמלצות. רקנאטי, ולאחריו מועצת המנהלים של הבנק שקלו את טובת הבנק בלבד, והגיעו למסקנה כי רקנאטי אינו צריך להתפטר. לדברי כהן גם היועץ המשפטי הקודם הגיע למסקנה, שיש להתייחס למסקנות של ועדת חקירה כהמלצות בלבד, זאת על מנת שלא ליצור חשש בקרב ממוני ועדות חקירה מפני הפעלת ועדות כאלה, שיפגעו במי שמינה אותן.

כהן טוען כי לאחר שדו"ח בייסקי כבר פורסם, צריכים הנגיד והכנסת לשקול שיקולים שלא עמדו לנגד עיניה של ועדת החקירה. „הנגיד צריך להביא בחשבון שמינוי מנהל מורשה לבנק עלול לסכן פקדונות במטבע חוץ בסך של 5.5 מיליארד דולאר, המופקדים בבנק בארץ ובשלוחותיו, שכן בחו"ל עלולים לפרש זאת כהלאמה", אמר כהן. בהשוואתו את הזהות בין רקנאטי לבנק לזו של הבנק לרוטשילד אמר כהן: „כל ניתוק בין השניים יגרום פגיעה ממשית בבנק".

לדברי כהן כלל העיקרון של ישום מסקנות ועדת חקירה – עיקרון שלא יושם בשלמותו במסקנות הפרסונאליות של דו"ח ועדת כהן, צריך להביא בחשבון שיקולים ציבוריים אחרים. כמו תרומתה של משפחת רקנאטי לחברה הישראלית שהן מעל ומעבר לכל גורם אחר במשק. העובדה כי טובת הבנק מחייבת המשך ניהולו על־ידי רפאל רקנאטי, הצורך בחקיקת חוק רטרואקטיבי פלילי, כדי להביא לפיטוריו של רקנאטי. כהן משוכנע שאילו ועדת בייסקי היתה שומעת את כל הנימוקים נגד פיטוריו של רקנאטי יתכן שמסקנותיה האישיות כלפיו היו שונות.

אשר לטענה כי צפויה לבנק פגיעה כתוצאה מהישארותו של רקנאטי בתפקיד, סבור כהן כי פגיעה כזו אולי צפויה לטווח הקצר, של כמה חודשים, אך בטווח הארוך הוא משוכנע כי אי־התפטרותו תהיה לתועלת הבנק.

ההסת': הקטנת המס המקביל תגרום סכסוך

מאת חיים באייר, סופר „דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות הזהירה אתמול כי תכריז על סכסוך עבודה כללי במשק, אם תחליט הממשלה על הקטנת המס המקביל שמשלמים המעבידים לקופת־חולים.

המזכיר ישראל קיסר הבהיר אתמול, כי עמדתה של ההסתדרות היא כי שיעור המס המקביל מעוגן בהסכמי העבודה של ההסתדרות, אבל, התנגד בתוקף להקטנת שיעור המס.

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, דב פלג, אמר כי הקטנת גבייה המס לקופת־חולים מהמעבידים עלולה להגדיל את ההעברה על כספם של העובדים. פלג הביע התנגדות גם להקטנת תשלומי המעבידים לביטוח הלאומי.

שני פעוטים בעזה נקברו חיים בחול

(ע). – שני פעוטים נקברו חיים בעריבת חול בבנות־איכבת בעזה. רק בעת שאחיהם לאחר מכן הבחין עובר אורח בנעליה. ההם של שני הילדים בעצב להקירה, בהשיר ברשות מוסד ממשלתי.

חקירת המשטרה העלתה, ששני הפעוטים הם בני הדודים בני שלוש מעזה. הוברר, שהשניים שיחקו במוצאי שבת בחצר בית הוריהם. סקה שיחקו העגלה החול על משאית שבעליה. תוך כדי־כך העגלה גלה המשאית גם את שני הילדים, בלי שיבחין בהם ולאחר מכן פירק את החול במקום אחר. כתוצאה מכך נחנקו שני הילדים למוות.

מטען חבלה ליד הדואר באשדוד

מאת הלי צדקני, סופר „דבר" בדרום

מטען חבלה התפוצץ אתמול ב־9.45 בבוקר ליד הכניסה לבית הדואר בעיר באשדוד. המטען הונח בתחתית לגדר חיה. לא היו נפגעים בפיצוץ, אך עובדת הדואר לקתה בהלם.

המשטרה סגרה את האיזור, פתחה בסריקות ועצרה כמה עשרות חשודים מבין פועלי השטחים העובדים בעיר.

מתייקרים: מלח צבעי שיער וארוחות דגים

מאת סופר „דבר"

מחיר החבילה הולכת מהיום מתייקר של 11 אחוז, ומחירי צבעי שיער ותרסיסי שיער יעלו ב־10 אחוז, ובמסעדות מחירי ארוחות דגים.

דובר משרד התעשייה והמסחר הבהיר, כי להעלאת המחירים קדמה בדיקה קפדנית שערכו כלכלני המשרד והיא קשורה להתייקרות תשומות הייצור.

שינויי תנועה בעת „לילות יפו"

(עט"ת). – איזור יפו העתיקה ייחסם לתנועת כלי רכב במהלך אירועי „לילות יפו" בין ה־2.7 עד ה־9.7 מהשעה 1800. במקום הוכשרו מגרשי חניה חדשים ותוגבר תנועת האוטובוסים.

בין יום רביעי 2.7 ליום רביעי 9.7 ייערכו באיזור יפו העתיקה אירועי „לילות יפו" בהם יופיעו חלק תזמורות הרכבי ג'ז תיאטרונים ועוד. כל איזור המופעים יסגר לתנועה וחניה מהשעה 1800 ויחולו מספר שינויים בכיווני התנועה.

מדד מחצית חודש יוני ללא כל שינוי

מאת שלמה קימר, סופר „דבר"

במחצית הראשונה של חודש יוני 1986 נשאר מדד המחירים של הצרכנים העמד ללא כל שינוי, בהשוואה למחצית השניה של מאי. על כך הודיעה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

העליה במחירי המזון (1.4 אחוז) ובמחירי הבריאות (1 אחוז) אוזנה על־ידי ירידת מחירי הירקות והפירות (4.9 אחוז). מדד מחירי הירקות הטריים ירד ב־11.9 אחוז ומדד מחירי הפירות ב־11.1 אחוז. עליות המחירים בכל שאר סעיפי התצרוכת היו נמוכות ביותר.

פרשת השב"כ

(סוף מעמ' 1)

הבכירים יגבשו לבסוף "טיפול משולב" שיפריד בין העבר לעתיד. טיפול כזה יכול להיות מורכב מהקמת ועדת בדיקה לגבי נורמות ההתנהגות בעתיד, התפטרותו של ראש השב"כ, ושניים שלושה ממקורביו, או השארת התיק במשטרה.

מקור ממשלתי אמר אתמול, כי קרוב לוודאי שהדיונים שנערכו אתמול בלשכת ראש הממשלה נסבו על גיבוש הצעה מוסכמת על צמרת הממשלה לטיפול בנושא, שתהיה מקובלת גם על היועץ המשפטי לממשלה. המקורות גם התרשמו אתמול כי חריש „אינו נעול" על קונספציה אחת, אלא מעוניין להביא לנוסחה שתהיה מקובלת ויציבה.

יצויין, כי בהתייעצויות אתמול בלשכת ראש הממשלה השתתף גם עורך דינו של ראש השב"כ, רם כספי.

חריש יתחיל היום את התייעצויותיו בפגישה עם שר המשפטים יצחק מודעי. השניים ינסו להגיע לכלל החלטה משותפת לאחר שנחלקו אתמול בדעתם בנוגע לדרך הטיפול בפרשה.

בקרב גורמים ממשלתיים המטפלים בנושא פרשת השב"כ נסבה אתמול ונדונה הצעה לפיה יתפטרו ראש השב"כ ושניים או שלושה ממקורביו מתפקידם ותקבע ועדה לקביעת נהלים ונורמות לעבודת השב"כ.

התפטרות ראש השב"כ כפתרון לבעייה הוצעה על־ידי פרופ' זמיר לפני כמה חודשים ונדחתה על הסף. לפני 3 שבועות העלתה ההצעה המשולבת של התפטרות ומינוי ועדת נורמות על־ידי השרים משה שחל ואמנון רובינשטיין, אולם מינויו המפתיע של יוסף חריש לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה „הדפיר" הצעה זו.

ראש השב"כ אברהם שלום אמר אז, כי הוא „רוצה ליטול על ההצעה", לכהונת מונה כאמור חריש והנושא ירד מעל הפרק.

החלטתו של חריש להזדרז בהגשת חוות דעתו נובעת בין השאר מהצורך להגיש עד יום ו' הקרוב תצהיר לבג"צ על עמדת המדינה אותה הוא מייצג בענין עתירתו של רפי מלכה.

בפגישה שקיימו אתמול היועץ המשפטי לממשלה עם שר המשפטים הציג חריש לפני מודעי את עמדתו הגורסת בדיקה אך לא באמצעות ועדת חקירה ממלכתית. ידוע כי מודעי הודיע לו כי הוא רוצה להתייעץ טרם שהוא מגיש את תשובתו. מודעי שב וצידד בקיום חקירה אם כי בצורה חסאית לגמרי: „כל מה שכרוך בעשיית צדק צריך להעשות ללא חשיפת הסודות בתקופה כה קשה", אמר.

כיד לאחר מכן נפגש חריש עם ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר, ששב והדגיש את עמדתו נגד חקירה שיש עימה חשיפה. שמיר אמר כי אם תהיה חקירה כלשהיא הוא מקווה שחריש אכן יכריע בעד חקירה ללא חשיפה, בצורת בודק יחיד או משפטן יחיד. „זה יועדף כרע במיעוטו", אמר שמיר לחריש.

עמדות השרים

השרים ויצמן, נבון, שחל וצור תומכים ללא סייג בהקמת ועדת חקירה משפטית. השר יעקב צור אמר ל„דבר" כי שינה את דעתו והגיע למסקנה שכדי לטהר את האווירה ולמנוע סכנות נוספות יש צורך בוועדת חקירה משפטית בעלת סמכויות.

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון אמר ל„דבר" כי הוא נגד הקמת ועדת חקירה בשכבות. „עמדתי היתה ונשארה כי יש לעשות הכל כדי למנוע את הנזק ההולך וגדל בנושא זה. ראשי הממשלה וממלא מקומו צריכים להדגיש את הקונצנזוס בקשר לפרשה. ועליהם לבוא לממשלה ולכנסת ולומר – כי אין מדובר בסכנה לחוק ולדמוקרטיה וכי בעבר נהגו כל ראשי הממשלות באורח דומה". לדעת שרון יש להפסיק את העיסוק בנושא, כי „העיסוק יעלה לנו במחיר כבד ביותר" עם זאת לדעתו צריך, כפי שהדברים נעשים מדי כמה שנים, לבדוק את הנהלים הקשורים לפעילות השוטפת של השב"כ.

ראש המועצה ומזכיר

(סוף מעמ' 1)

פיטורים ולפיכך החליטו להחריף את מאבקם.

במשך שעות ארוכות הטילו העובדים מצור על בניין המועצה המקומית וסרבו לפנות את הבניין עד שמזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר יגיע למקום ויתערב בפתרון הבעיות. במברק שנשלח למזכ"ל קיסר צויין כי עובדי המפעל תובעים ממנו להגיע למקום לאלתר, כדי לקיים עימם ישיבת חירום. בשיחה טלפונית מסר קיסר לחבר המועצה המקומית באופקים הרב משה גפני כי לא יוכל להגיע לאופקים, מכיוון שהוא נמצא באותה שעה בישיבה עם נציגות האחיות. קיסר הבטיח לשלוח לאופקים נציג מטעמו.

מנכ"ל מפעל „אופ־אר", סמי יעקובוביץ, הודיע לפני חודשים אחדים שעקב מצבו החמור של המפעל אין מוצא אחר אלא לסגור אותו. לפני ימים אחדים הודיע יו"ר דירקטוריון תשלובת „פולגת" ישראל פולק, שלא יוכל להענות לבקשת קיסר ולרכוש את „אופ־אר". מלשכת ראש הממשלה נמסר אתמול כי עדיין לא נמצאו רוכשים למפעל ולפיכך יהיה צורך למנות לו כונס נכסים.

הרמטכ"ל, רא"ל משה לוי, ביקר אתמול במוצבי הר דב במהלך סיורו באיזור הצפון
(צילום: דובר צה"ל)

משפטני המדינה שבתו במחאה על השמצת שלוש מעמיתותיהם

מאת מיכה צימוקי, כתבת „דבר" בירושלים

שר המשפטים יצחק מודעי יעמוד רק בישיבת הממשלה הבאה כיצד בדעת הממשלה להגן על שלוש הפרקליטות במשרדו נגד מסע ההשמצות המתנהל נגדן. מודעי אמר דברים אלו בתשובה לשאילתה של שר האנרגיה משה שחל שביקש במהלך ישיבת הממשלה לדעת מה מתכוננת הממשלה לעשות בענין זה.

המשפטנים בשירות המדינה וכן חברי ארגון הפרקליטים קיימו אתמול אסיפת הסברה, שגרמו להשבתה, בבתי־המשפט למשך שעות מספר. האסיפה המרכזית התקיימה באולם הכניסה הראשי של משרד המשפטים.

בגילוי דעת שפרסמו חברי ארגון הפרקליטים נאמר, כי הם מגנים מסע לחצים זה נגד הפרקליטים. לדבריהם, יש בכך פגיעה אכזרית בשמם של עובדים אלו. „תופעה זו אם לא תבלם מיד", אמרו הפרקליטים, „תגרום לכך שעובדי ציבור לא יוכלו להתבטא בחופשיות. מכאן תהיה הדרך סלולה להריסת חופש הביטוי".

פרקליט המדינה, יונה בלטמן, אמר כי „מסע ההשמצות נגד שלוש הבכירות במשרד המשפטים פגע פגיעה חמורה בעבודת הפרקליטות. אני חושש מהשפעות של אלו בעתיד. יש אנשים ששמו להם למטרה לסלק מהמשרד מספר פרקליטים, שלדעת אישים פגעו בהם בעבר בדרך שבה נקטו כדי לשמור על החוק בישראל".

מזכיר ארגון הפרקליטים, ד"ר יוסף בן־אור, אמר אתמול כי בזה תמו צעדי המחאה של המשפטנים לשלב זה. „הרגשתנו קשה וכוללת ציפיה שהציבור יעמוד על העניים של אלו שנקטו דרך נלוזה זו. אנו מקווים שאלו שניסו להרתיע עובדים בכירים מלהוות דעת חסרת פניות לא יצליחו במאמציהם, וכדרכנו נעמיד כל כשרונותינו לרשות היועץ המשפטי לממשלה ושר המשפטים בדרך של שיתוף פעולה".

דיוני אבו־גזאלה בוואשינגטון עסקו בבעיות כלכלת מצרים

מאת דן אביה, סופר „דבר" לענייני ערבים

שר־ההגנה המצרי, הגנרל גזאלה, סיים אתמול את ביקורו בארה"ב ויצא ללונדון.

מקורות בוואשינגטון מסרו, כי בשיחותיו עם צמרת הממשל האמריקאי הדגיש אבו־גזאלה בעיקר את הצורך שממשל רייגן יסייע בהקדם האפשרי למשטר מובארק להתמודד עם בעיות הפנים החריפות הנובעות מהמשבר הכלכלי הפוקד את מצרים.

שר־ההגנה המצרי הציע, שבשלב ראשון יפחית הממשל האמריקאי את הריבית המצטברת על החובות המצריים עבור רכש כלי נשק בארה"ב. בעניין זה הוחלט, כי ועדה משותפת של משרדי החוץ והאוצר האמריקאיים תדון בבקשה המצרית להפחית את הריבית על החוב הצבאי המצרי מ־15 אחוז ל־7 אחוז בהתאם לירידת אחוז הריבית במשק האמריקאי. ועדה זו תגיש את המלצותיה לאישור הקונגרס.

בינתיים הגיע לוואשינגטון שר התכנון והכלכלה המצרים כדי להמשיך בשיחות עם ראשי הממשל על הגדלת הסיוע הכלכלי למצרים.

אבו גזאלה יוועד מחר בלונדון עם ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר.

קצין באניית הנשק שנעצרה תובע פיצויים מחב' „מריקו"

(ע). – קצין מכונות ראשי, שנעצר בידי שלטונות איטליה בעת שהפליג על אניה שהובילה נשק, תובע פיצויים מחברת „מריקו שיפינג לימיטד" מחיפה ומנהלה יעקב בן־ארי בתביעה שהוגשה לבית־הדין האזורי לעבודה בחיפה.

הקצין היהודי ג'ורג' ולסם, הגיש את תביעתו באמצעות עו"ד א. רקם והוא טוען בה, כי בחודש מארס אשתקד, בעת ששירת על סיפון האוניה „ויקינג", שעשתה את דרכה ליד החוף האיטלקי, נעצר בידי השלטונות האיטלקים יחד עם שאר אנשי הצוות בחשד של הברחת נשק לתחום מימי החופים של איטליה. האניה עמוסת הנשק, שהניפה דגל ליבריה, נעצרה בעת שעשתה את דרכה במיצר מסינה. לאחר שהשלטונות האיטלקים העלו חשד, שהנשק שעל סיפונה מיועד ל„בריגדות האדומות".

התובע טוען, כי הוא ושאר אנשי הצוות היו עצורים בכלא האיטלקי כשבעה חודשים, עד שלהי אוקטובר 1984. לטענתו, אסרו עליו השלטונות האיטלקים לצאת את גבולות איטליה במשך כשמונה חודשים נוספים, עד תחילת יוני 1985.

הקצין תובע מבית־הדין האזורי לעבודה לחייב את חברת הספנות החיפאית, בתשלום שכר עבודה, פיצויי הלנת שכר ופיצויים אחרים בגין תקופת מעצרו ושהייתו הכפויה באיטליה. הוא טוען, כי החברה העלימה ממנו ומשאר אנשי הצוות את העובדה, שהאוניה היתה עמוסה נשק, עובדה שנתגלתה לו רק לאחר מעצרו. הקצין, אשר נשכר לעבודה על־ידי החברה החיפאית, טוען כי מעבידיו הטעו אותו בכך שלא גילו לו שהאניה עמוסה נשק. לפי תעריף ארגון התובלה הבינלאומי הוא היה זכאי למשכורת של 11,000 דולאר לחודש בגין שירותו באניה נושאת נשק, בעוד שכרו שנקבע לצורך שירותו באניה היה 5,500 דולאר בלבד.

עו"ד ברוך שיפמן, פרקליטה של חברת „מריקו שיפינג לימיטד" ומנהלה יעקב בן־ארי, טוענים, כי החברה החיפאית לא היתה בכלל המעבידה של התובע. לטענת הנתבעים, כל חלקם בפרשה זו היה בסיוע שהגישו לסוכני אניות ולבעלי האניה, המניפה דגל ליבריה, לשכור צוות של ימאים בישראל. עו"ד ברוך שיפמן טוען, כי לבית־הדין בישראל אין סמכות לדון בתביעה זו.

האניה „ויקינג" ומטען הנשק החורמו בידי השלטונות האיטלקים.

הצעה להעניק הנחה בשיעור של 25 אחוז ממסי הארנונה לדיירים ולבעלי עסקים ברחוב נורדוי בחיפה, שבו החל בעבודות תשתית להפיכתו למדרחוב, הציע אתמול לראש העיריה אריה גוראל חבר מועצת העיריה עו"ד יונה יהב. זאת, בגלל אי הנוחות הנגרמת בגלל העבודה במקום.

בתי־החולים

(סוף מעמ' 1)

האחיות במתכונת שבת ובמחלקות הקריטיות, כגון טיפול נמרץ, פגים ויולדות – אף פחות ממתכונת שבת – שתי אחיות בלבד.

ראשי החטיבה הודיעו, כי האחיות לא יוחזרו לבתי החולים עד שהמעסיקים לא יפתחו איתם במשא ומתן לפתרון מצוקת הסיעוד בבתי־החולים. החטיבה רואה את עצמה כגוף יחיד בתוך הסתדרות האחיות ובתוך ההסתדרות הכללית, שמוסמך לנהל את המשא ומתן ולחתום על הסכמים קיבוציים בענין תנאי שכרם ועבודתם של עובדי הסיעוד בבתי־החולים.

„למקבלי החלטות ניתן זמן רב ללמוד את הנושא ולבטר" – טענו ראשי החטיבה בשיחה עם סופרת „דבר". רק בידי ההסתדרות והמעסיקים האפשרות למנוע את העזיבה של בתי־החולים. מצוקתנו כה קשה עד שאנו נכונים ללכת אף לבתי־הכלא ולא נכבד שום צווים", אמרו.

הדוברים גם ציינו, שאם יהיה נסיון לנקוט צעדים משמעתיים אישיים נגד מישהו מאיתנו נאלץ לעזוב גם את המחלקות הקריטיות המאוישות היום חלקית".

הועדה המרכזת של ההסתדרות, שדנה אתמול בעניין הסתדרות האחיות והאחים, אישרה הקמת מסגרות מייצגות לאחיות בתי־החולים, בריאות הקהילה, בריאות הציבור והחינוך במסגרת הסתדרות האחיות והאחים. מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר אמר בסכמו את הדיון, שההסתדרות נזהרת מלהזדהות עם קבוצה כלשהיא בהסתדרות האחיות והאחים, כאשר עמדתה נוגדת את זו של רעותה. לדבריו הצעות יוצאות דופן לא יביאו לפתרון הבעיה. „לכן גם הודענו לאחיות שההסתדרות לא תיתן יד לפירוק הסתדרות האחיות והאחים וכי עמדתנו תואמת את החלטת ועדות האחיות שעד כה לא יושמה".

הפגנה סוערת קיימו אתמול בבניין הועד הפועל כ־250 אחיות בריאות הציבור, בתוכן אחיות אחראיות בבתי־חולים של קופת־חולים, ותבעו ממזכ"ל ההסתדרות לשמור על אחדות הסתדרות האחיות והאחים.

כלי בית במפלמין יתייקרו ב־9 אחוזים. כיורים, קערות, אסלות, אמבטיות וכיובא סניטריים יתייקרו ב־6 אחוזים.

נמסר כי לסינוי המחירים היום תהיה השפעה על מדד המחירים לצרכן במחצית השניה של החודש.

לא מו"מ נפרד

שר האוצר משה נסים אמר אתמול בישיבת הממשלה, כי אסור לנהל מו"מ ביחוד עם האחיות משום שכל מו"מ עם סקטור נפרד יביא ל„פריצת מערכת השכר". השר נסים הביע דאגתו נוכח הודעת נציגות האחיות, שאמרו כי לא יכבדו את הצווים שיוצאו נגדם.

שר הבריאות מרדכי גור הרגיע אותו באומרו כי אין כל כוונה לנהל מו"מ נפרד עם האחיות.

שביתה בביה"ח בעמק

יצחק מרידור, סופר „דבר" מוסר:

900 עובדי המינהל והמשק המקצועות הפארא־רפואיים בבית־החולים המרכזי של קופת־חולים בעמק בעפולה פותחים הבוקר בשביתת אזהרה בת שלושה ימים, כמחאה על השחיקה הגדולה שחלה להערכתם בשכרם בחודשים האחרונים.

בימי השביתה יעבוד בית־החולים במתכונת שבת.

בוטלה מסיבת 25 ל„הדסה"

(ע). – הנהלת „הדסה" החליטה לבטל ברגע האחרון את המסיבה שתוכננה להיום, לרגל מלאת 25 שנה להקמת בית־החולים „הדסה" עין־כרם. ראשי „הדסה" החליטו כי באווירה הקיימת אין מקום לקיים אירוע חגיגי כמו זה.

משה לוי, אביו של סגן ראש הממשלה – למנוחות

(ע). – רבבות ליוו אתמול אחר־הצהריים למנוחות את אביו של סגן ראש הממשלה דוד לוי, משה לוי, שמת בשבת בלוד. בין המנהיגים שבאו מכל חלקי הארץ, היו שבעת בניו ובנותיו, אנשי ציבור וקהל רב.

לפני הלוויה ערכו ביקור תנחומים בבית המשפחה ראש הממשלה שמעון פרס, שר הבטחון יצחק רבין, שר החוץ יצחק שמיר ושרים אחרים.

דברי הספד אמרו הרב הראשי לישראל, הראשון לציון מרדכי אליהו, ושני רבני העיר לוד. השר דוד לוי דיבר על דרך חייו של אביו המנוח, על מורשת החינוך שהשרה בבית ועל המדות הטובות שהנחיל לו, לאחיו ולאחיותיו, מידות של הצנע לכת, כבוד לזולת ויד מושטת לעזרה בכל עת. הוא דיבר על שאיפתו של אביו לבוא לארץ ועל הסבלות הקשים שעברו על המשפחה בימיה הראשונים בישראל. הוא ציין, כי המשפחה התגברה על הקשיים רק הודות לכוח הרצון שגילה האב והודות לאהבתו לארץ־ישראל.

המשפחה יושבת שבעה בבית האב בלוד. הוא הובא למנוחות ליד אשתו סיבי, שמתה לפני כארבע שנים.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה, תכנית מפורט מס' 2391, שנוי מס' 1 לשנת 1985 של תכנית מס' 577 ג' ותכנית שיכון ציבורי מס' 3/05/2.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
גוש: 7075.
חלקות: 20, 23, 66, 74 וחלקי חלקות 24, 21.
רחוב: יפת, שד' הבעש"ט, שד' ירושלים.

עיקרי מטרות התכנית: מטרת התכנית היא לקבוע את יעוד הקרקע כדלקמן:
א. במקום אזור המיועד לתעלת נחל איילון ושרותים צבוריים, יבוא אזור ספורט ונופש לשם הקמת מרכז ספורט.
ב. במקום שטח צבורי פתוח יבוא אזור לבנייני צבור לשם הגדלת מגרש לבית כנסת; ולשנות בהתאם לכך את תכנית מס' 577 ג' אשר הודעה בדבר מתן תוקף לה פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2181 מיום 1.1.76 ותכנית שכון צבורי מס' 3/05/2 אושרה ביום 7.9.66.

כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב

דבר
دافار DAVAR
מאוחד עם למרחב

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מנהל כללי: אהרן קראוס

המו"ל – „דבר" בע"מ
מדפיס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 281860, 298032.
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45, טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזה קומה ג' טל. 222451, 222353, 241306/7
המינהלה: רח' הלל 16, טל. 231251.
חיפה, רח' הנביאים 27, טלפונים 642111־3־2, ת.ד. 33104

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתה של חברתנו
ריבה יבזורי ז"ל
ההלויה התקיימה אתמול
יום ראשון ט"ו בסיון תשמ"ו 22.6.86
המשפחה
וקבוץ אפיקים

במלאת שלושים לפטירת חברתנו
עליזה קדמון ז"ל
נעלה לקברה לגילוי מצבה
מחר יום שלישי י"ז סיון תשמ"ו (24.6.86) בשעה 15.30
בבית העלמין בקיבוץ החותרים.
המשפחה
ובית החותרים

במלאת שנה לפטירת חברנו
יהושע נדל ז"ל
התקיים אזכרה ביום ב' ט"ז סיון תשמ"ו,
23.6.86, בשעה 14.00, בבית הקברות בחולדה.
המשפחה
וקבוץ חולדה

אנו מודיעים בצער על פטירתה של חברתנו
חוה טיקטינסקי
ההלויה תתקיים היום יום שני ט"ז סיון תשמ"ו 23/6/86
בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין בקבוץ שפיים.
הארון יוצב בבית הבנים בשעה 3.30 אחה"צ.
המשפחה
ובית שפיים

לחברתנו אנט מסילתי
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף רעננה
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים בצערו של חברנו לעבודה
שאול חיים
במות אמו
גולדה ז"ל
ומביעים את תנחומינו למשפחה
בתי זקוק לנפט בע"מ
ההנהלה הצוות העובדים

לחברנו יוסף גינדי
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

ביום רביעי י"ח סיון תשמ"ו 25.6.86
יום השלושים לפטירתה של חברתנו
מרים גבעול ז"ל
נעלה לקברה בשעה 16.30.
בשעה 17.00 נתייחד עם זכרה.
המשפחה
ובית עין חרוד מאוחד

לחברתנו דותי מוצפי
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

עם קבוצת רמת דוד והמשפחה
אבלים על מות
זאב רבן ז"ל
מראשוני תלמידינו וחברנו לעבודה
חבריו בהנהלת
סמינר הקבוצים תל־אביב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו
מרדכי צ'רינסקי ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

בצער רב אנו מודיעים על מותם הטראגי של חברנו
אפרים בן ישראל ורעיתו ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

לחברנו בעז כהן
אתך באבלך במות
בנך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף באר־שבע
ההנהלה והעובדים

סיבות למסיבות

ח"כ אוריה נמיר הזמינה אתמול ידידים לכבוד ידיד. ליתר דיוק, לכבוד אירוע בחיי ידיד: ח"כ הרב מנחם הכהן (בתמונה) הוציא זה עתה ספר ראשון בסידרה על מעגל חיי אדם והוא „ספר הכלולות". הכרך, בפורמט גדול ומהודר, ראה אור בהוצאת „כתר".

★

סיבה דומה למסיבה, נערכה לכבודו של אבנר בין בביתו של דני קרמן. הספר „חוץ מפרט זה הכל הכל אמת" (הוצאת „שבא"), הוא קובץ רשימות שהופיעו ב„דבר אחר" ואיורים של המחבר (דוגמה בתמונה) היו שם חבר'ה טובים של פעם ומכחול אשר צחקו ושרו עד אור בוקר שבת.

★

שגריר פינלנד בישראל, אוסמו ויינולה, ורעייתו חגגו אתמול בחברת אורחים רבים את „אמצע הקיץ". קבלת הפנים נערכה בביתם, בהרצליה פיתוח.

אנגלית שפה קשה

סער מורטדה, (בתמונה) שגרירה הראשון (ועד כה היחיד) של מצרים בתל-אביב, שוהה בשנה האחרונה בוושינגטון וממעט להתבטא בפומבי. בסוף השבוע חרג ממנהגו במכתב למערכת „וואשינגטון פוסט", שבו נדרש למחלוקת שעל איות שמו של שליט לוב קדאפי, קואפי, גדאפי וכיוצא באלה נסיונות למצוא תעתיק אנגלי נכון לאותיות הערביות במיבטאן הלובי. „העובדה שגדאפי הוסיף לאחרונה את הת-מתו באותיות לטיניות עשויה לרמז הרבה פסיכולוגית או תת-מודעת ב„איגיו" ומשתמע ממנה גם רצון להבנה ולהידברות עימם", כתב מורטדה, בהצטרפו לדעה שקדאפי/גדאפי עודנו מזועזע מהתקיפה האמריקאית לפני חודשיים. עם זאת דבק שליט לוב במטרותיו, שאינן מקובלות על מדינות ערביות אחרות, לדעת מורטדה. „הן אינן שותפות להשקפותיו אודות „טרוריזם". הן מבינות ותומכות במאבק להחזרת זכויות העם הפלשתינאי, אך הרג אזרחים חפים בנמלי-תעופה או על סיפון אניה הוא פשע באיסלאם, על האמצעים להיות נאצלים לא פחות מהמטרות".

פה אחד

פרס ש"י עגנון לספרות יפה הוענק ליהודה עמיחי (בתמונה) על ספר שיריו „מאדם באת ואל אדם תשוב". ההחלטה נתקבלה בוועדת השופטים פה אחד. שימשו בה מרדכי איש-שלום, ראש עיריית ירושלים לשעבר, ד"ר נחום אריאלי וד"ר דן לאור.

צער חלקי

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר (בתמונה) הביע אתמול צער על כך שבעת ביקורו בקריית-ארבע לחץ את ידו של נציג „כך" במועצה, רמי זית. המזכ"ל אמר את הדברים בתשובה לפנייתם של חברי הוועדה המרכזת מטעם מפ"ם, [illegible] שתהו על פשר ביקורו של קיסר, יחד עם מזכיר מועצת פועלי ירושלים, ניסן הרפז, בתחום שיפוטה של קרית ארבע. מזכ"ל ההסתדרות הטעים [illegible] במקומות עבודה בכל ישוב בארץ, לרבות קריית-ארבע שבה קיים סניף-משנה של מועצת פועלי ירושלים.

חיים ביאור

גם הוא תרם

למקבלי העיטורים הגבוהים של הרפובליקה המערב-גרמנית בעד תרומה לקידום היחסים בין גרמניה וישראל, הצטרף בסוף השבוע ראש עיריית תל-אביב שלמה להט (צ'יץ'). להט (בתמונה) קיבל את העיטור בעת שהותו בבון, מידי הקנצלר הלמוט קוהל.

יחסי אנוש

הצורך לשמור על יחסי-אנוש טובים, למרות המתיחות הנוכחית בין אוסטריה לישראל ולהתגבר על אי-ההבנות הועלה כאן בעת שיחות שקיים ד"ר ואלטר שווימר, חבר הפרלמנט האוסטרי מטעם מפלגת העם השמרנית, והממונה על נושאים סוציאליים בקבינט הצללים של מפלגתו. שווימר התקבל על-ידי נשיא המדינה חיים הרצוג, נועד עם שר החוץ, יצחק שמיר, עם ראש עיריית ירושלים, טדי קולק ועם ח"כ שמחה דיניץ.

שווימר שמפלגתו התייצבה מאחורי מועמדותו של ד"ר קורט ולדהיים לתפקיד נשיא אוסטריה אמר, שהוא מבין כי הציבור בישראל מעוניין בהבהרות לגבי עברו של ולדהיים, אך הוא מצידו תומך בעמדתו של שמעון ויזנטל כי לפני עריכת משפט יש לחקור את כל העובדות.

למה?

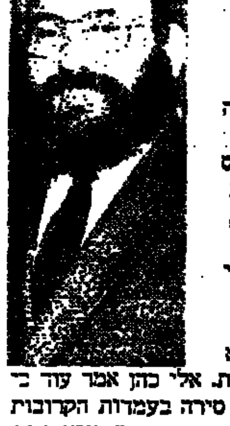

לאחר שהרב הראשי של יהודי צרפת, רנה סירה, (בתמונה) תקף בארץ את שליח העלייה המרכזי באירופה, אלי כהן וכינה אותו, על פי מה שדווח, „חצי יהודי", הגיב אלי כהן בפאריס ואמר כי אין לו מושג מדוע תקף אותו הרב, וכי הוא שיגר לו בעקבות הופעתו בפני אנשי ההנהלה הציונית בירושלים מכתב בו שיבח דווקא את עבודותיו הציוניות. אלי כהן אמר עוד כי באחרונה נוקט הרב סירה בעמדות הקרובות לאלה של הסוכנות היהודית. הרב סירה, אגב, הוא עתה נושא להתקפותיהם של ראשי הקונזיסטור, הארגון הרשמי של יהודי צרפת. שורש הסכסוך נעוץ, ככל הנראה, בסירוב הרבנות לגייר את אשתו של הברון איזק דה-רוטשילד (שגוירה בסופו של דבר על ידי רב מרוקאי), ועתה מתנגדת הרבנות למינויו של רוטשילד לנשיא הקונזיסטור.

גדעון קרן, פאריס

סמל ושי

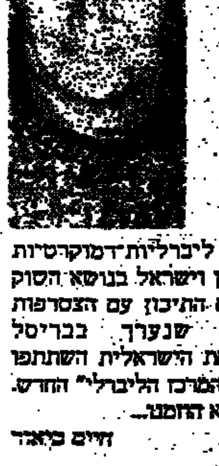

סימון וייל, (בתמונה) יו"ר הפרלמנט האירופי לשעבר, המכהנת עתה כיו"ר הסיעה הדמוקרטית-ליברלית בפרלמנט בשטרסבורג, קיבלה מידי נציג הליברלים העצמאים בישראל, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות יצחק ברקאי, עלה זית מוזהב – סמל השלום. הטקס התקיים בשבוע שעבר, בעת סימפוזיון של נציגי מפלגות ליברליות-דמוקרטיות מספרד, פורטוגל, יוון וישראל בנושא השוק המשותף וארצות הים התיכון עם הצטרפות ספרד ופורטוגל, שנערך בבריסל ובשטרסבורג. במשלחת הישראלית השתתפו נציגי „שינוי", ל"ע ו„המרכז הליברלי" החדש. הליברלים שבליכוד לא הוזמנו.

חיים ביאור

נשים, נשים

תשעה שירים, שתי יצירות, להקה אחת, כולן על כוחות המין הנשי פתחו במוצאי שבת את הפסטיבל הבינלאומי לנשים במוסיקה הנערך בבאר-שבע. השירים נכתבו במיוחד לאירוע בידי מלחינות ישראליות, ביניהן שלוש בנות קיבוץ, ושלוש ילידות חו"ל, בעלות השכלה מוסיקלית ונעדרות השכלה מוסיקלית, ושמותיהן: ביקי ארד, ריצה בר-שלום, פנינה אירוב, קארין ובוקי דורל-חזון, גילה חסיד, ליאורה לוי, שוש פיליפס ושרה סוהם. שתי היצירות שהושמעו הן „רות", בכורה עולמית ליצירתה של דלית ורשאה בת ה-11, שנכתבה במיוחד לאירוע ו„קינה", שהושמעה גם כן בבכורה עולמית, של ציפי פליישר. הלהקה היא להקת ח"ן, שהופיעה בפעם הראשונה בפני קהל אזרחי, בניצוחה של המלחינה יעל גרמן.

אמיר הזבלוב

אימוץ

את היחידה הדרוזית בצה"ל, שחגגה אתמול את סיום אימוני החורף שלה, אימץ הקבלן הדרוזי סלים מקלדה. מקלדה הוא האדם הפרטי היחידי בארץ שאימץ יחידה שלמה. המברכים בטקס, שהתקיים בסוף השבוע, הביעו משאלה שאנשי עסקים אחרים ילכו בעקבותיו.

סוחר הקרקעות שמואל עינב סיפר בעדותו כיצד הותרם לליכוד:

הסברתי לשמיר בעיות רכישת הקרקעות ודקל הסביר לי מצבו הקשה של הליכוד

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

סגן שר החקלאות בממשלת שמיר, מיכאל דקל, הפגיש את סוחר הקרקעות שמואל עינב עם יצחק שמיר בהיותו ראש הממשלה, כדי לשכנע את עינב לתרום כספים לליכוד, שהיה נתון בקשיי מימון ערב הבחירות של שנת 1984 – כך טען עינב בעדותו במשטרה, שהוגשה אתמול לבית-המשפט המחוזי בתל-אביב.

נציגת הפרקליטות הגישה אתמול לבית-המשפט המחוזי מסמכים הנוגעים להאשמות, כי שמואל עינב שילם שוחד לאבי צור, עוזר שר החקלאות, כדי לקבל אישורים לקרקעות שרכש בגדה. בין המסמכים נמצאות העדויות שנגבו מעינב ב-4.11.1985 על-ידי פקד יגאל אלון מהיחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים ובהם הוא מספר על יחסיו של סגן שר החקלאות דאז, מיכאל דקל, אתו ועם סוחרי הקרקעות היזמים אברהם שבאי, יצחק יגאי, אלי יזראלי, עו"ד זעירא אפל, האחים משה ויגאל גינדי, עמי פרומצ'נקו ואחרים.

סיפר שמואל עינב: „יום אחד שאל אותי מיכאל דקל אם אני רוצה לפגוש את ראש הממשלה יצחק שמיר. הגבתי בחיוב. רציתי לתת לו סקירה על הבעיות העומדות בפנינו בקשר לרישום הקרקע ולטיפול בקרקעות באופן כללי. וכמובן, דקל אמר לי, שראש הממשלה ישוחח איתי גם בנושא התרמה בכספים לבחירות.

„נקבעה לי פגישה עם ראש הממשלה יצחק שמיר ב„מצודת-זאב" בתל-אביב. היתה בינינו שיחה, שבה נכח גם דקל. שוחחנו על נושאים אידיים מן העבר, ואחר-כך הסברתי לו את נושא הקרקעות ואת הבעיות הקשורות ברכישות עקב הכתבות בעיתונות והגבלות שהוצאו על-ידי משרד המשפטים באותו זמן. הוא שמע הכל, ואמר, שינסה לבדוק את הנושא עם שר המשפטים. דקל, בנוכחות שמיר, הסביר לי את המצב הקשה של הליכוד מבחינה כספית לפני הבחירות, וביקש ממני לתרום למפלגה. אמרתי לו, שאנסה לעשות הכל.

„דקל ואני יצאנו החוצה, פגשנו את אבי צור שהמתין לנו, ואז הצעתי להם, שיכנסו את כל היזמים העוסקים בקרקעות למשרד ראש הממשלה, כדי שהוא ישמע מכל יזם אילו בעיות עומדות בפניו בשטחים ויראה איך לעזור להם ולאחר מכן, שאבי צור יטפל בנושא הכספים שהיזמים יתרמו למפלגה שלא בנוכחות ראש הממשלה בשביל לא להביך אותו.

„נקבעה פגישה במשרד ראש הממשלה בירושלים, שבה נכחו מרבית סוחרי הקרקעות היזמים וגם אחמד עודה ואנוכי. נכחו בפגישה הזאת מיכאל דקל ואבי צור. היזמים הסוחרים הוצגו בפני מר שמיר לפי סדר. כל אחד הסביר במה הוא עוסק והיכן העלה את בעיותיו. מר שמיר שמע את כולם ואמר שיעזור ויטפל בצורה כללית בכל הנושאים ששמע. לאחר מכן מר שמיר יצא עם מיכאל דקל, ואבי צור קבע עם האנשים פגישות שייערכו במשרדו: זאת לאחר שהעלה את הבעיות הכספיות של הליכוד והסביר שהיה רוצה להיפגש עם כל אחד בנפרד לשיחה בנושא התרומה למפלגה וכל אחד יעשה מה שביכולתו. כפי שאמרתי, נערכו פגישות עם כל אחד, וכולם התבקשו לתרום למפלגה, וחלק, כמה שידוע לי – תרם כסף למפלגה".

15,000 דולאר

על סוחר הקרקעות אחמד עודה סיפר עינב בעדותו: „אני יודע, שאחמד עודה תרם את האוטובוס שלו לכמה ימים. כמו כן סכום של חמישה-עשר-אלף דולארים, שנתן, במצודת-זאב, והפגישו אותו עם ראש הממשלה יצחק שמיר. הוא אמר לי שהצטלם (עם ראש הממשלה שמיר) ויש לו תמונה איתו. פרט לזה ידוע לי על תרומה נוספת שהוא תרם".

אישורים לישובים שלא אושרו

על יחסיו של אבי צור עם האחים משה ויגאל גינדי סיפר: „לאחים גינדי היתה מערכת יחסים עם אבי צור עוד לפני הבחירות, בהרבה. הם קיבלו ממנו את כל הסיוע שרצו, במיוחד אישורים על ישובים שלא אושרו וכן מכתבי כוונות לישובים אלה".

התביעה העלתה אתמול לדוכן העדים את קלוד מלכה, עוזרו לשעבר של סגן שר החקלאות מיכאל דקל. בעדותו אמר מלכה בין היתר: „מיכאל דקל סמך על האינפורמציה העצמית שלו בקשר לעסקי קרקעות, ולאבי צור היתה השפעה מוגבלת על מיכאל דקל באותה תקופה. דקל התייחס בזהירות לאינפורמציה שהעביר אבי צור ושקל אותה".

משפטו של עינב יימשך בחודש יולי. הוא מוצג על-ידי עו"ד דן שיינמן.

במקום לדון במצוקת האחיות דנו בממשלה בעודף הרופאים

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

בישראל יש עודף גדול של רופאים ותוך שלוש-ארבע שנים יביא הדבר למצוקה קשה של בוגרי בתי-הספר לרפואה – אמר אתמול שר הבריאות מרדכי גור בעת הדיון בממשלה על מצב שירותי הרפואה בישראל.

השר גור אמר כי ישראל זקוקה כל שנה ל-300 רופאים חדשים, אך אל השוק מגיעים כ-700 בוגרי בתי-ספר לרפואה בארץ ובחו"ל. מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, אמר בדיון, כי משנת 1973 הוכפל מספר הרופאים במדינה והגיע ל-11,500.

השר גור גילה גם, כי בקרוב יביא לממשלה נוסח של חוק ביטוח בריאות ממלכתי, שיקבע את רמת הסיוע של הממשלה לבוטחות הרפואה בישראל.

יצויין, כי במהלך הדיון השרים כמעט שלא התייחסו לעיצומי האחיות בבתי-החולים.

„רפואה שחורה"

סגנית שר הבריאות שושנה ארבלי-אלמוזלינו התריעה על „הרפואה השחורה" בארץ. היא סיפרה, כי תמורת הקדמת תור לניתוח מקובל לשלם „מתחת לשולחן" בין 300 ל-500 דולאר, ואילו הניתוח עצמו עולה כ-1500 דולאר. היא אמרה, כי יש לעקור תופעה זו מן השורש, בעיקר על-ידי העמדה לדין, אך השר גור חלק על הדברים וטען, כי במצב שנוצר לא ניתן כלל להשתמש באמצעים משפטיים נגד אותם רופאים.

בדיון שהתפתח אחרי הסקירות הציע השר משה ארנס לגבות תשלום תמורת ביקורים אצל רופא. השר לקליטת עלייה יעקב צור התנגד להצעה זו.

אלוני ושריד תובעים להשתתף בסיור הוועדה במאה שערים

מאת סופרת „דבר" בכנסת

החברים שולמית אלוני ויוסי שריד מר"צ פנו ליו"ר הכנסת בבקשה כי יתערב מיד במה שכינו ב„שערוריה פרלמנטרית", דיבנתה את השתתפותם בסיור ועדת הפנים בשכונת מאה שערים. לטענתם מסרב יו"ר ועדת הפנים, ח"כ שילנסקי לאפשר להם להשתתף בסיור. „סירוב זה שרירותי ופסול", טוענים אלוני ושריד.

ועדת הפנים עומדת לצאת מחר לסיור ב„מאה-שערים" מתוקף הצעות לסדר היום על יחסי דתיים חילוניים שהועברו מהמליאה לוועדה. אחת ההצעות היא של ר"צ. חה"כים מר"צ הדגישו כי בקשתם להצטרף לסיורים גם ח"כים שאינם חברי הוועדה.

[illegible]

מרכז סיעת המערך בוועדת הפנים וסגן יו"ר הכנסת ח"כ אהרון נחמיאס, פנה אתמול ליו"ר ועדת הפנים, ח"כ דב שילנסקי, ותבע ממנו לא לפסול חברי כנסת המבקשים להצטרף לסיור הוועדה ב„מאה שערים" מחר, גם אם אינם חברי ועדת הפנים.

ח"כ נחמיאס הזכיר לח"כ שילנסקי, שבעת שהתקיים סיור הוועדה להר-הבית השתתפו בו גם חברי כנסת שאינם חברי ועדה. „לא יעלה על הדעת שכאשר עורכים ביקור אצל ערבים – היהודים כשרים, ואילו כאשר עורכים ביקור אצל יהודים – יש חברי כנסת שאינם כשרים", אמר ח"כ נחמיאס. הוא הודיע אמש, כי אם אנשי „מאה-שערים" יחרימו חבר או חברת כנסת הוא ישקול, יחד עם חברים נוספים, לא ליטול חלק כלל בסיור.

[illegible]

[illegible] בסוף השבוע לבית-הספר הממלכתי-דתי „תחכמוני" בטבריה ולבית-הכנסת הסמוך לו וכתבו בגירים על הקירות ועל הלוחות כתובות גנאי נגד הדתיים. בין השאר נכתב „על כל תהנה – נשרוף בית כנסת", „דתיים החוצה" וכדומה.

משטרת טבריה פתחה בחקירה. לפי סברה אחת התלמידים הם שעשו את המעשה, אולי כמעשה קונדס לאחר שהסתכסכו עם מוריהם. נמסר כי כתב היד שבו נכתבו הכתובות – נראה ילדותי.

[illegible]

ועו. – „המשטרה יכולה להתמודד עם בעיית האלימות ההודית כל עוד היא בעיה של קבוצות שוליות בחברה. אבל כאשר נורמה של אי-הישמעות לחוק מקבלת ממדים הרבה יותר רחבים ואיננה מתמקדת רק בקבוצות שוליות – המשטרה לבד לא תפתור את הבעיה. אין משטרה בעולם שיכולה להחזיר חוק וסדר כאשר נורמות משתבשות" – אמר אתמול שר המשטרה חיים בר-לב, ביום עיון של לשכת המבקרים הפנימיים בקיבוץ שפיים.

האינטרנציונאל קורא לברה"מ לפתוח שעריה

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

האינטרנציונל הסוציאליסטי המקיים את דיוניו בלימה בירת פרו קרא אתמול לברה"מ לפתוח את שעריה ליציאת יהודים ולאפשר החייאתה של השפה העברית בתחומה. זו פעם ראשונה שהאינטרנציונל הסוציאליסטי מקבל החלטה כזאת.

מזכיר מפלגת העבודה עוזי ברעם, העומד בראש המשלחת של מפלגת העבודה לדיוני האינטרנציונל במקומו של ראש הממשלה שמעון פרס, אמר כי בניגוד לחשש לא חל כל שחוק בעמדות כלפי ישראל בנושא הפלשתיני.

היום יפגש ברעם לשיחה עם נציגי המפלגה הסוציאליסטית האוסטרית, כדי לדון בהמשך היחסים בעידן נשיאותו של קורט ולדהיים באוסטריה. ח"כ נאוה ארד נבחרה מחדש לסגנית נשיאת האינטרנציונל הסוציאליסטי לנשים, וצפוייה בחירתו מחדש של ראש הממשלה שמעון פרס לסגן נשיא האינטרנציונל.

ואלדהיים טלפן אל בוש והכחיש שהשתתף בפשעים

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – קורט ואלדהיים טילפן לפני למעלה מחודשיים לסגן הנשיא ג'ורג' בוש כדי להכחיש באוזני הדרג הבכיר של ממשל רייגן את האשמות, כי היה מעורב בפשעי מלחמה נאציים – דיווח אתמול ה„ניו יורק טיימס".

ואלדהיים טלפן לבוש, מכרו מראשית שנות ה-70 ועת כיהן בוש כשגריר ארה"ב באו"ם, בעוד שואלדהיים החל בכהונתו כמזכ"ל הארגון, בשבוע הראשון של חודש אפריל.

מסעו של הקונגרס היהודי העולמי נגד מועמדות ואלדהיים לנשיאות אוסטריה התגבר באותה עת, אם כי טרם אומץ על-ידי ישראל. ראש-הממשלה שמעון פרס, שביקר אז בוואשינגטון ובניו-יורק, נקט בראשית אפריל בעמדה זהירה בפרשה, בשיחת הטלפון, שהיתה ועודנה המגע היסודי היחיד בין ואלדהיים לבין צמרת הממשל, אמר ואלדהיים לבוש, כי האשמות הקונגרס היהודי העולמי ייבדקו ויופרכו.

בוש דיווח על השיחה למועצה לבטחון לאומי, שם נדונה הפרשה, הוערך, כי מצבו של ואלדהיים יחמיר וכי אין לזלזל בהאשמות. בהמלצת יועציו, נזהר בוש מכל מעורבות בפרשה. פרקליטי ואלדהיים מסרו החודש למשרד המשפטים האמריקאי מסמכים, שלאחר ניתוחם יחליט השר אדווין מיז אם לקבל את המלצת פקידי המשרד ולצרף את שמו של ואלדהיים ל„רשימת המעקב" של האסורים בכניסה לארה"ב.

תוך ניצול שחרור בני הערובה

אסד ושיראק ידונו בהידוק מערכת יחסי סוריה וצרפת

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

נשיא סוריה חאפז אסד וראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק הסכימו אתמול לדון בעתיד הקרוב בהידוק יחסי שיתוף הפעולה בין מדינותיהם. ההסכמה על כך הושגה בשיחת טלפון שקיים ז'אק שיראק עם הנשיא אסד, ושבמהלכה הודה ראש ממשלת צרפת לנשיא סוריה על תרומתו לשחרור שני בני הערובה הצרפתים מידי ארגון חיזבאללה. קודם לכן שיגר שר החוץ הצרפתי לעמיתו הסורי שדר ברוח דומה.

הרושם הוא, שהממשל אסד מנצל עתה את פרשת שחרור שני בני הערובה הצרפתים מידי תומכיהם הלבנונים כדי לשפר את מערכת היחסים בין דמשק לפאריס.

סופר „דבר" בצרפת גדעון קרן מוסר:

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – הסורים הוליכו שולל את שגריר צרפת בלבנון ואת הדיפלומטים הצרפתים שם, כדי להפוך את שחרור שני בני-הערובה הצרפתים למבצע יחסי-ציבור – כך עולה מעדויות עיתונאים.

הסורים הודיעו תחילה לשגריר צרפת, כריסטיאן גרייף, כי שני החטופים לא שוחררו, וכאשר אלה הגיעו בשעת לילה למלון בוריבאז', הם הוצגו בפני עיתונאים שהורשו לשוחח עמם. משרד-החוץ הצרפתי נאלץ להתקשר עם כתב הרדיו הצרפתי בביירות להיוודע מפיו מיהם המשוחררים. כאשר שב שגריר צרפת והגיע בשעת לילה וביקש לפגוש את המשוחררים, ענה לו קצין סורי, כי הם כבר הועברו לדמשק, למרות שהיו עדיין במלון. רק בדמשק נמסרו השנים לידי משלחת צרפתית.

שני העיתונאים המשוחררים נמנעו מלמסור פרטים על מהלך שבים מחשש לגורל החטופים הנותרים. העיתונאי פיליפ רושו מסר, כי הוא מרגיש מצויין, למרות שנראה רזה וחלש מאוד. הוא אמר כי זכה ליחס טוב מצד החוטפים, כי לא ראה את פניהם, משום שאלה היו מכוסים בצעיפים, שהוא וחבריו קיבלו שלש ארוחות ביום, כולל ארוחת בוקר „טובה יותר מאשר בפאריס", שהיו להם מזרנים לישון עליהם ושסופק להם חומר קריאה: ספרות צרפתית, רומאנים רומאנטיים ובלשיים.

ראש ממשלת סוריה מודה בקשיים כלכליים

דמשק (עצ"ו) – ראש ממשלת סוריה, עבדל ראוף אל-קאסם, הכריז בשבת, כי „אי אפשר להכחיש את הקשיים הכלכליים של סוריה", אולם הוסיף, כי לסוריה „האמצעים להתגבר עליהם, שכן היא איננה תלויה מבחינה כלכלית באימפריאליזם האמריקאי".

אל-קאסם, שדיבר בטקס להטיית מימי הפרת בסכר „אל-בעת", במזרח סוריה, הוסיף, כי „התוצאות הראשונות של ההשקעות במגזרים החקלאי והתעשייתי, וביחוד בתחום הנפט והגאז היו מעודדות מאד. הוא גם הודה לברה"מ על עזרתה לסוריה בכל התחומים.

בורגיבה הישיש הופיע במפתיע בכינוס מפלגתו ומינה חברי המוסדות

תוניסיה, (א.פ.). – נשיאה הישיש של תוניסיה, חביב בורגיבה בן ה-82, הופיע אתמול במפתיע בישיבת הנעילה של קונגרס מפלגתו השלטת, מפלגת ה„דסטור" הסוציאליסטית, ומינה באופן אישי את חברי מוסדות המפלגה המרכזיים, בהתעלמו מנוהל הבחירות הדמוקראטי המקובל במפלגה זו.

כל מינוייו התקבלו בתשואות רמות של 1500 צירי הוועידה. בין המנויים החדשים עולה, כי התחזק מעמדה של אחייניתו של בורגיבה, סעידה סאסי, הנחשבת לאחרונה לאדם החזק בצמרת התוניסאית והנהנית מהשפעה רבה על הנשיא הישיש, אשר מפאת גילו ומצבו הבריאותי כמעט שאינו מסוגל לתפקד בלא סיוע.

ראש ממשלת תוניסיה מוחמד מזאלי, יורשו של בורגיבה על-פי החוקה, כמו גם רוב שריו, יוסיף לכהן במוסדות גם לאחר הקונגרס הנוכחי. ואולם, למרות שמזאלי לא איבד את מעמדו, יש הרואים במינויים של מספר רב של מקורבי אחייניתו של בורגיבה אות לכך ששאלת היורש טרם נפתרה סופית.

„התחייה" בקנדה התקבלה כחברה בפדרציה הציונית

מאת נח זבולוני, סופר „דבר"

מפלגת „התחייה" בקנדה קיבלה הכרה מלאה כמפלגה ציונית והתקבלה כחברה בפדרציה הציונית המקומית.

חמש שנים נמשך המאבק שניהלה „התחייה" בקנדה להכרה כמפלגה ציונית לכל דבר. המתנגדים לכך העלו נימוקים שונים, וביניהם התנגדות אנשי „התחייה" לחיילי צה"ל בעת פינוי ימית.

רק בימים אלה נתקבלה ידיעה בירושלים, כי סוף-סוף זכתה „התחייה" להכרה ונתקבלה כחברה בפדרציה הציונית המקומית. נגד ההחלטה הצביעו חברי מפלגות השמאל והתנועה הרפורמית בקנדה.

שלם את כל חשבונותיך בבנק הפועלים ללא עמלת גביה

חדש בבנק הפועלים! מעכשיו תוכל לשלם את כל חשבונותיך גם אצל הבנקאי בסניף, ללא עמלת גביה - בכל סניפי הבנק ברחבי הארץ.

חשבונות טלפון, חשמל, גז, מים וארנונה, מס הכנסה ומע"מ, אגרת רדיו וטלוויזיה, ביטוח וכל השאר - מעתה תוכל לרכז את התשלומים במקום אחד, יחד עם יתר הפעולות הבנקאיות השוטפות שלך, ולחסוך טירחה וזמן.

זאת בנוסף לאפשרות לשלם את החשבונות ללא עמלת גביה בהוראת קבע (הרשאה לחיוב חשבון) או באמצעות מכשירי "בנק-קסט" ו"תיבת שחרות".

תשלום חשבונות ללא עמלת גביה - עוד הסדר של "שרות עו"ש אישי" שנועד לסייע לך בניהול ענייניך הכספיים השוטפים.

שרות כמו שצריך

שרות עו"ש אישי

בנק הפועלים בע"מ

هكذا من الاصل

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים •

שיעמום וחוסר כיוון בבורסה

מאת שמואל רוזנבלום

תוסף יד בכוונת ובהתאם לכך – שיעמום וחוסר נכונות לתפוס סיכון בשוק רל בפעילות, היו אתמול התופעה הבולטת בבורסה. המגמה בבורסה היתה מעורבת. קרנות הנאמנות נשארו בעיקר פאסיביות להלויתין, הן אינן עוסקות בבעקב באופק בשוק המניות, ובשוק האג"ח פעילותן העיקרית מתבטאת בשמירה על יציבות בלבד.

פעילויות מסוג סכנה בכוונת ביצוען הבנקים ופעילות דלה.

קרנות "מולידיות"

התכונה העיקרית שקרנות הבנקים הגדולים הבצורות בגלילות אדירה אינן מכוונות לתפוס מגמות בשוק, מעליה מכוח זה תשמש בעודד הקרוב כבורסה שבו הפריונות בקרנות יוגברו. ועימם תבוא שחיקת שערים. חלק מהציבור אינו בבה את הכלית ביום החוזק לקרנות, יוצאים בבבעבוע הנוח והמהנה, אחת השתנה בבעה, באירוע ההסקה שאמורה להיות מולידית ביסודה ובניהול ידיים בקבועות בשוקת במבנה אחדים תוך זמן קצר.

יתכן שהתופעה בעבודה באור מבוקר קרנה של בנק אחד יותר במשנה, אך אין בכך באמנה לכתם את רוכשי התשדורות. הציבור גם אינו בכוון כדרך וקורים הבנקים לשין מזוהות יוקרה הבאות על חשבונו בעיקר.

הנדה הוי כבועי שהתפרסם אתמול הראה יד' אינפלאציה, כמבבב שנבצר שבי הדולר מוקפא וארן חשש לפיחות בקרוב. האג"ח בתשואה שאינן קורצות הבנקק איוות אף הן אינן בגדר מציאה, מתרה אלטרנטיבה היא – הבורסה.

בחלקים המחקר הבנקאיות יוצאות בהנחות אודות הסיכון שמרכיבות כניות בבחיר גבוה לטעמם. אם זהו המצב אזי מדוע לגיים כסף מהציבור להשקעתו בתפ"ק הרי הציבור יכול לעשות זאת בעצמו ללא נטילת סיכון שבקרנות קרנות. נראה שעד שמנהלי הקרנות לא יקבלו "אוכיף" לפעול בשוק באופן בחוד, ולא יחששו איש מדעה "להסתלקות" של תחורה בעליה שערים, בחוה בשוק פרסר.

המסחר באג"ח

הצעים והבגבת בסחר מעורבת היתה בבסחר באג"ח הבגדר הדך שבועי, כהואדי שלא יתרום להסכר בבסחר חיובי בשוק זה והעניין לפיכך כיצד יתנהלו הקרנות המולידיות באשר אובדן המודר הצפוי יגע סביב מוגנות האחת לעודה. בבסחר בבניות הבנקאיות אופיין בירידות שערים של עד חצי אחוז, יצא מהכלל מניות איגוד שעלו בחצי אחוז והיו הרינות יזכרה. המחזורים בבנקאיות היו מצומצמים ביותר.

חוסר כיוון בקרנות

חוסר בפעילות חוסרת כיון בולט. הוצע של 5743 ע.נ. במניות דיסקונט השקעות נקלט בירידה של 2% ובמחזור של 3898 ע.נ. הוצע של 2300 ע.נ. במניות קרפוראת פה הקלט ב.ס. במחזור מלא של 2800 ע.נ. במניות פתנה, 0.4 יורד ב-1.25% ובמחזור של 1200 ע.נ. הבנקים למשכנתאות עלו מעט הכך. היה בעליה של 3% במשכן תוך ביקוש של 1000 ע.נ. ובמחזור של 500 ע.נ. לאומי למשכנתאות עלו 1.9% בביקוש קצו של 200 ע.נ. ובמחזור דליל של 155 ע.נ.

במניות הקלילות במסחר והיונות התעשיינים, מקסימה 5 שעלתה ביום זה ב-9% יורדה ב-7% לעודד. גולדפרוסט 5 עלו ב-10% לאחר ירידות של 15% לערך בשבוע הקודם. כבניות להדיה 0.4 ב-6.2% לכבודת פירסום רווחות בכספים טובים.

חוזק התעשייתיות במניות צור

אתמול עלו מניות צור ב-9%. המבוקשת במניות כרוצה ושום כיוון מגבר לא קיים בהתנהגותה בשוק. החברה חילקה 500% מניות הטבה ובאותה עת עלו המניות אך יורד בשיעורים חדים ללא הסבר הגיוני. מהות הפעילות במניות צור באיזה מחרה כיותר בהתחשב בגאוו רותה הולכה בעבר.

אחד מסוחרי הבורסה אומר לנו – בודד 0. כסף בשפע, אין להצים בלכלים. מיותרים השוק מתבדבר, משל לבה הב' בד המנה לשיכוד הלום יין המגנה להתפכה, האלו תקותו במנהלי קרנות הסכויים שאך נבטוחם לפעול תפגע בכל.

אפריקה מגייסת 1.25 מליון דולר

אפריקה ישראל להשקעות בע"מ, אשר גייסה מהציבור עד היום סך של 8 מליון דולר (1 מליון דולר בישראל ו-7 מליון דולר בדרום אפריקה, מתבונת לגייס ביום ג' השבוע סך של כ-1.25 מליון דולר וזאת באמצעות מכירת אג"ח וכתבי אופציה. הנפקה זו הינה במסגרת תשקיף שפרסמה החברה ביום 27.5.86.

במקור היתה החברה אמורה לגייס סך של כ-20 מליון רנד בדרום אפריקה בשער הרנד המסחרי. עקב מגבלות נפח האמנה שבין ישראל לדרא"פ, צומצמה הנפקה זו ל-15 מליון רנד בתוספת מיוחדת של 1.5 מליון רנד אשר יתר הוו 16.5 מליון רנד ביום בדרא"פ.

החברה פנתה למגמה על שוק ההון להמיר חלק בצמצום ההנפקה בדרא"פ להנפקה לציבור בארץ.

נתקבל אישור הנבונה על שוק ההון במשרד האוצר ואישור עקרוני על הרשות לניירות ערך.

בתנייחסו להנפקה הנוספת בישראל ציין שלמה גרופמן, מנכ"ל החברה כי "מבור השיגה החברה בתחילת אפריל, בעת גיוס סך של 1 מליון דולר בארץ, היתם יתר של פי 9.5 אף בדרא"פ עבר הביקוש לניירות הערך המוצעים את הכמות המוצעת, ובעקבות זאת נאלצה החברה לדחות עשרות משקיעים פוטנציאליים ולסגור את רשימת החתימות בדרא"פ למעלה משבועיים לפני תאריך הסגירה עפ"י התשקיף שהיה 25.6".

"עד היום, מסר מר גרופמן "ממשיכות להגיע פניות של משקיעים מדרא"פ המעוניינים ברכישת אגרות חוב ואופציות במסגרת התשקיף".

שערי מטבע חוץ ביום 22.6.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר של ארה"ב		1.46	1.53	1.46	1.53	1.46	1.55	1.4882	1.5013	1.4842	1.5038	1.4818	1.5004	1.4923
1 לירה שטרלינג		2.19	2.30	2.20	2.30	2.19	2.29	2.2300	2.2580	2.2368	2.2647	2.2293	2.2523	2.2407
1 מארק גרמני		0.65	0.68	0.65	0.68	0.65	0.68	0.6616	0.6699	0.6634	0.6717	0.6617	0.6071	0.6658
1 פרנק צרפתי		0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2072	0.2098	[illegible]	[illegible]	0.2070	0.2096	0.2086
1 גולדן הולנדי		0.56	0.61	0.58	0.61	0.57	0.60	0.5872	0.5946	0.5881	0.5955	0.5868	0.5942	0.5912
1 פרנק שווייצרי		0.79	0.83	0.79	0.83	0.79	0.83	0.8041	0.8142	0.8069	0.8170	0.8040	0.8141	0.8088
1 כתר שוודי		0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2054	0.2080	0.2054	0.2079	0.2052	0.2078	—
1 כתר נורבגי		0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1942	0.1966	0.1945	0.1969	0.1942	0.1966	0.1955
1 כתר דני		0.16	0.19	0.17	0.18	0.17	0.18	0.1782	0.1804	0.1787	0.1809	0.1780	0.1803	0.1793
1 מארק פיני		0.28	0.29	0.27	0.29	0.28	0.29	0.2854	0.2890	0.2854	0.2890	0.2849	0.2683	—
1 דולר קנדי		1.05	1.10	1.05	1.10	1.04	1.10	1.0667	1.0801	1.0681	1.0814	1.0658	1.0792	1.0735
1 דולר אוסטרלי		0.96	1.06	0.99	1.07	1.00	1.07	1.0275	1.0404	1.0267	1.0395	1.0271	1.0400	1.0342
1 ראנד דרא"פ		0.45	0.50	0.36	0.61	0.37	0.52	0.5990	0.6065	0.6038	0.6114	0.5981	0.6057	0.6021
10 פרנקים בלגיים		0.32	0.33	0.31	0.33	0.31	0.33	0.3209	0.3250	0.3244	0.3284	0.3235	0.3275	0.3256
10 שילינגים אוסטריים		0.93	0.97	0.93	0.97	0.92	0.97	0.9414	0.9532	0.9426	0.9544	0.9407	0.9516	0.9475
1000 לירטות איטלקיות		0.94	1.00	0.94	1.00	0.94	1.00	0.9628	0.9749	0.9636	0.9756	0.9617	0.9738	0.9693
100 ינים יפאניים		0.57	0.91	0.87	0.91	0.87	0.91	0.8860	0.8971	0.8872	0.8983	0.8862	0.6294	0.8918
1 דינר ירדני		4.12	4.38	4.00	4.26	4.06	4.28	—	—	—	—	—	—	4.2680
1 לירה מצרית		—	—	—	—	0.02	0.04	—	—	—	—	—	—	0.3876
1 דינר מצרי		0.79	0.64	0.72	0.77	0.72	0.78	—	—	1.4243	1.4421	—	—	0.8021

דולר יציג: 1.4923

דולר נוסעים: 1.77

דולר שחור: 1.58-1.59

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

כלולים בהסדר הצמדה

בנקים למשכנתאות

מוסדות מימון

ביטוח

מסחר ושרותים

מסחר

שרותים

מלונות ושרותי תיירות

מחשבים ושרותי מחשב

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

חקלאות

תעשייה

מזון וטבק

טקסטיל והלבשה

מתכת ומוצריה

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

מוצרי בניה

כימיה, גומי ופלסטיק

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

תעשיות שונות

השקעות תעשיה

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

מחקר ופיתוח

דלק ונפט

נסחרות במט"ח

קרנות נאמנות

שערי אגרות חוב

פק"מ נייד – השקעה כדאית לטווח קצר בריבית משתנה

ריבית בפק"מ ל-7 ימים או ריבית במחזור קבוע מה פריים. הגבוה מבין השניים

בנק לאומי

בעלות וניהול

מאת דרור שרביט

האיום של משפ' רקנאטי לנטוש את עסקיה בישראל היה צפוי. קלף הגלות נועד להמם ולשתק את כל מי שמצווה להביא לישום המלצות ועדת בייסקי. "דבר" פירסם כבר לפני כחודש את איומה של המשפחה לנטוש את עסקיה בישראל אם יאולץ רפאל רקנאטי להתפטר. אז הדבר הוכחש. היום האיום הזה משמש ככלי הנשק העיקרי של רקנאטי נגד התפטרותו באמצעות חוק מיוחד של הכנסת.

רפאל רקנאטי אומר כי כיוון שנפסל לעסוק במקצועו, כבנקאי בישראל, לא תהיה לו ברירה אלא לעסוק בכך בחו"ל. האם רקנאטי באמת מאמין שיוכל לעסוק בכך, באמר בארה"ב, בשוויץ או בכל מדינה מערבית אחרת לאחר שחוק שתוקק בישראל הביא לפיטוריו? האם רשויות הפיקוח הבנקאיות באותן מדינות יעלימו עין מעברו המקצועי של רפאל רקנאטי?

אי־אפשר שלא לחוש כבוד להתנהגותה של משפחת רקנאטי. זו התייצבה אחרי ראשה כגוש אחד והודתה כל נסיון לסילוק רפאל רקנאטי והושבת בן משפחה אחר בראשות הקבוצה. אך, האתיקה המשפחתית, עם כל הכבוד שאפשר לרכוש לה אינה צריכה לשמש אמת מידה לאתיקה הציבורית.

רפאל רקנאטי עושה שימוש מוטעה במושגי הבעלות והניהול. הוא מאחד אותם למשמעות אחת, בעוד שככל שהדברים נוגעים לחברות ציבוריות, ובפרט בנקים, ניתן להפריד ביניהם. המחשה אקטואלית להפרדה כזו סופקה רק לאחרונה, כאשר ג'ק נאסר רכש את השליטה בבנק הבינלאומי הראשון. אף שהשקיע 21 מיליון דולר ברכישת השליטה בבנק, הותנתה בעלותו בכך שישאר מחוץ למסגרת הניהולית של הבנק: לא מנכ"ל ולא יו"ר. המקרה של רקנאטי חמור פי כמה. וועדת חקירה ממלכתית מצאה אותו לא ראוי לשמש בתפקידיו בראשות הקבוצה הבנקאית של דיסקונט ואי.די.בי מיותר לחזור על הסיבות לכך אך תוסף נסיונו של נאסר בניהול בנק, שהשאיר אותו מחוץ לניהול הבינלאומי, מחוויר לעומת חטאי הוריסות של רקנאטי המפורטים ב־377 עמודי בייסקי.

אם רקנאטי ומשפחתו רואים זהות בין הבעלות לניהול זו בעיה משפחתית שלהם והחובה הממלכתית אינה מוקלת. הבינלאומי סיפק בעבר דוגמא גם לכך שבנק ישראל כפה העברת בעלות ואילץ את קבוצת אייזנברג למכור את שליטתה בבנק. לנוכח עמדת משפחת רקנאטי יתכן שזו גם תהיה התוצאה במקרה של רקנאטי. הוא ומשפחתו יוצרים את הקשר הכפוי בין ניהול הבנק על ידי רפאל רקנאטי לבין בעלותה של המשפחה על הבנק אף שסילוקו מהניהול אינו מהווה פגיעה ברכושה.

יו"ר הועדה לביקורת המדינה ח"כ דוד ליבאי אומר כי באף מקום בהמלצות ועדת בייסקי לא נאמר כי הרחקת רקנאטי, או הבנקאים האחרים שנדרשו להתפטר הינה הרחקה לצמיתות. סביר להניח כי אם היתה כוונה כזו זה היה נאמר במפורש בהמלצות הועדה. רפאל רקנאטי החושש מפסילה לצמיתות שתחייב אותו לגלות מהארץ צריך להביא בחשבון דברים אלה הנאמרים על ידי יו"ר הועדה לביקורת המדינה של הכנסת.

צריך גם לזכור כי אחזותה של משפחת רקנאטי בבנק דיסקונט נשענת על מניות הון המקנות לה רק 9.7 אחוזים מהבנק. סביב שיעור אחזקה זה נבנים כל הטיעונים של הבעלות והניהול. אמנם החזקה זו בהון מגובה בשליטה דרך חברת האם של בנק דיסקונט, אך שליטה זו גם אם היא נשענת כיום על "צנג" של "המשפחה" המורחבת במועצות המנהלים של הקבוצה — עובדים, מקורבים ופרופסורים מ"בית הספר" לניהול עסקים ע"ש רקנאטי באוניברסיטת ת"א וירושלים היא נתונה לאיום ממשי כאשר יועברו מניות ההסדר של הקבוצה לבעלות הממשלה. מאחר ובקבוצת הבנק אין מניות יסוד עדיפות בשליטה תוכל הממשלה לממש את זכויות הבעלות וקביעת המנהלים, גם ללא חוק מיוחד בכנסת. לנוכח עמדת משפחת רקנאטי ספק אם הממשלה תוכל להמשיך ולראות ברפאל רקנאטי כמנהל החברות שמניותיהן מוחזקות על ידה גם אם ניתנה בעבר הבטחה שנועדה להשוות מצב השליטה בבנק לשאר הבנקים שבהסדר.

"כלל" דיסקונט והבנקים יסייעו ל"סייטקס" ב־20 מיליון דולר

דוברת ולסטר קראון מחזקים ניהול החברה

מאת דרור שרביט

בעלי השליטה של חברת "סייטקס" החליטו לחזק את הניהול בחברה על ידי מינויו של אהרון דוברת לחבר הועדה האקזקוטיבית של דירקטוריון החברה. אפי ארזי ימשיך לשמש כיו"ר החברה ומנהל עסקים ראשי שלה.

הודעה על צירופו של דוברת לניהול הבכיר בחברה צפויה להימסר באסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה שתתקיים באמצע השבוע בניו־יורק. מהצד האמריקאי יחוזק דירקטוריון החברה על ידי צירופו של לסטר קראון, סמנכ"ל ב"ג'נרל דיינמיקס" ואחד המובילים ב"כוח המשימה" ביהדות ארה"ב.

על צירופו הפעיל של דוברת ל"סייטקס" החליטו ב"כלל" ובקבוצת דיסקונט, שהינם בעלי המניות הגדולים בחברה והמחזיקים במשותף 29 אחוז ממניותיה.

הדבר נעשה כדי להגביר את אמון הבנקים המספקים בחברה וכדי לעמוד מקרוב אחר תהליכי ההבראה ב"סייטקס", שלאחרונה נקלעה לקשיים, בתוכם גם קשיי נזילות.

באסיפה הכללית של "סייטקס" הנערכת בשבוע הבא בניו־יורק ימסרו פרטים על הצעדים שננקטו בתחום הפיננסי כדי לאפשר לחברה להתמודד עם הבעיות אליהן נקלעה והירידה החדה במכירותיה. הצעדים כוללים גיוס הון מבעלי המניות בחברה, ובתוכם "כלל" וקבוצת דיסקונט והסדרי הלוואות נוחים יותר עם הבנקים. היקף ההסדר הפיננסי הנוכחי מוערך בכ־20 מיליון דולר.

חבילת ההסדר הפיננסי תורכב במחציתה בהלוואות של "כלל" וקבוצת דיסקונט לחברה ומחציתה הנוספת (10 מיליון דולר) תהיה הרחבת מסגרות האשראי של הבנקים. החבילה הפיננסית מיועדת לסייע לחברה לעבור את החודשים הבאים עד להתאוששות במכירות הצפויה לקראת סוף השנה.

הפועלים מגביר פעילותו בקרב תיירים בארץ

בנק הפועלים פותח בימים אלה בפעילות מוגברת בקרב תיירים המגיעים מחו"ל. פעילות זו תיעדך הן ישירות בקרב התיירים המבקרים בישראל, והן באמצעות תושבי ישראל המארחים תיירים מחו"ל.

כחלק מפעילות זו מציע הבנק לתיירים אפשרויות השקעה מגוונות במסגרת חדשה המאפשרת בנוסף לאפיקי ההשקעה המקובלים לתקופות זמן של 3 חודשים, 6 חודשים ו־12 חודש, גם מסלולי השקעה בגוונים לתקופות זמן של בין חודש ימים ועד ל־5 שנים בתנאים מיוחדים.

ניתן להשקיע בתכנית זו בכל מטבעות החוץ העיקריים, כולל במטבע הבין־אירופי ECU, המורכב מהמטבעות של עשר המדינות החברות בשוק האירופי המשותף.

תייר שיצטרף לתכנית זו בתקופת המבצע יקבל גם שיחה מיוחדת המציינת את הצטרפותו לתכנית.

איש עסקים ידוע נחשד בעבירות מס בניירות ערך

מאת נתן רועי

מחלקת החקירות של מס הכנסה ("קומבינו מס") מנהלת מאז חודש אפריל 1986 חקירה נגד איש עסקים תל־אביבי ידוע שעוסק בייעוץ פיננסי בעסקים בינלאומיים, זאת בעקבות מידע שהועבר ל"קומבינו מס־הכנסה" ממשטרת ישראל ולאחר שהתעורר חשד לביצוע עסקאות בניירות ערך אשר לא דווחו כיאות לשלטונות המס.

במהלך חודש אפריל ביצעה מחלקת החקירות של מס ההכנסה 10 מבצעי חקירות. המחלקה חקרה שלושה מורים לנהיגה מירושלים. החקירה החלה בעקבות חקירת המשטרה במשרד הרישוי בירושלים במהלך חקירת המשטרה התברר כי נעברו עבירות של השמטת הכנסות וניהול ספרים כוזבים. נראה כי נגד שלושת המורים להוראה יוגש כתב אישום. נוסף על זה שעומד להגיש נגדם, הנוגע לעבירות מס.

מחלקת החקירות מנהלת חקירה נוספת נגד רופא, מלחין ובעבר ידוע מתל־אביב. החקירה החלה בעקבות חקירה בתיק אחר בחשד להשמטת הכנסות של הופר שהתקבלו בחו"ל. ממצאי החקירה העלו כי הוא השמיט הכנסות בשנות המס 1981–1982 בסך כולל של 5900 דולארים וכן השמיט מחו"ח לשנת מס 1984 – 1130 ש"ח.

המחלקה מנהלת חקירה נגד רופא פסיכיאטר שמתגורר בפתח־תקווה. החקירה החלה בעקבות חקירה בתיק אחר במהלכו עלו החוקרים על חשבונות שלא אשר נרשמו כהוצאות רפואיות. התעורר חשד כי ההכנסות בגין ההוצאות הרפואיות הללו לא נרשמו בספריו של הרופא. לנוכח החשד נערכה חקירה שכללה חיפושים בביתו ובמרפאתו של הרופא ובעת הביקורת נתפסו 2 פנקסי חשבוניות מס אשר נוהלו על ידי הרופא ובתייחסות לתקופה החל משנת 1982 ועד היום. בחקירתו הראשונה הודה הרופא כי לא דיווח לשלטונות המס על כלל סכום ההכנסות שקיבל מלקוחותיו החל בשנת המס 1983. הוא נעצר ושוחרר בערבות אך חקירתו נמשכת.

מחלקת החקירות חוקרת חשד שפתח־תקווה המנהל חברות לנסיעות ולטיולים באוטובוסים. תיק החקירות נפתח ב"קומבינו מס הכנסה" כתוצאה מחקירה בתיק אחר בחשד שהלה מכר אוטובוס מסוג מרצדס תמורתו קיבל אוטובוס אחר וכן סכום של 16500 ש"ח במזומן וסכום זה לא נרשם בספרים. נערכה חקירה שכללה חיפושים בבית החברה ובמשרדי החברה ונתפס חומר חשבונאי רב. הוא נעצר ל־48 שעות, שוחרר בערבות וחקירתו נמשכת.

בחודש אפריל האחרון הועברו לפרקליטות השונות 6 תיקי חקירות לצורך הכנת כתב אישום, הוגשו 3 כתבי אישום על העלמת הכנסות וניתנו 15 חודשי מאסר בפועל.

בליזובסקי מ"מ מנכ"ל משרד התעשיה

מאת שלמה קרמר

יורם בליזובסקי מונה על־ידי שר התעשיה והמסחר בממלא מקום מנכ"ל המשרד [illegible]

מינויו של בליזובסקי לממלא מקום המנכ"ל בא עם פרישתו של יהושע פורת, שכיהן בתפקיד עד כה.

יורם בליזובסקי כיהן עד כה כמשנה למנכ"ל המשרד בתחומי התימון וכמנהל מרכז ההשקעות. לפני כן פעל בתחומי הכלכלה והתימון במשרד התיירות ובאגף התקציבים שבמשרד האוצר.

לסופר "דבר" נודע ששר התעשיה אריאל שרון נמצא תחת לחצים של חברי תנועת החרות לשים מינוי איש מפלגה לתפקיד וכי זאת הסיבה העיקרית למינוי בליזובסקי כממלא מקום בלבד.

מתווכים בענף ציוד מכני

מאת משה גבע

עשרות המתווכים הפועלים בענף הציוד המיכני הכבד גובים עמלות בשיעור כולל של כ־1.5 מיליון דולר מתוך מחזור של כ־30 מיליון דולר ופוגעים בסיכויי ההישרדות של הענף. כך עולה מהצעה לרישוי ספקי ציוד, שהעלתה המועצה הארצית לציוד מכני כבד בפני הנהלת משרד הבינוי והשיכון.

בעלי ההצעה טוענים כי בגלל הירידה הגדולה בהיקף העבודות נאלצים בעלי הציוד לעבוד בכל תנאי כדי לעמוד בפרעון התחייבויותיהם. מצב זה מנוצל היטב על־ידי מתווכים בעלי קשרים המשתתפים במכרזים ומציעים הצעות מחיר נמוכות ובלתי כלכליות. לאחר הזכיה במכרז, הם פונים לבעל הציוד ותמורת עמלה של 5 עד 10 אחוז מעבירים אליו את ביצוע העבודה. כתוצאה מכך הולך הענף ומתחסל, כאשר בעלי מקצוע רבים נוטשים אותו ומוכרים את הציוד לחו"ל.

בעלי ההצעה סבורים שהמצב ניתן לתיקון על־ידי רישום ורישוי ספק הציוד המכני ועל־ידי הבטחת זכות השתתפותם הבלעדית במכרזים ממשלתיים. הרישום והרישוי ינוהלו, על פי ההצעה, על־ידי רשם הציוד המכני־הכבד במע"צ. ספק מורשה יהיה חייב להיות בעל ציוד בכמות ובגודל שיוגדרו לגבי כל קבוצת כלים בנפרד. כמו כן יהיה עליו להיות בעל ידע וניסיון מוכחים בהפעלה ובאחזקת הציוד. בתוך כך יוגדרו כתנאי לרישוי חובת ניהול ספרים כחוק וקיום כל התנאים הסוציאליים של העובדים.

מיקבצי הון / ש. רוזנבלום

5 מיליון דולר

ח"כ חיים רמון צוטט כמי שטוען, שיו"ר מועצת המנהלים בבנק לאומי ה"ה ארנסט יפת פורש מהבנק עם פיצוי של 5 מיליון דולר ברוטו, נשמע לי כעליסה בארץ הפלאות. כשמדובר במספרים נקובים והסוד גודל שכאלה מוחזק בעיני רמון כאחד שיודע את שפיו מדבר – בדיוק רב. רמון מוסיף ואומר, שאת הסך הענק של 5 מיליון ירוקים קבעה ועדה של ארבעה אישים מצמרת בנק לאומי.

זה לא כל כך מתוכם היום לרדת על ארנסט יפת, הלז דומה למתאגרף שקם בעת לעת באחרונה מפינת הזירה, וכקבל נוקאאוט ספוף בועם ונופל חזרה לפינתו זב דם ומלא פצע וחבורה. לתומי חשבתי, שזוהי באמת לא חוכמה על חלשים. צריך עוד לזכור, שיפת, לשעבר האוטוריטה המפרידה בין עובד בנק לאומי – לבורא עולם, הוא ייקה מדופלם ולפיכך הוא סופג מהלומות בשקט, מין אופי של בנקאי מכובד היודע לקבל גזירת עונשו.

כל האמור לעיל היה בתוקף לפני פירסומו של רמון. עכשיו כשנודעה פרשיית "מלוא חופן הירוקים", צריך, כנראה, לזעזע את הנושא שוב ושוב מכל זווית. הסיפור הולך בערך כך – בתחילה קיבלו משכורות שנה מראש. אחר כך דאגו שהשכר "יעמוד" ע"ס מקביל למפעל פרטי, אחר־כך כמובן רכב צמוד והוצאות גלות כאש"ל, בקיצור חגיגה אמיתית כימי מלוך המלך ארנסט הראשון. לזה עוד הסכנו, ברירה הייתה לנו, את סודות המשכורת של יפת ידעו מתי מעט, והיא הפכה לנושא מדובר מאוד בשיחות סלוניות, אפילו סיפורי רומנטיקה סוערים במדינתנו לא יצליחו במשך שנים לפגוע ביוקרת הרכילות על אודות משכורתו ותנאיו של יפת בכבודנו. חשבנו שתם ונגמר הגיע סוף הסיפור, וגם רווחיות בל"ל תשתפר בעקבות עזיבתו של מציססה האגדי. כנראה שטעינו בגדול, עובדה – 5 מיליון דולר מדברים בעד עצמם, יותר טוב משיבטא בכתב חתן פרס נובל לספרות יפה. אם אכן רמון צודק תראה שאין ספק בדבריו, אחרת לא היה מכריז את שהכריז, אזי הדבר גובל בהפקרות משולחת רסן.

אני הקטן ממעט מסכים עם רמון שבנק לאומי הייך לסוכנות ולעג. זוהי עובדה גמורה ללא ספק, אפילו שאת העם במקרה זה מייצג אריה ליב דולצ'ין הידוע במעשי חיים. אני האזרח הפשוט מסכים עם עובדי בל"ל הנחנקים משכר נשחק ומסתכלים בהשתאות גמורה על הבוס לשעבר, שטרח לקצץ בסנדוויץ' שלהם ובעצמו טורף דגים מעושנים וקאוויאר! אמרתי כבר שלא חוכמה לקפוא את יפת, באמת לא גבורה מי יודע מה, אולי בלי הרבה מילים שיקום ה"ה הורוביץ, יו"ר מועצת המנהלים הנוכחי ויודיע קבל עם ועדה שהדבר בוטל ונגמר, כיאה ליו"ר דירקטוריון אחראי ופעיל. צריך, כנראה, להודיע לתבו"ה שהחגיגה נגמרה. הגיע הזמן ומהר.

הו, החיים היפים

א. מיקי צולר מונה על ידי מודעי לתפקיד סגן נציב שירות המדינה לפני כשנתיים. עוד בטרם נכנס לתפקידו כראוי, מיהר בהבל פיו לחלק ציונים "מעצ־נים" לשרי הממשלה, "ולפטר" את הבוס הישיר שלו אברהם [illegible] נציב שירות המדינה. מינויו של צולר גבע, כנראה, מרצון לתפוס פוזיציה על גבי שירות התעסוקה הממשלתי המהווה כידוע – בסיס מכירות וסופרסטאר עליון בקרב חברים בליברלים. נו מילא, התרגלנו לגרדעים מצולר ונתרגל גם לנער הזוהר הליברלי, מין נסיך עליו בסיגנון דקרויף האמיר ששניהם מדברים לא־בדיוק מהראש.

ויהי יום ויהי לילה ונצולר בארוהם, על חשבון המדינה. 580 לאש"ל יש, בית מלון מפואר עם ארוחות יש ויש, נאום קטנטן המיקולו לנסות החברה בלוס־אנג'לס על אודות – המדיניות הנוכחית בכלכלה הישראלית, יש. בקיצור יש כמעט הכל והחיים נראים יפים מתמיד. זה שצולר לא בדיוק נואם הכי מבוקש – מילא, זה שצולר פקיד ממשלתי בעיר ועדיין בלתי מנוסה – מילא, זה שצולר לא בקי בשום נושא במיוחד – מילא, מה שחשוב שזה צולר והנו.

מי מחליט למה ומדוע צולר נוסע? מי בודק את כישוריו לנאום? מי בדיוק מסווג את צולר כנואם נדרש, מי שעונה על השאלות הללו מהראוי שימצא גם תשובות נאותות בנות הגיון.

ב. כיוון שעסקינן בליברלים מתקרם מסוג מיוחד במינו, מין גזע בלתי נכחד של עסקנים שרק טובת המדינה לנגד עינם, מסוג האנשים שיסדו את האומה וכל לבבם נתון רק לשרתה באהבה ונאמנות, כיוון שכך נספר בעט על אודות משרות ציבוריות לשליחי ציבור כלכליים בחו"ל. זיכרו, שמדובר באנשים פעילים לא עבור עצמם אלא רק בהקרבה ובמסירות עבור עם ישראל וארץ ישראל.

הנושא – רשות ההשקעות הממשלתית, הציר הכלכלי בניו יורק, להלן רשימת מועמדים לתפקידים הנ"ל – מיקי צולר, הלל רודאי. צולר כבר אמרנו – מילא. רודאי – דרש לעצמו שכר של מנכ"ל משלתי, דרש לעצמו הטבות ונמאס לו להתעסק בנושאי השכר באוצר. התגמול – אפשרות למינוי בחו"ל. אני את רודאי הייתי ממנה לציר כלכלי בליבריה. אבל אני כידוע לא פקיד בסוד ולא ליברל מתקרם. מסכן שכמוני.

מועמדים לתפקיד בכיר

לפעמים מתבלבל לי הראש כשאני קורא בעתונות רשימות מועמדים בהמתנה לכל תפקיד בכיר במשק שמתפנה. מטעמים מובנים לא ננקוב בשמות: חלק נכבד מרשימת המועמדים המוצעים נכשלו כישלונות חרוצים בתפקידיהם הקודמים, לגבי אחרים מקרב המועמדים קבעו ועדות שונות את חוסר כשרונם. למרות הקביעות הברורות בדבר הכישורים ממשיכים "גורמים מקורבים" למצוא כיסא ותפקיד מכובד לאנשים שספק אם ראוי בכלל להתייחס למועמדותם. נכון שחלקם עדיין צעירים יחסית, נכון שחלקם התרגל לשכר נאות ותנאים נלווים מופלאים במשכי המשק הישראלי, נכון שהם היו בעלי השפעה פוליטית־כלכלית תחשבו לשועי ודרוני המעמד הניהולי הבכיר, הם היו – נכשלו ונמרו.

בעבר הסכמנו עם תופעת "הקתדרא" הידועה. תופעה זו כללה תפקיד ייצוגי כמרצה לנושא־אסטרטגיה כלכלית במזרח הרחוק, לחילופין כמומחה לגיוס הון לתעשיה בסינגפור, ו/או כסתם פרשן – לענייני הקצבות מזון למדינות במצוקה. במסגרת "הקתדרא" זכו המומחים שנכשלו למעבר אנטיבריסטאי, ולאפשרות מנוחה ארוכת טווח בחו"ל, בה הם בדיוק נושאים כמו – "התפתחות שערי הריבית השפעתה על מנהלי האגוקרו מבל לכיש ובמסצ'וססט רבתי", בזה הסתיים הנזק. הסכמנו כולנו הסכמה שבשתיקה למענקי מחקר מרובי הממון ולשהייה בחו"ל. הסכמנו – שכן, גם מי שנכשל אינו מועמד לתליה. די לו בכישלונו הצורב ובפגיעה הקשה במעמדו הציבורי בקהילתנו הקטנה. אין בהסכמתנו לחופשה בתנאים נוחים משום הענקת רהביליטציה לחיפוש תפקיד מכובד אחר. נגיד בנק שהודח ו/או מנכ"ל בנק מסחרי גדול שנכשל, אינם בהכרח ראויים לעמוד מייד בתור לתפקיד בכיר במוסד כלכלי אחר.

אם הם אינם רוצים לחקור את נושא – "גידול המנגנון בזיבס סוציו־כלכלי", זוהי זכותם המלאה, אולי הם מסתפקים כמוני באכילת מנגו בלבד. אם העמדה לרשותם לשכה תנהג מטעם המוסד בו פעלו כן הראוי שזה יהיה לזמן מוגבל.

עד כאן דברים שמקובלים במקומותינו ואינני יוצא נגדם. אני בהחלט יוצא כנגד התופעה החמורה של חיפוש כיסא מכובד בכל מחיר.

אולי זוהי בעצם אחת הבעיות במשקנו הפיננסי, שאין תחלופה ראויה בתאמים מקרב הגופים שבהם התפנה משרה להעמיד מתוכם מנהל מתאים. אולי הכל עניין של לובי פוליטי וכוחני. מינוי המצאות ישראליות. אולי הגיע הזמן שנגיד די להתיר לתופעה שאינה מלבבת נפש ופוגעת במינהל ציבורי תקין ואמין.

חוץ מכל האמור לעיל צריכה להישאל שאלה קטנטנה, אם אתם כל כך מוכשרים מדוע שלא תמצאו ג'וב בסקטור הפרטי? שם, כנראה, יודעים להעריך כישורים טוב יותר מבסקטור הציבורי.

עם עובד

בקפה תיאטרון — הקאמרי ביריד הספרים, כיכר מלכי ישראל "עם עובד" מגישה

19.00 - מפגש עם יוצר:
השר **גד יעקובי** נפגש עם ילדים עם צאת ספרו החדש "אני". קטעי משחק מתוך הספר ופנטומימה: עזרא דגן ועירית לביא.
ליד הפסנתר: מישה בלכרוביץ.

21.00 - ערב משוררי "עם עובד"
בהשתתפות: משה דור, אמירה הס, חזי לסקלי, אריה סיון, אשר רייך.
מנחה: חיים נגיד

קריאה משירי היינריך היינה וחיים לנסקי: סיגלית ארוסי. שירי משוררים בביצוע רומי הלחמי.
ליד הפסנתר: יעל גרמן. חגית אבנון תשיר משירי חיים נגיד ואשר רייך, שהולחנו במיוחד לערב זה.

בנק אמריקאי ישראלי

עידכון שיעורי הריבית בתפ"ס

1. החל מיום ג', 24.6.86 ישתנו שיעורי הריבית בתפ"ס לעסקות קיימות עפ"י המפורט להלן:

היתרה בשקלים חדשים	% ריבית שנתית נומינלית	ריבית שנתית אפקטיבית
מ־50–999	8	8
מ־1,000–9,999	13.25	14
מעל 10,000	15	16

2. שינוי ביתרת התפ"ס (מעבר ממדרגה למדרגה) יגרום לשינוי הריבית בהתאם.
3. הודעה זו מתפרסמת במקום הודעות אישיות ללקוחות.
4. פרטים נוספים ניתן לקבל בסניפי הבנק.

מכרזים

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות צבוריות – המשרד הראשי
קרית הממשלה מזרח ים
ת.ד. 13198 טל: 277211
ירושלים 91131

מכרז אספקה מס' 44/86/א

מחלקת עבודות צבוריות מבקשת בזה הצעות מחירים לאספקה: אבזרים לתאורת כבישים

2. טפסי המכרז, מפרטים ופרסים נוספים, ניתן לקבל במשרדי האפסנאות הראשית, לפי כתובת דלעיל, בימים ובשעות העבודה הרגילים.
3. בצרוף להצעה יש להמציא ערבות בנקאית או המחאה עצמית בשיעור הנקוב בתוך טפסי המכרז, אי מילוי תנאי זה יגרור את בע"צ מחובתו לדון בהצעה.
4. המועד האחרון להגשת ההצעות – שעה 9.00 ביום 6.7.1986.
5. אין מחלקת עבודות צבוריות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, כל חלק ממנה, או כל הצעה שהיא.

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי
[illegible]

בנסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה [illegible] שינוי תכנית מפורטת מס' 5593 שינוי לתכנית מפורטת מס' 3318 [illegible] גוש 17679 חלקה 3, מגרשים 31, 32.

[illegible]

10.6.1986

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
[illegible]
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, [illegible] גוש 6259 חלקה 31, 32, 35, 103 וחלקה 65 (חלקי) [illegible]

ד. [illegible]
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

תאריך 6 יוני 1986

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
[illegible] גוש 6225 חלקה 396 [illegible]

[illegible]
ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הלוח הכללי

ווילות ובתים 1050
[illegible]

דירות למכירה 1200
[illegible]

עסקים 2000
[illegible]

מגרשים 2700
[illegible]

הצעות עבודה 3000
[illegible]

מציעים למכירה 5000
[illegible]

רוצים לקנות 5010
[illegible]

הלוואות 5100
[illegible]

נקיון ואחזקה 5550
[illegible]

שרותים 7000
[illegible]

שוק המציאות
[illegible]

ירושלים
[illegible]

הצעות עבודה
[illegible]

חיפה
[illegible]

מכוניות
[illegible]

לאולמי שושנים
דרושים
★ טבחים
★ עוזרים לטבחים
★ קונדיטור
לפנות 03-333387 03-335444

דרוש מיידי
טכנאי מיזוג אויר
[illegible]
03-446662, 443530

ההסתדרות מתנגדת לפיטורים באל על; העובדים מזהירים מ"הליכה עד הסוף"

מאת אריה אדר, סופר "דבר"

ההסתדרות הביעה הבוקר את התנגדותה לפיטורי חמשת עובדי "אל-על" המואשמים על-ידי ההנהלה באירגון שביתת-הפתע בת השעתיים ביום ה'. 1500 נוסעים נפגעו מהשביתה. ההנהלה הבהירה, כי נגרם נזק קשה לאמינות החברה, לאחר שהראשונה זה שלוש שנים הזה להיסחט הרישה של נוסעים בגניבה, "רק לא אל-על". ראשי העובדים מפשים הזהירו, כי "ילכו עד הסוף", אם ייפגע אפילו עובד אחד בתוצאה משביתת-השבוע.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, הודיע כי יתנגד בתוקף לפיטוריהם של המיכת נציגי ועד העובדים שההנהלה מאשימה כי "הסיתו את העובדים".

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ... כי הנהלת "אל על" בתגובה בעובדים המובכים, לדבריו, שלקו תעניית. הוא קרא להנהלה ולמפרק החברה להיכנס למשא ומתן מיד עם נציגי העובדים.

בבית-המשפט המחוזי בירושלים, שבחסותו מתנהלת "אל-על" בשלוש השנים האחרונות, יתייצבו הבוקר בשעה 9 המפרק הזמני עו"ד עמרם בלום והיועץ המשפטי של ההסתדרות עו"ד עוזי קלמרו. נציג ההסתדרות עשוי לבקש מהשופט להימנע מהטלת סנקציות על מבחירי השובתים. בניצוק כאלה הגיבו על הפרת הסכם קודמת מצד ההנהלה, המסרבת לשלם את תוספת הפריון המתחייבת מכנו. כן עשוי נציג העובדים לטעון, כי ההנהלה אינה מאפשרת להם להתכנס לאסיפות, אף על פי שהיא עצמה מכנסת אסיפות הסברה מפעם לפעם. לסופר "דבר" נודע, כי הנהלת "אל-על" דחתה לפני כשלושה חודשים בקשה של מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר לכנס את עובדי החברה לדיון עימו.

אשר לתוספת הפריון, שהיא העילה המבשית לסיכסוך הנוכחי, נודע אתמול, כי בית-המשפט לא אסר על ההנהלה לדון עם העובדים בחילוקי-הדעות, אלא הנחה את המפרק הזמני באשר לעמדה, שעליו לנקוט. הדובר בתוספת של עד 20 אחוז הניתנת לעובדים על-פי חישוב הכלול בהסכם העבודה. אולם הבסיס לחישוב נקבע בזמנו לפי 5600 עובדים, כפי שהיו ערב השבתת החברה לפני ארבע שנים. עם חידוש פעולות החברה הוקטן מספר העובדים ל-3600. הבעיה הזאת יוצרת פער של עשרות אחוזים ועשויה להכפיל את שכרם של העובדים.

עו"ד בלום פנה, איפוא, לבית-המשפט כדי שינחה אותו אם לקיים את ההסכם כלשונו או לנסות לתקנו. ואכן בית-המשפט הנחה את המפרק הזמני לנסות לתקן את ההסכם. הנחיה זו אינה מחייבת את העובדים, הרשאים לעמוד על דעתם. עו"ד קלמרו אמור לבקש היום, כי ההנחיה תשונה ושהמפרק הזמני יחויב לעבוד בהסכם כלשונו. פירושה של הלכה כזאת תהיה חיובה של החברה להוסיף 14 משכורות חודשיות לכל אחד מעובדי הקרקע.

כבואו לבקש אישור לפיטורי חמשת מארגני השביתה יתבסס עו"ד בלום על הסכם העבודה האוסר על העובדים ועל ההסתדרות לשבש את העבודה ב"אל-על" ומאפשר פיטוריהם של מפירי ההסכם ללא פיצויים. הנהלת החברה היתה רשאית לנקוט אמצעי זה ללא פניה לבית-המשפט, אולם עו"ד בלום לא רצה לעשות צעד כה מרחיק לכת על דעת עצמו. יש הנחה, כי עו"ד קלמרו יבקש מבית-המשפט, שלא יענה את היתר בבקשה זו, מחשש בהלך הרוח הקשה בקרב העובדים. לשיפוט יש בבחירה זה סכנות ההדדית על-פי מיקי עיוה.

יו"ר ועדת הכספים של הכנסת ח"כ אברהם שפירא, ביקר אתמול באוניברסיטת ת"א. כדי להכיר מקרוב את הנעשה בתחומי מחקר והוראה. כאן הוא מנסה את ה"כסא לאנליזה של תנוחות ישיבה שפיתח הפרופ' מירצ'ה ארקן (מימיק). הכסא משמש למטרות רפואיות, ופיתוח נוסף שלו משמש לתכנון תא הטייס במטוס הלביא. (צילום: אסף שילה – ישראל סאן)

כנופיית שודדים מקצוענים מעורבת כנראה ב-10 מקרים של שוד יהלומים

מאת צבי זינגר, סופר "דבר"

עשרה מעשי השוד והפריצות למלטשות יהלומים באזור בורסת היהלומים ברמת-גן שאירעו בחודשים הראשונים של שנת 1986 גרמו להפסדים של 3.7 מיליונים דולרים – כך מודיעים בבטאון היהלומנים "מזל וברכה" שהוצא לאור ברמת-גן.

על פי בדיקה שערכו חוקרי המשטרה בחמשת המקרים האחרונים של שוד במלטשות יהלומים, מתחזקת הדעה כי מעורבת בהם כנופיית שודדים אחת שברשותה מידע מדוייק על הנעשה בתעשיית היהלומים. מקרי השוד (בחמשת המקרים האחרונים של שנת 1986) אירעו בין השעות 0700 – 0800 לפני שהגיעו העובדים למפעל או בשעות הערב, לאחר שעות העבודה. בכל המקרים היתה כמות היהלומים במקום גבוהה יחסית ולא היה מקרה ששווים היה נמוך מ-150 אלף דולר. ההפסדים מחמשת מעשי השוד מוערכים ב-500 אלף דולר. במשטרה משוכנעים כי בכל אחד מהמקרים היה לשודדים מידע פנימי רב. הם ידעו שמות של עובדים במקום ומי החזיק במפתחות. במקרים מסויימים אף פנו לעובדים בשמותיהם ("אל תדאג, מוטי, אנחנו רוצים רק את היהלומים").

בכל אחד מהמקרים השתמשו בכלי נשק לאיום. במקרה אחד נורתה יריה אזהרה. כל סוגי הנשק היו בחזקת השודדים והבולט זה אם 16. כל מעשי השוד אירעו באותה צורה. עובר שעבר או נכנס למפעל נתפס במסדרון ושימש כבן ערובה בידי השודדים כדי להיכנס למפעל. אחרי שנכנסו למקום קשרו השודדים רעולי-הפנים את העובדים ואזקום באזיקים מפלסטיק המיועדים לשימוש חד-פעמי.

עוד מדווח העיתון כי המשטרה יודעת על שלוש או ארבע כנופיות של שודדי מלטשות יהלומים. הן מסווגות על פי מעלליהן ורמת המקצועיות שלהן. קבוצה אחת מופעלת כנראה על ידי "ידיי" שריפתן, שתי קבוצות אחרות משתמשות בחומרי נפץ וזאת הכנופייה יודעת היטב היכן לשים את החומר הנפץ ובכמה. האחרונות פועלות: מנוסות. הכנופייה הרביעית, והשודדת במעשי השוד האחרונים היא חדשה יחסית הכוללת מקצוענים בתחום שוד היהלומים. כך מתנער מהשלל שלקחו – יהלומים גולמיים או יהלומים בתהליך ליטוש – כדי להקטין את האפשרות של המשטרה לזהות את היהלומים.

הנהג אץ לסייע בחילוץ אך משאית מחצה למוות אותו וארבעה נוסעים לכודים

(עג). – חמישה אנשים נהרגו וארבעה נפצעו קשה בתאונת דרכים שאירעה אתמול אחר הצהריים בכביש רמאללה-ביר זית.

התאונה היתה ליד נוה-צוף. רכב מסוג "פיאט 127" שבו נסעו תושבים מקומיים, התהפך. נוסעיו נלכדו, ואל הרכב הגיעו כמה אנשים כדי לסייע בחילוצם. באותו רגע הגיעה משאית כבדה, אשר לא הבחינה בהם ככל הנראה נסעה במהירות מופרזת. המשאית פגעה במכונית הונה, שנהגה עצר לעזור לנוסעי הפיאט, והתהפכה על הפיאט.

ארבעה נוסעי ה"פיאט" נמחצו למוות וכן הנהג שיצא לעזור להם. כן נפצעו ארבעה אנשים, רובם קשה. בין ההרוגים שני ילדים. שני ילדים נפצעו.

הפצועים הועברו באמבולנסים לבית החולים ברמאללה ולאחר מכן הועברו שני הילדים הפצועים, אשר נפגעו בראשם, להדסה עין-כרם.

בוחני לשכת התנועה של נפת יהודה פתחו בחקירת התאונה. לפי שעה לא נמסרו פרטים על הפצועים וההרוגים, שכולם, כאמור, תושבי איזור רמאללה.

הרוג בבת ים

רוכב אופנוע בן 16, אייל זמיר, מבת ים, נהרג אתמול בעת שנמחץ תחת גלגלי אוטובוס "דן" ברחוב הרצל בבת ים.

הנער ירד מהמדרכה רכוב על אופנוע לעבר הכביש, ושם התנגש באוטובוס ונמחץ מתחת לגלגלים האחוריים.

לטענת הנהג הגיח הנער על טילון מבין שתי מכוניות חונות. הנהג נעצר לחקירה ושוחרר.

נציגי הקהילה היהודית במצרים מסיירים בארץ

מאת דני צדקוני סופר "דבר" בדרום

שבעה נציגים של הקהילה היהודית במצרים, המבקרים בארץ, יהיו היום ומחר אורחי המועצה הציונית בדרום הארץ. הם יבקרו בקיבוץ חצור, במושב אמונים ובאשדוד וייפגשו שם עם תושבים שמוצאם ממצרים. המשלחת היתה צריכה להגיע לארץ לפני מספר חודשים, אבל בשל אירועי ראס בורקה התעכב בואה. כל אנשי הקבוצה מקהיר.

סכסוך עבודה ב"בזק" בתמיכת ההסתדרות

מאת חיים בואר, סופר "דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות הכריזה אתמול על סכסוך עבודה בחברת "בזק" במחאה על ההחלטה להקים חברה מקבילה בשם "אפיקי תקשורת".

מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בדעמי, אמר אתמול כי הקמת החברה החדשה היא בגדר של הפרת "חוק הבזק". ואם תוך 15 יום לא תבוטל ההחלטה, יחלו 12 אלף עובדי "בזק" לשבש את העבודה.

בהסתדרות הובעה תמיהה על התמיכה שמעניקים שר התקשורת, אמנון רובינשטיין ומנכ"ל משרדו יורם אלסטר בהקמתה של "אפיקי תקשורת". בהסתדרות טוענים כי הקמת חברה חדשה עלולה להותיר ללא תעסוקה את היחידות של קשר ושידור בחברת "בזק".

דוד מנע ("חרות") מועמד למנכ"ל הביטוח הלאומי

מאת סופר "דבר"

המירוץ אחרי כיסא מנכ"ל הביטוח הלאומי מגיע לשיאו ובימים האחרונים מוזכר שמו של דוד מנע מ"חירות" כמועמד לתפקיד. כמועמד למשנה למנכ"ל הביטוח הלאומי מוזכר שמו של ישראל עדה.

בין השמות האחרים שמוזכרים לתפקידים ניהוליים נמצא שמו של יעקב דיין, המשנה למנכ"ל הביטוח הלאומי, שסבבו מוזכר כסמנכ"ל הביטוח הלאומי. אחיו, אלי דיין, ראש עיריית אשקלון, העלה את שמו כמה פעמים בפורומים שונים.

מאז עזבו מנכ"ל הביטוח הלאומי נסים ברוך והמשנה למנכ"ל הביטוח הלאומי יגאל בקשלום, את תפקידיהם מתנהל מאבק קשה על תפקידיהם. בימים האחרונים מסתמנת הסכמה מסוימת של דוד מנע, הנבחן כיום כסמנכ"ל הביטוח הלאומי לתפקידים מיוחדים, לקבל את תפקיד המנכ"ל. נראה, כי יופעלו לחצים מצד גופים פוליטיים שונים נגד מינויו של מנע, שהוא אחד ממקורביו של השר משה קצב.

100 חברות אשדות יעקב מאוחד "בגדו" בבעליהן

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

דרך מקורית להביע את מחאתן נגד בעליהן המכורים לטלוויזיה בימים האחרונים בשל משחקי הגביע העולמי, מצאו במוצאי שבת כ-100 חברות מקיבוץ אשדות יעקב מאוחד בעמק הירדן.

סמוך לשעה 9 בערב, מועד פתיחת השידור הראשון ממכסיקו, נטשו הנשים את בעליהן וילדיהן ויצאו במרוכז לבלות "לילה של כיף" בטבריה. הנשים הגיעו למלון "פלאזה" שם סעדו ארוחת ערב, אחר-כך טיילו בחוצות העיר בלווית מדריכת תיירים מקומית ובילו שעה ארוכה במרכז העיר בליקוק גלידה, אכילת פלאפל ובילוי של בטלה. כל אותה עת צפו בעליהן במשחקים המשודרים בטלוויזיה. הדבר הפגנתן של נשותיהן גילו אחדים מהם רק כאשר התינוק החל לבכות או כאשר מצאו שהילדים עדיין לא במיטותיהם.

בשעת לילה מאוחרת שבו הנשים מטבריה ואז גם נתגלה לבעליהן מה עשו. "זו היתה הנקמה שלנו בבעלים שבוגדים בנו בשבועות האחרונים לטובת הכדורגל", אמרה אחת הנשים.

שביתה במפעלי "אורדן" בנתניה

(עג). – שביתה ללא הגבלת זמן פרצה אתמול בבוקר במפעל לעיבוד שבבי של "אורדן" בנתניה, במפעל אחר של "אורדן" כמפעל המתכת – היתה שביתה לשלוש שעות.

ההחלטה על השביתות התקבלה באסיפת עובדים סוערת שנערכה אתמול. יו"ר ועד העובדים במפעל לעיבוד שבבי, יוסי אורדין, אמר לכתבת עתי"ם כי עובדי המפעל, כ-400 איש, ימשיכו בשביתתם עד שתמלא ההנהלה את התחייבויותיה כפי שסוכמו ותתמע בהסכמי השכר של שנת 1986/7.

80 קיבוצים של התק"ם כבר מוכנים לחתימת חוזה החכירה ל-49 שנה עם מינהל המקרקעין

מאת אירנה מגן, סופר "דבר" לענייני התיישבות

כב-80 קיבוצים של התק"ם, שהם כמחצית מכלל ישוביה של תנועה זו, כבר נסתיימו כל ההליכים של רישום אדמותיהם ומיפויין, והם מוכנים עתה לחתימת חוזה חכירה ל-49 שנים עם מינהל מקרקעי ישראל, לפי החלטת מועצת המינהל מן השבוע שעבר. בשאר הקיבוצים מתנהל רישום האדמות והמיפוי בקצב מהיר.

הודעה שפרסמה התק"ם בסוף השבוע שעבר מברכת על החלטת המינהל ומשבחת את שר החקלאות אריק נחמקין שפעל רבות לקבלתה. התק"ם רואה בהחלטה זו מחסום בפני הסכנה של הפקעת קרקעות, לרגל חילופים אפשריים בצמרת משרד החקלאות והמינהל.

אחד המתנגדים החריפים להחלטת מועצת המינהל היה יו"ר המינהל אמנון ליפקה, הנמנה עם המפלגה הליברלית, אך בסופו של דבר גברה ידם של המחייבים במועצה, שבה מיוצגים גורמים ציבוריים, ובה התנועות ההתיישבותיות.

עד כה היה מקובל שכל קיבוץ חייב לחדש אחת לשלוש שנים בקירוב את חוזה החכירה שלו עם המינהל. על פי רוב היה זה אקט פורמלי בלבד, אבל הוא השאיר פתח, תיאורטי לפחות, ולפעמים גם מעשי, לביטול ההחכרה של חלק מן האדמות, כמו גם שלא כל משבצת הקרקע היתה מוגדרת בדיוק. לפני עשר שנים החלו לגשת לרישום ולמיפוי המדוייק של כל האדמות, וב-1984, בימי כהונתו של פסח גרופר כשר החקלאות, התקבל הנוסח הראשון של החוזה. מאז קמו גורמים שונים שביקשו לערער על נוסח זה, מבעבים בבגייה ובם מהחותים, ביניהם פוליטיים, אך בשבוע שעבר אישרה, כאמור, מועצת המינהל את הנוסח הסופי המחייב.

שני קיבוצים בגליל המערבי, כברי ועברון, עומדים לחתום בקרוב על החוזה החדש ובעקבותיהם יבואו קיבוצים נוספים. החלטת המינהל נוגעת רק לקיבוצים ולמושבים שיתופיים ולא למושבים שלגביהם עדיין קיימים חילוקי דעות סביב השאלה מי המוסמך לחתום על חוזה החכירה – האגודה החקלאית או המתיישב הבודד. הוויכוח נסב על חלקות א' המצויות לבעלי של המתיישב. אולם בדעת המינהל למצוא בקרוב נוסח מחייב גם לאדמות המושבים.

נחמקין ווזוילי מאיימים להשעות עצמם אם לא יחוסל המשבר במושבים

מאת דוד מרשיוב, סופר "דבר" לענייני חקלאות

מזכירות תנועת המושבים אשר קיימה אתמול ישיבת חירום דנה במצבם הקשה של המושבים הנתונים במצוקה כספית, החליטה להגיש לממשלה ולסוכנות היהודית שהות בת שבועיים כדי שיקבלו את תוכנית ההבראה שמזכירי התנועה עיבדו לשיקום המושבים.

אם תוך פרק זמן זה לא יקבלו הממשלה והסוכנות את התוכנית, ישעו עצמם מתפקידיהם שר החקלאות אריק נחמקין, יו"ר המחלקה להתיישבות בסוכנות נסים זווילי וח"כ אפרים שלום. כן ישעו עצמם מכל פעולות נציגי תנועת המושבים בהסתדרות.

המזכירות החליטה לאמץ את תוכנית ההבראה שהוכנה על ידי מזכירי התנועה. התוכנית זכתה גם באישורם של השר נחמקין ווזוילי. התוכנית כוללת בין השאר החזר של הרבית כה חויבו המושבים על ידי הבנקים בשנתיים האחרונות, סיוע כספי שינתן עבור הפסקת פעולות כושבים ומשקים שאינם מסוגלים לייצר ביעילות ותוצאות פעילותם מתבטאת בעליית חובות מתמדת והפיכת מושבים חקלאיים לישובים קהילתיים. כך קובעת התוכנית סינוי מבני וארגוני של המערכות האזוריות במושבים שנבכבו בעדיבה בריאה לאחר ביצוע תוכנית ההבראה.

משלחת מזכירות תנועת המושבים אמורה להציג כתר בפני ראש הממשלה והנהלת הסוכנות את תוכנית ההבראה.

חובות המושבים הנתונים במצוקה כספית נאמדים ב-320 מיליון דולר.

דמי ההובלה הימית בקווים מישראל לבריטניה, ליבשת אירופה וקווי אילת הוזלו בשיעור של שלושה-ארבעה אחוזים במחצית החודש, כתוצאה מהסכם בין הקונפרנסים הפועלים בקווים האלה לבין "צים" ויבואנים ישראליים. ההוזלה נובעת בירידה במחירי הדלקים לאניות. כן בוטל "היטל הצפיפות".

הננו משתתפים בצערם של
דוד ומקסים לוי
על מות האב
משה לוי ז"ל
מי יתן ולא תדעו דאבה עוד
ישראל קיסר ח"כ
המזכיר הכללי של ההסתדרות

במלאת שלושים לפטירת אמנו וסבתנו היקרה
רבקה פרנקל ז"ל
נקיים אזכרה וגילוי המצבה
מחר, יום שלישי י"ז סיון תשמ"ו 24.6.86
מתכנסים בשער של קרית-שאול בשעה 4.00 אחה"צ
המשפחה

יקירתנו
בתיה גולדברג
(לבית רוזניק)
איננה
ההלויה תצא היום יום ב' ט"ז סיון תשמ"ו 23/6/86 בשעה 4:30 אחה"צ מאולם יד לבנים לבית העלמין בכפר ויתקין.
אבלים: גולדברג ליפא
עמיחי
רחלה וגדליה גל
הנכדים והנינים

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של חברתנו
בתיה גולדברג
ומשתתפים בצער המשפחה
ההלויה תצא מבית יד לבנים היום יום שני ט"ז סיון תשמ"ו 23.6.86 בשעה 4.30 אחה"צ לבית העלמין המקומי.
כפר ויתקין

יש לקבוע עמדה באיזו מדינה אנו רוצים לחיות סובלנית או טרופת שנאה
אריה (לובה) אליאב
"לב חדש ורוח חדשה"
הדפסה ראשונה: מאי 86
הדפסה שניה: יוני 86
עם עובד

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	22 – 11	בהיר
אמסטרדם	26 – 14	בהיר
בואנוס איירס	22 – 14	גשום
הלסינקי	20 – 17	גשום
הונג-קונג	31 – 27	בהיר
וינה	28 – 19	מעונן
ז'נבה	27 – 14	בהיר
טוקיו	25 – 18	מעונן
טורונטו	24 – 15	גשום
יוהנסבורג	17 – 1	בהיר
לונדון	19 – 12	מעונן
ליסבון	20 – 12	מעונן
מדריד	24 – 14	בהיר
מונטריאול	23 – 8	מעונן
ניו-יורק	26 – 16	מעונן
סאו פאולו	– 12	בהיר
פאריס	31 – 16	בהיר
פרנקפורט	28 – 15	בהיר
ציריך	26 – 19	בהיר
ריו דה ז'נירו	32 – 16	בהיר
שטוקהולם	16 – 11	מעונן
שיקגו	34 – 17	מעונן

swissair

לחברתנו היקרה
ריבה טבצ'ניק
בהגיעך לגבורות
ברכותינו החמות
עד – 120
ממשה לובלסקי
ובית נעמ"ת

המועצה המקומית כפר תבור ותושביה
מודיעים בצער רב על מותו ללא עת של בן המושבה
יצחק קראוס
איש רב פעלים
ומשתתפים בצערם של הרעיה עדית והילדים ומשפחות קראוס בכפר תבור, נתניה וכפר בלום
ההלויה תתקיים היום, 23.6.86, בקבוץ כפר בלום בשעה 15.00
מיכה גולדמן
ראש המועצה

מועצה אזורית הגליל התחתון ויושביה
משתתפים בצערה של
משפחת קראוס
על מות ראש המשפחה
יצחק קראוס
בני גורפינקל
ראש המועצה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאישור הקמת בנין מגורים לבית על חלקה 811 בגוש 8267 רח' דוד ילין מס' 22 בחריגה מבוקשת בחלקה עד 6% בניה ומפיפות יתר כמבנה קוד תב. כמ 103.86.
את הבניה ניתן לראות במשרדי הועדה. התנגדויות אפשר להגיש בתוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
י. אלרואי
יו"ר הועדה המקומית

אמיר אורן ומירב שומרון
נשואים
ג'
ואשינגטון

לאמיר אורן ולמירב אורן-שומרון
ברכת מזל טוב
בית "דבר"

החשביר המרכזי
אגודה שיתופית לאספקה בע"מ
הנכם מוזמנים להשתתף
בכנסים
לרכזי משק, גזברים,
רכזי קניות,
רכזי כל בו וצרכניות
בהתיישבות העובדת
באזורים:
המרכז, הדרום, הנגב
כנס א' 25.6.86 ★ כנס ב' 9.7.86
בשעה 10.00 בבית המשביר המרכזי בתל-אביב באולם הישיבות
ההשתתפות על פי המועד המצוין בהזמנות שנשלחו

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל
הועד הפועל – לשכת דובר ההסתדרות

מועצת חברת העובדים ומועצת ההסתדרות הק"ה

לצירים והסגנים במועצת ההסתדרות

מועצת חברת-העובדים ומועצת ההסתדרות הק"ה תתכנס בקיבוץ שפיים ביום ראשון, כב' בסיון תשמ"ו, 29 ביוני 1986, ותיפתח בשעה 9.30 בבוקר.

מזכירות הועה"פ שלחה לצירי המועצה ולסגנים, בדואר, הזמנה למועצה, כרטיס הצבעה (רק לחברים), שובר לתיק ושובר לארוחת צהריים. (התיקים יחולקו בקיבוץ שפיים, תמורת השובר, משעה 8.30 בבוקר).

חברים וסגנים שעדיין לא קיבלו את ההזמנות והשוברים מתבקשים לפנות מיד למזכיר הועד הפועל (טלפון: 03-431219).

סדר היום של המועצה

1. מגמות ושינויים בחברת-העובדים ומדיניותה (בהמלצות המועצות המקומיות והמפעליות).
2. שינויים בחוקת חברת-העובדים.
3. שינויים בחוקת ההסתדרות.
4. שונות.

ישיבת הועדה המכינה – 23.6.86

חברי הועדה המכינה, בראשות הפרופ' צבי זוסמן, מוזמנים לישיבת הועדה ביום שני 23 ביוני 1986 בשעה 15.00 באולם 601 בבית הסתדרות המורים (ליד בית הועה"פ ברחוב בן-סרוק בת"א).

לחברי סיעת המערך בועדה המכינה

חברי סיעת המערך בועדה המכינה של מועצת ההסתדרות ומועצת חברה"ע מתכנסים להתייעצות עם מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר ביום שני 23.6.86 בשעה 12.00 בצהריים באולם קומה 7 בועה"פ.

הודעות לפרסום בטור המועצה

צירי המועצה, הסגנים והאורחים מתבקשים לעקוב אחר המתפרסם יום ביום בטור הקבוע בעתונות.

ראשי סיעות במועצה המעוניינים בפרסום הודעות לצירים באמצעות הטור הקבוע – מתבקשים להעביר את ההודעות הישירות ללשכת דובר ההסתדרות (לתב' יפה) ובכתב.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הפנסיונר
מרדכי למברג ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום
התבריים הפנסיונרים בחברת החשמל

דבר היום

לא לנטוש החולים

לא יכול להיות ויכוח על כך שעבודתן של האחיות בבתי החולים היא הרבה יותר קשה משל האחיות בתחומי סיעוד אחרים. גם אופי התפקידים, גם דרגת האחריות וגם עבודת המשמרות הופכות את הנטל של אחיות בתי החולים לכבד יותר. דבר זה היה נכון גם אילו היו די תקנים וגם אילו היו כולם מאויישים. על אחת כמה וכמה נכון הדבר כאשר אין די תקנים ולפעמים הנטל הוא בלתי־נסבל.

בכך צריכים להכיר הכל, גם משרד הבריאות וגם ההסתדרות. ואכן, אפשר לומר כי ההכרה הזו קיימת וחדרה היטב לתודעת הכל. חבל, כי לשם כך צריכות היו אחיות בתי החולים לצאת למאבק. עד כה היה זה מאבק אחראי שלא התנהל על חשבון החולים הזקוקים לסיעוד. אך אם אמנם יממשו האחיות את איומן ויטשו היום את בתי החולים, ויפקירו את אלה הזקוקים להן במצוקתם, יהיה זה צעד בלתי־אחראי ובלתי־מוסרי.

אם מתבקש ביטוי ארגוני לייחוד של עבודת האחות בבית החולים, ויש ייחוד כזה, הרי מוצע להן עכשיו (ובאמת, מדוע רק עכשיו?) ביטוי ארגוני כזה בצורת חטיבה במסגרת הסתדרות האחיות. במו"מ על הקמתה של חטיבה כזאת אפשר להבטיח מידה של אוטונומיה, ובוודאי שאסור לשלול מלכתחילה את ההצעה, בבחינת „או הכל או לא כלום". עדיין לא היה נסיון כזה ויש יסוד להניח כי הוא יצדיק את עצמו.

בעת כתיבה זו נראה כי האחיות בבתי החולים אמנם דוחות את הצעת ההסתדרות, ואף אומרות להתעלם מצווי מניעה. דבר זה איננו רק פגיעה באתיקה המקצועית, הוא גם עימות ישיר עם החוק. לא יועלה על הדעת כי דבר כזה ייסבל ושאף יהיה פרס לצידו. כל עוד לא קרה הדבר, נתונות האחיות של בתי החולים מאהדה ציבורית רבה, ומנכונות כל הגורמים לבוא לקראתן ולא להגיע למצב של ייבוא אחיות מן הפיליפינים או מכל מקום אחר. בצעד לא שקול הן עשויות להפסיד גם את האהדה וגם את הסיכוי להסדר שהוא לטובת הכל.

הממאנים ללמוד לקח

מאת יהודה גוטהלף

כשנתיים לאחר ייסוד המדינה, כאשר נחנך קו התעופה של „אל־על" בין ישראל לדרום־אפריקה, יצאה חבורת עתונאים ישראלים להביא את בשורת המדינה לקיבוץ היהודי השוכן ליד „כף התקוה הטובה". מצאנו קיבוץ יהודי מפואר, שקיבל אותנו בהתלהבות. אך חרף זיקתה הנאמנה של קהילה זו ליהדות, לציונות ולמדינת ישראל, לא נתגלתה לעינינו נכונותם לעלות ולהצטרף לבוני המדינה היהודית. יהודים אלה, שבאו לדרום־אפריקה מעיירות ליטא ופולין בעירום ובחוסר כל, בלי הכשרה טכנית ובלי הון, חוללו בתקופת זמן קצרה נפלאות במשק ובכלכלה, בנו ונבנו.

אם כי הגענו ליוהאנסבורג מישראל, שהיתה שרויה בתקופת „הצנע", לא נסתחרר ראשנו, מבעד לחיי הרווחה, שזכו בהם יהודי דרום־אפריקה כשאר „הלבנים" – ראינו ברקע משטר מכוער של אי־שוויון, אפליה גזענית, שלטון של מיעוט לבן בהמוני כושים. [illegible]

סח לי עזריאל קרליבך ז"ל, מייסדו ועורכו של „מעריב", שביקש, כעבור שנה, לסיורנו לנסוע לדרום־אפריקה, אך השגרירות בתל־אביב סירבה להעניק לו ויזה, והנימוק שלה היה, כי „גוטהלף כבר כתב די והותר רעות על המשטר של דרום־אפריקה". נימוק מוזר זה נבע מכך שקרליבך היה לפני עלייתו ארצה סופר של העתון „היינט" הוורשאי והיה שולח מגרמניה המנואצת כתבות חתומות בשם שאול (פסבדונים בלע"ז) לוי גוטהלף, ואילו אנשי המודיעין האנגלים לא השכילו להבחין בין לוי ליהודה גוטהלף, שהשחיר כל־כך בכתבותיו (ב„דבר") את פני אפריקה הלבנה.

לא אחזור עתה על מה שכתבתי באותם ימים בגנות מדיניות ה„אפארטהייד", אם כי לצערי לא פג טעמם של הדברים. בשנים האחרונות ניסתה הממשלה הלאומנית של פרטוריה לתקן אי־אלו עיוותים משוועים, אך התיקונים הם מזעריים, או מדומים, כגון יצירת „באנטוסטאנים" המקנים לכאורה עצמאות לכושים באזורים נפרדים. ביסודו של דבר נמשך המצב הבלתי־נסבל של חמישה מיליוני לבנים השולטים ביד רמה ומנצלים שחורים וצבעוניים, שמניינם גדול פי שישה. כיום אין עוד אפשרות לפתור, או לחסל, את הבעיה בדרך שנהגו הלבנים בראשית התקופה הקולוניאלית כלפי אינדיאנים, אצטקים וכד', או לגבי בושמנים והוטנטוטים, שראשוני המתיישבים בדרום־אפריקה נתקלו בהם לפני 300 שנה. אך אם אין „האפריקאנרים" רוצים לעשות מעשים, שהוטנטוטים היו מתביישים בהם, מוטב להם לבטל את משטר האפליה, המכונה אפארטהייד.

מדינה דו־לאומית זו תגיע במוקדם או במאוחר להכרעה: או חלוקת הארץ, או שילובם של הילידים בחיים הכלכליים, החברתיים והפוליטיים של המדינה. זכורים לי דבריו של חבר הפרלמנט, דמוקרט, ששלל את מדיניות האפריקאנרים הלאומניים. במסיבה פרטית אמר לי אז: טבח יהיה כאן בדרום־אפריקה, אם בעוד 50 שנה או שבעים שנה... אלא שגם החלוקה איננה עוד פתרון קל. שוחרי הלבנים בדרום־אפריקה נגמלו מעבודה עצמית במכרות ובבניין, בתעשיה ובחקלאות, והם משמשים רק במקצועות חופשיים ובטכנולוגיה, או כמפקחים ומנהלים, שוטרים ואנשי צבא. סיפר לי יהודי מיוהאנסבורג, שנסע עם בתו לטיול לאיטליה. כשראתה הילדה מאשנב קרון הרכבת פועלים איטלקים סוללים כבישים, שאלה: האם אסירים הם? לא יכלה לתאר לעצמה, כי פועלים לבנים מועסקים בעבודה כזאת.

דרום־אפריקה היא מדינה יפה ועשירה – והיא היתה יכולה להיות עשירה לאין ערוך יותר, אלמלא החלק הגדול של האוכלוסיה (הכושים) ברמת חינוך והכשרה טכנולוגית נמוכה. אך זוהי מדינה גדושה שנאה על גבי שנאה. האפריקאנר הלאומני שונא בראש וראשונה את הכושים, אחר־כך באה השנאה ליהודים, שהותמנו בזמנו על־ידי המתיישבים הלבנים, אך השכילו להשתלב ומתגדים בלבנים. אחר־כך באה השנאה לאנגלים על שום מורשתם התרבותית הנפרדת ונטיותיהם הליברליות. מקום מיוחד בדירוג זה שמור מצד הגורמים האתניים השונים ליהודים – מסיבות שונות וללא סיבה.

באחד העתונים הדרום־אפריקאיים פורסם מכתב של לאומני, המודיע לציבור כי לא יוסיף לבקר בגן הזואולוגי בשני טעמים: ראשית, משום שאינו יכול לראות סבלן של החיות הכלואות בכלובים, שנית – משום שניתנה רשות כניסה גם לשחורים (כושים).

★

מדינת ישראל תמשיך בהכרח ביחסים תקינים עם ממשלת דרום־אפריקה, בדומה למדינות אחרות, נאורות, המסתייגות ממדיניות „האפארטהייד", ואף־על־פי־כן אינן מנתקות את הקשרים עם פרטוריה. בפה, ודאגתנו העיקרית נתונה לעתידם של יהודי דרום־אפריקה. אלה טובים כיום ברובם מודי רווחה בצדם של הלבנים; אך מתעלמים מכך שהם יושבים על פי הר־געש. שוב ושוב עלו בזכרוני שנות ת"ח ות"ט, כאשר הכנופיות של חמיילניצקי קמו לשחרר את ארצם מהכיבוש הפולני, וקודם כל עשו שמות וערכו טבח בקהילות היהודים, ששיתפו פעולה עם האצולה הפולנית בעסקי חכירה, מסחר, פונדקאות.

(סוף בעמ' 6)

מקור הסמכות

מאת עמוס עוז

הנסיון לשרוף בית־כנסת בפרוור של תל־אביב הוא אכן מעשה מתועב המעורר זכרונות מפלצתיים. הצבתם של שלטי־פרסומת סקסיים בשכונות דתיות היא מעשה של אטימות וקהות־רגש. כמה מן התגובות שהשמיעו בימים אלה כמה חילוניים אכן נגועות בהכללה מעליבה.

אבל פנייתו של נשיא המדינה ופנייתם של שוחרי־מתינות אחרים אל „שני הצדדים" לנהוג באיפוק, או „לבנות גשר מעל למים הסוערים", היא פניה שגויה ולא צודקת: רוב הציבור הדתי וכל הציבור החילוני נקטו עד כה עמדות חוקיות ובלתי־אלימות.

אהבת ציון ואשמת שומרון.

קבוצות קטנות של חרדים סירבו מאז ומתמיד להכיר במדינה הציונית ובחוקה. קבוצות אלה, אם במאה שערים ואם בבני־ברק, ואם בגוש אמונים וסביביו, נהנות מן הישות הציונית, נוטלות ממנה תקציבים וחסות ושירותים ובטחון – אך מסרבות להכיר בה כבמקור־סמכות. אין בעיניהן ריבון מלבד ריבון עולם.

חכמת־דורות לימדה את שלומי אמוני ישראל להבליג, להתפשר, לדחות את התגשמות שלטון־ההלכה עד בוא הגאולה השלמה, ובינתיים – לחיות בתוך מציאות פגומה בעיניהם, ולהמתין באמונה שלמה ובלי דחיקת־הקץ לישועת שמים.

דומה שהקמת „מדינת־הכופרים הציונית" ניפצה את הסבלנות המתמשכת. דיבוק של דחיקת־הקץ התעורר כמעט בעת ובעונה אחת בפינות שונות של מחנה המאמינים. תלמידי הרב קוק – האב והבן – דימו לשמוע פעמי־משיח בשאגת מנועי הטנקים של מלחמת ששת הימים. כעת פשט הדיבוק גם בקצוות אחרים של היהדות ההלכתית. מתנחלי סבסטיה, בדרכים אלימות ובאיומי פילוג וקרע, הצליחו להעמיד את ממשלת רבין על ברכיה. עכשיו באות כתות דתיות אחרות ומעמידות את ממשלת פרס על ברכיה בדרכים דומות, לרבות קומאנדו מחתרתי והתארגנויות לצורך גיפוף אלים של שלטון־החוק, תוך השמעת איומים צדקניים־בכייניים דומים לאלה של גוש־אמונים: או שיתקבלו כל תכתיבינו – או שיתחוללו פילוג וקרע.

גם ההצהרות שהשמיעו נשיא המדינה, היועץ המשפטי החדש ורודפי־שלום אחרים מזכירות לא במעט את ימי סבסטיה העליזים: בשום פנים לא ניכנע לאלימות, אבל אם תיפסק האלימות נשתדל לעשות את רצונם של מחולליה. במלים אחרות: לא נסבול שריפת־תחנות והפרות־חוק, אבל נענה לשורפים את מבוקשם אם יבטיחו שלא לשרוף.

המבקשים את ארנקי באיומי־סכין לא יקבלוהו עד שיקפלו את סכינם, ואז יקבלוהו כרצונם ושלום וסטאטוס־קוו על ישראל.

אוטונומיה לאנשים ולשטחים?

הבעיה האמיתית נעוצה בכך שיש יהודים דתיים שאינם מקבלים ואינם יכולים לקבל שום חוק מלבד חוק ההלכה. לב הבעיה הוא שאלת מקור־הסמכות: האם העם הוא הריבון, באמצעות הכנסת והחוקה, או אין ריבון מלבד ריבון עולם ואין חוק מלבד חוק התורה?

את הבעיה הזאת אפשר לטייח מפני דרכי־שלום. אפשר לדחות. אפשר להדחיק. אבל אי־אפשר לפתור אותה. והיא בעצם בעייתו של הציבור הדתי, ורק שלו, מפני שהחילוניים כמעט כולם קיבלו וקיבלו – ולו בחירוק שיניים – כל מה שתחוקק הכנסת: גם מה שתחוקק בכוח לחצים, סחיטות ואיומים קואליציוניים. לכל היותר יידחקו אחדים מהם להלך־רוח של גלות פנימית.

הציבור הדתי הוא העומד עכשיו על פרשת־דרכים. אחת משתיים: או שהגיעו ימות־המשיח ובא הזמן לכפות את דין ההלכה בכל האמצעים על הרוב שאינו רוצה בהם – או שטרם הגיעו ימות־המשיח, ולכן יש להתפשר, להתפלל, להאמין ולהמתין.

אם ציבורים מתרחבים בתוך עדת המאמינים חשים כי המשיח בשער – כי אז לא תיתכן פשרה ואין, מבחינתם, מקום לסובלנות ולסבלנות. במקרה זה, אין לרוב הציוני החילוני מנוס מהענקת אוטונומיה שלמה לאנשים דתיים אלה, ולשטחים (המצומצמים) שיש בהם רוב בשבילם בזה: זכות הגדרה עצמית עד להיפרדות הן למתנחלים בחברון וכו' והן לחרדים במאה שערים, בבני־ברק ובכמה שכונות נוספות. ההגיון המשיחי מוביל לחלוקת־הארץ לא רק בין יהודים לפלסטינאים אלא גם בין יהודים ציוניים־חופשיים לבין חרדים שאינם יכולים לקבל את היות העם מקור הסמכות ומקור הריבונות ומקור החוק. תהא איפוא מדינה ציונית לציונים ולצידה – בתנאי שלום ובטחון – מדינה פלסטינאית לפלסטינאים ומדינה הלכתית לחרדים ומדינה התנחלותית למתנחלים, וכלשון הפתגם האנגלי: גדר טובה יוצרת שכנות טובה.

„משיח עכשיו" או „אחדות ישראל"?

אפשרות הפילוג וההיפרדות טובה לאין ערוך מסכנת מלחמת־אזרחים בתחנות. מציאות של חלוקה עדיפה מכל הבחינות על מציאות של בלפאסט. הציבור הציוני החילוני, זה המוכן להיפרד בשלום מן הפלסטינאים, אינו צריך להיבהל מפני המחשבה על כינון קריית־ותיקאן חרדית אחת או כמה, וגם לא מפני כינון אוטונומיה לווינגרדית בתוך האוטונומיה הפלסטינאית. הפירוד הוא עובדה מעציבה, ההיפרדות לא תהא אלא ביטוי הוגן של הפירוד הזה: מי שאינו רוצה ואינו יכול להיות ישראלי מפני שישראל היא יותר יהודית או פחות יהודית מכפי שהוא יכול לסבול. מי שסבור שישראל הציונית הדימוקראטית נוגדת את שורש־נשמתו – אל נא נכפה את עצמנו עליו. ישראל הציונית הדימוקראטית תוכל, בתנאים מסויימים, להתקיים ואף לשגשג לצידן של פלסטין האוטונומית, פורושגראד האוטונומית ולווינגרדלאנד האוטונומית. ואין מדובר, חלילה, בעקירה, בהגליה, בגירוש או בגיטואיזאציה: המדובר הוא בהענקת פיסת־ארץ להגדרה עצמית ולמימוש עצמי לכל מי שאינו בא על הגדרתו ועל מימושו בישראל: לפלסטינאי שאינו מסתפק בפחות מהגשמה מלאה של לאומיותו וגם ליהודי מאמין שאינו מסתפק בפחות משלטון־התורה, בנוסח הנראה לו. אכן עובדה מרתקת היא, שאילו התנדפה פתאום „הישות הציונית" יתכן שהיו הפלסטינאים אוחזים כיד זה בגרונו של זה, בשם שלומי אמוני ההלכה על־פי הרב קוק ושלומי אמוני ההלכה על־פי הרב כך ועל־פי הרב בלוי ועל־פי הרבי מלובאביץ' ועל־פי הרבי מסאטמאר היו נקלעים לעימות מבעית על דמותה של ממשלת־ההלכה המיוחלת. אלא שאין טעם בכך שהמדינה הציונית תקבל עליה להיות, לעולמים, סדין מפריד בתוך אולמות מלאים קהלים הרצים באיש אחר מהיעלמו של הסדין הזה.

השאלה מונחת איפוא על שולחנו של הציבור הדתי לגוניו: ממשלת ההלכה השלמה על פני ציפות קטנות של פריצות – או ויתור מהיר על הגשמת שלטון ההלכה, „משיח עכשיו" במחיר ניתוץ כלל ישראל – או קבלת העיקרון הדימוקראטי, האנטי־הלכתי, שעל־פיו העם באמצעות הכנסת והחוקה הוא ריבון על־פי עיקרון מקור החוק.

השאלה היא דתית, תיאולוגית. אל נא נתייחס אליה כאל שאלה משטרתית. יקבעו נא הציבורים הדתיים, הם ימי־משיח עלינו, ויאמרו לנו כך או כך.

מילאו פיהם מים

מאת נח זבולוני

לשריפת התחנות בירושלים קדמה תעמולה שניהלו אירגונים של „נטורי קרתא" מעל דפי בטאוניהם. היה גם יוצא מן הכלל

מעשי ההרס בתחנות האוטובוסים גרמו סבל רב לאוכלוסיה, לרבות לציבור החרדי הדומם, הם שנויים במחלוקת גם בתוך המחנה החרדי עצמו בארץ ובתפוצות. אבל החרדים הקיצוניים, מבית־מדרשם של נטורי קרתא, שהחלו לחבל ולהשחית את תחנות האוטובוסים בגלל „תמונות התועבה", כלשונם, והיו מוכנים ללכת לבתי־הכלא „הציוניים", אינם מתחרטים ומבטיחים ברוש־גלי כי גם להבא ימשיכו בפעולות דומות.

קדמה לשריפת תחנות ולחבלתן התעמולה שניהלו שני הארגונים של נטורי קרתא מעל דפי הבטאונים שלהם „החומה" (הפלג של הגיסים קצנלנבוגן, הירש ואפשטיין) ו„העדה" (פלג האחים אורי אלימלך וישעיהו בלוי).

העתונות החרדית השפויה מילאה פיה מים כנהוג, ומובן שלא הביעה מחאה על המעשים שגררו פעולות תגמול של החילוניים, אולם למען האמת ההיסטורית יש לציין כי היה גם יוצא־מן־הכלל.

חצר חסידי בלז התריעה מיד על מה שעלול להתפתח ובטאונה, השבועון „המחנה החרדי", יצא בגלוי נגד מעשים אלה וכינה את עושיהם בשם פרוחחים. עורכי הבטאון האשימו את הציבור החרדי הדומם ואת הח"כים שלו באחריות כבדה למעשים שנעשו משום שלא פעלו במישור הפארלמנטרי במלוא המרץ נגד התופעה, כפי שהם פועלים במקרים אחרים, כמו השגת תקציבים ומענקים למוסדות שלהם. אילו עשו כן, היה אפשר למנוע את כל מה שקרה בעקבות השחתת תחנות האוטובוסים – כלומר שריפת ספרי קודש וכו' – טוענים אנשי „המחנה החרדי".

השבועון קורא לאנשים „לחזור אל השפיות" ומייסר את ה„קנאים המתפרנסים מצרות החרדים בארץ ישראל, שהם עכשיו מרוצים ומתגאים כי... שהצליחו לגרום לכך שיהודי יתקשה לגור בארץ ישראל". לקנאים אלה לא איכפת כלל – טוענים בעלי המאמרים ב„מחנה החרדי", שיהודים חרדים אינם יכולים לעבור רחוב בלי לספוג עלבונות ומכות מידי בריונים חילוניים וספק אם שריפת בתי־כנסת וישיבות מזעזעת אותם. הם חוגגים את ההזדהות יחד עם אנשי ר"צ ו„שינוי" ושאר שונאי ישראל, שלהם מטרה אחת משותפת להבאיש את חיי החרדים בארץ.

„המחנה החרדי" טוען כנגד הציבור החרדי, שנסחף אל עבר הדרך הכוזבת של האלימות והפגנות הסרק. גדולי ישראל בעבר הביעו „כי בכוח הפגנות אלימות לא נשפיע על החילוניים ולא נגן על קדשי ישראל. גם אז היו קבוצות אלימות, ביניהם אינטרסנטיות מובהקות, והציבור החרדי פלט אותם אל־מחוץ להסכמה הכללית", מדגיש הבטאון החרדי. „והנה היום, בעקבות התגרויות החילוניות כמו ביטוי וערעור וביזוי סמכות התורה מאידך מתחרים עסקנים מקצועיים מי יוציא יותר אנשים לרחובות".

עולת־הכותרת של „המחנה החרדי" בגליון היא פרסום רשימה של „חוזר בתשובה",

ישראל הברוני, שבעקבות המצב שנוצר והקצנה שבין החרדים והחילונים הגיע לידי מסקנה שהוא מתבייש בפאותיו, בזקנו ובכיפה שעל ראשו.

להלן רשימתו של ישראל הברוני, תוך קיצורים:

„לראשונה, כאשר נתקלתי בתחנה שרופה, היה זה סמוך לביתי. לא הרחק מבית־הקברות של סנהדריה. בפעם הראשונה מזה חודשים לא היה עלי להיאבק נואשות עם עיני בעברי במקום זה. היו אמנם כמה נסיונות מחיקה והכתמה שבוצעו על־ידי אלמונים, אך הללו רק הגבירו את כוח הדמיון. עכשיו התחנה נהפכה לשלד שחור המתנשא מעל ערימה של אפר. העיניים הסתחררו אך הלב התכווץ בבהלה: פיצוץ? חבלה? מדור של ערבים?

„ברגע שהתברר לי כי מדובר באלמונים אשר ביקשו לסלק מכאן את תמונת התועבה, השתחרר הלב והתרחב בשמחה כפולה: השמחה האחת היתה נעוצה בכך שחששותי מהתקרבותם של מחבלים כה סמוך לביתי התבדו, והשנית, על כך שתמונת התועבה לא תטריד יותר את עיני, ולא את עיני בני, ואוכל להלך כאן, קצת יותר חופשי. באותה שעה הזדהיתי עם מבצעי החבלה ומעומק לבי איחלתי להם יישר־כח גדול – – –

„בינתיים עברו שבועות בכפר, אולי חדשים, ואכן התרגלנו לראות, בימים של גשם שוטף, נשים בהריון, ילדים, זקנים, עומדים בתחנה, רטובים עד לשד עצמותיהם בגלל חוסר גג לראשם. כן, התרגלנו. פשוט, היינו עסוקים בלימוד בתורה, ובגבורה, בהלכות, במוסר, ותמונות חזות של נשים בהריון, ילדים וזקנים, הרועדים מקור, לא הטרידו את מנוחתנו כאותה תמונת תועבה שהיתה תלויה כאן בעבר.

„תחנות שרופות, כמה תחנות שרופות על אותה הדרך. ואני שם. לא יודע בדיוק מה. וגם האחרים שם. אך הם יודעים, להם יש מה לומר – – –

„הה! כבה! כבה עוקצים!" פונה אלי יהודי ומכה מאיש בעיניו. ניכר בו שלא בא להתגרות. אף לא להתגרות. הוא אינו ברוך הבהפש פורקן לצערו. הוא פונה אלי, בגלל הכיפה הטהורה שעל ראשי והציצית שבצידי גופי.

„בסמוך עומדות שתי נשים ובעיניהן את רגשותיהן: מה הם עושים? על הכוונו יושבים כל היום בישיבות ועכשיו שורפים לנו את התחנות". האשה המקורבה לה עומדת סמוך אליה, ואף־על־פי־כן היא מרימה קול כדי שדבריה יגיעו לאזני. כי דבריה מכוונים אלי. כי ברגע זה, אני הוא שעומד שם. ואני האיש שעלי לשמוע את תוכחתה.

„עיניו של היהודי התובע תשובה על שאלתו עדיין נעוצות בפני. מחכה לתגובה. אני רוצה לחבק אותו. אני רוצה להגיד לו שאני אחיו. בלב ונפש. ולעולם לא היה עולה על דעתי להזיק לו. אך המלים נאחזות להן אי־שם, נשכות במעמקי בטני, ושם הן מתארגנות עד להשיה ועד הדבר. עם האש שבערה כאן הלילה, שוב מלים אינן מסוגלות להתגונן. מלבד זאת עם צורה כמו שלי, על רקע של כמה תחנות שרופות וריח הברזל על להבת אחים בתקרבת, אין תועלת במלים. אין תירוצים. הבגדים, הפיאות, הזקן, הכיפה, שמים אותך לבחנה מאד נפרים – – –

„בשובה הרויא היום אוטובוס מספר 18 מתעכב מלבוא הרבה זמן. בקו מספר 20 עברו כבר שלושה אוטובוסים – – – מבריחים אותי אותי לעבור כאן, ולסבול ולשמוע. הנה קו 20. אחרים שואלו את הנהג אם יש לו תחנה סמוך לבקש אכר לשב עלי להגיע.

„סלח לי, יש לך תחנה ב..."

„לא", ענה הנהג כרכב סיירתי את המספם, טרק את הדלת בפני ונסע.

נשארתי לעמוד שם. על המדרכה, בין התחנות השרופות. האודה על האמת – אילו טרקו בפני דלת על שהדרתי חיים הילוכים בחיים של תורה, לא הייתי מתקלם כזיא זה. אדרבא, העצב היהודי שבי היה מתגבר להאיר שבעתיים. אבל עתה, כאשר טרקו בפני דלת בגלל ההרסנים שבין אחי החרדים, התגנבה אל תוך לבי תחושה כבהלילה: זו הפעם הראשונה, כיה שנים של חוזר בתשובה, שאני מתבייש בפאותי, בזקני, בכיפה שעל ראשי, שאחרי הכל, העומד מחוץ למחנה, מנין לו להבדיל בין חרדי זה או אחר. יעזור לבי ה'."

לקה בהרעלת חדשות

מאת יצחק בדנר

השב"כ יסגור את המים לבנק דיסקונט אם רפאל רקנאטי לא יגיע להסכם עם האחיות, שהיועץ המשפטי לממשלה, יצחק חרס, יחליט על דעת ראש הממשלה, שמעון זמיר, כי היועץ המשפטי לממשלה, יוסף שמיר, צריך להחליט מתי שהוא אם להסגיר את רפי איתן (מלכה) לידי ג'ונתן פולארד, תמורת הבטחת נצחונה של צרפת על החילוניים במקסיקו. הכל כמובן בתנאי שהח"כ דרוקמן יפסיק ללמוד תורה ויתחיל קצת לרכל על תמונות התועבה שפירסמו חסידי בלוי בחוברות של הסוכנות היהודית על חוה גרנות.

חוץ מזה, מה חדש?

משבר העליה, משבר הקליטה (ז')

חידוש „העליה השניה"

מאת מאיר בראלי

מה שדרוש למדינת ישראל כאוויר לנשימה אינו רק עוד ועוד יהודים – אף־כי אסור לזלזל גם במספר היהודים שיחיו בארץ הזאת. למדינת ישראל דרושה תנועה דינמית, שתביא אלינו רוח רעננה, חידוש האמונה הציונית, חידוש הלהט הציוני, שהיה אופייני לישוב שלפני המדינה ונשמר במידת־מה גם בשנות המדינה הראשונות, להט שלא נשאר ממנו הרבה, על־כל־פנים לא נשאר ממנו הרבה אצל רבים מאזרחי ישראל. אלה ששמרו בתוכם להט זה, רוח זו, נחשבים ל„שמורות טבע".

דבריו של דוד בן־גוריון על המדינה ש„עדיין לא קמה" לא היו פראזה. אלא מציאות שאזרחי ישראל סירבו להאמין בה, כי לא רצו להתמודד אתה. שקיעת מנהיגותו קשורה לא במעט בפער שנוצר והתרחב בין תפיסתו, הקוראת לזנק למשימות נוספות מזו, והתפיסה שהשתלטה בציבור, שהאמירה „הגענו עד הלום" ביטאה אותה יפה. כיום יש „שיבה אל בן־גוריון", אל האיש והסמל, אבל לא אל מה שהוא סימל, לא אל הדריכות שהוא דרך את הישוב כל ימי מנהיגותו. כבר בשנות החמישים הורגש, שהשלטון הבן־גוריוני נשען יותר ויותר על הכריזמה האישית של אדריכל המדינה ופחות ופחות על הזדהות הציבור עם דרכו.

בצד הנושא הסטאטיסטי, מספר היהודים החיים בארץ – עם ובלי קשר למספר הלא־יהודים החיים פה – קיים גם הצורך בהתרעננות איכותית, הציבור הישראלי עייף מהצורך להתמודד עם בעיות הקמתה וגידולה של מדינת היהודים. עייפות זו היא אחד הגורמים לאי־ההבנה של ההכרח הקיומי של גידול מהיר של ישראל, קודם־כל גידול מספרי.

היו דברים מעולם. היה כבר מצב כזה בארץ. העליה השניה באה בתקופת שפל רעיוני חמור של העליה הראשונה. מפעלם של אנשי העליה הראשונה היה גדול מכל גדול. הם היו ראשוני הראשונים לתחיה יהודית בארץ הזאת. כשהם באו לא היה פה כלום. המתפללים בירושלים ובחברון, בצפת, ובטבריה, לא היו גורם בתחיה היהודית, ואפילו מעט הסוחרים שהיו בארבע ערים אלה. וביפו, לא היו אפילו ראשית התחלתה של תחיה יהודית. הראשונים היו אותם בני־ירושלים, שניסו להקים את פתח־תקווה, והעולים מרוסיה שבנו את ראשון־לציון. קדם להם רק קארל נטר עם מקווה־ישראל.

ראשונים אלה, חלוצים מפוארים אלה, מקימי גדרה ויסוד־המעלה, בוני רחובות וחדרה וכל יתר הישובים היהודיים בעליה הראשונה, הגיעו אל ראשית המאה העשרים כשהם עייפים. היה מה להתעייף, ואולי אין זה מוזר כל־כך שרבים מהם תמכו בתכנית אוגנדה – התייאשו ממפעלם הקשה כל־כך להגשמה. אז קם גל חדש, רובו ברוסיה הצארית, מיעוטו בגליציה האוסטרית, ברומניה ובמדינות אחרות, וחולל את מה שאנו קוראים „העליה השניה". תרומתה של זו לא היתה רק במספר עולים, אלא ברוח החדשה שהיא הפיחה בארץ. הישוב הקיים, גם כשלא קיבל את בני העליה השניה, על דעותיהם „המשונות" בענייני עולם וחברה, ולא ראה יכולת לעצמו להיענות לתביעותיהם לעבודה עברית, הושפע רבות מהלהט הציוני שהביאו אתם, להט שהזכיר לזקנים שבהם את נעוריהם ולבני המתיישבים הוותיקים – את סיפורי הוריהם על ימים ראשונים ואודותם.

צר לי לומר זאת, אבל האמת ניתנה להיאמר – אנחנו שוב במצב דומה. אמנם אין לומר שאנו באותו מצב, מפני שההיסטוריה אינה חוזרת, מכל מקום לא בדיוק. נחוצה לנו שוב „העליה השניה" על הנכונות החלוצית שלה, על הפאתוס שלה, על הלהט שבאמונת בניה, ועל נכונותם לבוא בריב עם הוותיקים למען הגשמת הציונות.

נוסף על עולים שיבואו לארץ להיקלט, עולים שדובר על קליטתם לאורך סידרה זו, נחוצה תנועת עולים שתהיה לה יומרה לקלוט את ישראל הקיימת ולשנות אותה לטובה. חידוש הלהט הציוני הוא היבט אחד, חשוב מאוד, אבל לא יחיד. „עליה שניה" זו תבוא אלינו מארצות שפע, ברובה מארצות חופשיות הדמוקראסיה, שרמת תרבותן גבוהה מאוד – יש להם מה לתרום לישראל לא רק בלהט ציוני, לא רק בחידוש פניה הציוניים של הארץ. יש להם גם מה לתרום באורח חיים, בתרבות חיים ובתרבות בכלל. זאת עשו גם עולי גרמניה בשנות השלושים אף שהישוב הוותיק דאז לא היטיב לקלוט אותם.

בהקשר של סידרה זו חשוב בעיקר חידוש הלהט הציוני בארץ – כפי שחידשה אותו העליה השניה בראשית המאה העשרים. אל תאמרו שפנייה זו יש להפנות לחוץ־לארץ, כי שם יש לחולל את התנועה שתביא לתמורה פה. הקריאה היוצאת לצאת מפה, מארץ־ישראל. חוקרי תולדות מתווכחים באיזו מידה השפיעה פנייתו המפורסמת של יוסף ויתקין אל הגולה על התפתחותו של גל העליה הקרוי „העליה השניה" – ודאי היתה לו השפעה. בימינו נחוץ לנו יוסף ויתקין קולקטיבי, נחוץ שיצא מישראל קול־קורא. לבני ישראל שבחוץ־לארץ לעשות מה שעשו יהודים לפני יותר משמונים שנה, כשחוללו את העליה השניה, שהצילה מחורבן את מפעלה המפואר של העליה הראשונה.

המחיר הוא לא רק תשלום

מאת אהרן גבע

מדברים על שיכלול שירותי הבריאות וקיצור תורי הממתינים לניתוח, אולם המערכת לא תגיע לכך בהעדר טיפול שוטף ואלמנטרי בחולים. מאבק האחיות

אין מספיק אחיות. בבתי־החולים יש תקנים פנויים, ואין מי שיאייש אותם, והמצב הולך ומחריף. אחות ראשית ב„בילינסון" סיפרה לוועדת העבודה של הכנסת, שהיא מקבלת מדי יום בקשות של אחיות הרוצות לעבוד במשרה חלקית. אחות אחרת, מבית־החולים „סיבא", הוסיפה, שתשעים אחוז מהאחיות בבית־החולים זה מועסקות במשרה חלקית.

והנה באים משרד הבריאות ובתי־החולים, ומדברים על הרחבת שירותים וקיצור תורים: יתחילו לב ובבה, ירחיבו את המחלקות לגריאטריה. ייענו במהירות רבה יותר לממתינים בתור לניתוח. איך עושים זאת, כאשר אחיות רבות עוברות לשוק הפרטי המציע עבודה במכוני בריאות, ושכירות לילה בתשלום אצל חולים היכולים לשלם. במשמרת לילה פרטית אחת מרוויחה האחות משכורת של שבוע עבודה בבית־חולים – העידה אחות שהשתתפה בדיון בוועדת העבודה של הכנסת.

לבתי־החולים יש פתרון חלקי. הם רוכשים ציוד הממלא את מקום האחות, ו„מייבאים" אחיות מחו"ל. כל מי שביקר או אושפז בשנים האחרונות בבית־חולים, פגש אחיות מגרמניה, הולנד ובריטניה, ולאחרונה נוספו גם אחיות מהפיליפינים. אלא שהציוד שרוכשים הוא יקר. ואין כל בטחון שהאחות הזרה תישאר כאן בשעת־חירום. פתרון אחר הוא קיצוץ מספר האחיות במחלקות הגריאטריות. אחרי ככלות הכל, החולים שם אינם מתלוננים.

האחיות בבתי־החולים טוענות: אם תעלו את השכר, יגדל מספר האחיות העובדות בבתי־החולים. בינואר של השנה פרץ משבר. האוצר העלה את שתי טענות: או אין לי כסף בו אם יעלה שכר האחיות תיפרץ חזית־השכר. אחרי מו"מ נמצא המוצא: פנו למוסד לבוררות מוסכמת. שם פסקו שיש להוסיף לאחיות בעלות מקצוע מועדף – 12 אחוזים. באוצר אמרו שהם מתנגדים לתשלום התוספת, אך בלית ברירה ישלמו. עתה, ביוני, פרץ משבר חדש. הלל דוראי, הממונה על השכר מטעם האוצר שב והזהיר כי תוספת־השכר תפרוץ את חזית השכר. חברי ועדת העבודה של הכנסת טענו מול אזהרות האוצר, שיש לקבוע במו"מ את סוגי העדיפות של מקצוע הסיעוד.

בפינה מחכים כבר הרופאים שהודיעו על תמיכה במאבק האחיות. כמה מהם מגלים דאגת־אבות לאחיות, האחרים דואגים „גם" לעצמם. אם האחיות יזכו לתוספת, כלום ישתקו הרופאים, הרנטגנאים, ובעלי המקצועות הפרא־רפואיים האחרים? כלום לא ידרשו לשמור על ההפרשיות שנפגעה? זוהי הדילמה של חברי ועדת העבודה של הכנסת. הם דורשים להעלות את שכר המינימום מטעמים חברתיים מוצדקים, הם מציעים להעלות את שכר האחיות מתוך דאגה כנה למערכת הבריאות. אך האם לא יקומו מחר קבוצות של עובדים אשר ידרשו תוספת, מטעמים שאף הם נראים מוצדקים?

כתבנו על אחיות כאילו קיים גוף אחד המתיימר לייצג אותן, אך למעשה קיימים שני ארגונים. באופן רשמי קיימת רק הסתדרות אחת, זו של האחיות והאחים. אלא שהאחיות בבתי־החולים התארגנו בחטיבה נפרדת. ההסתדרות והאוצר מתנגדים עקרונית לפיצול בקרב ארגוני העובדים. הנסיון – עם המהנדסים, למשל – הוכיח, שפיצול גורם לתחרות בין הארגונים, לעתים תחרות בלתי־אחראית, כאשר כל ארגון מבקש להוכיח שהוא קיצוני מחברו. אבל לא תמיד קובעים בשאלות־לב והגיון הברזל. המציאות היא של שתי התארגנויות, ולמען האמת אחיות בתי־החולים צודקות כאשר הן טוענות שעבודתן שונה מזו של אחיות אחרות, ועל כן זכאיות לביטוי נפרד.

למדנו מנסיון העבר ולכן אנו מניחים, שבסופו של עניין תימצא נוסחת פשרה והאחיות יקבלו תוספת, ועם הרבה מזל לא יגרמו התוספות לפריצה נרחבת של חזית השכר. גם בשאלת הארגון יימצא, מן הסתם, פשרה: את המו"מ עם המעסיקים תנהל הסתדרות האחיות, בשיתוף קבוצה מיוחדת, המייצגת את אחיות בתי־החולים.

האם זה הפתרון? ספק אם תוספת שכר תניע אחיות רבות לחזור לעבודה מלאה בבתי־החולים. גם בעתיד יוכל השוק הפרטי – ההולך ומתרחב – לשלם יותר.

נתכוני ומן הלאייקהל

מכתבים למערכת דבר

„חילוני" – ביטוי המעוות מושג

יחד עם רוב רובו של בית ישראל בארץ ובתפוצות, אני מזועזעת מהאירועים האחרונים בהם הוצתו והוללו בית כנסת וספרי קודש – כמלי הקודש של כל עמנו. ספלים שעל כבודם ושלמותם הגנו היהודים במשך כל הדורות, עד כלות נשמתם.

העילה לוואנדליזם זה היא אמנם מעשי האלימות המתבטאים של קיצוניים המצויים מזה בציבור החרדי-חרדי. מעשים שיש להעניש את עושיהם בכל חומרת הדין ולגנות בכל לשון של גינוי את האידיאולוגיה שמאחוריהם. אף-על-פי-כן, אין כפרה לפגיעה הנפשעת הסרת הרסן והבצפון של יהודים בקודשי היהדות.

בדיעבד אף מתעוררת המחשבה הקשה שחילול סמלינו המקודשים הוא פרי באושים של חינוך דל, או אף חוסר חינוך, לערכים יהודיים מחד גיסא, ושל ויתורים מפליגים ובלתי-מוצדקים למיגזר החרדי-חרדי הקיצוני והאנטי ציוני – מאידך גיסא.

כך כבר עם ההקצנה לשני הכיוונים, נוטה החברה הישראלית לקבל יותר ויותר את גישת הציבור החרדי כאילו רק הוא בעל-הבית האמיתי ונושא דגלה של היהדות. כך נתפסת היהדות בעיני רבים שאינם אמונים על ערכיה הנעלים, כמוצג מוזיאוני שאבד עליו הכלח, ועל כן אין טעם ללמדה ולדעתה. הניכור והבערות גוברים והירידה התרבותית מתעצמת עד כדי ייחוס בית הכנסת לבעלות של עדה קיצונית. וחילול ספרי הקודש כאילו היו בזיונות שהורים יתבכבים כל העדה החרדית, ולא של כל הציבור ותמצית תרבותנו במשך הדורות.

כבר שנים אני מתריעה בפני תלמידי על הסכנה שבהסכנה עם הביטוי „חילוניים" והסבירה להם שאין יהודים „חילוניים", כשם שאין יהודים „קדושים". יש יהודים שומרי מצוות בקפדנות ובאדיקות יתרה, ויש המקפידים פחות ומקיימים פחות מצוות. והמקיים מצוות באמונה הוא „ירא שמים" הנזהר גם במצוות שבין אדם לחברו כמו במצוות שבין אדם למקום. מדוע נכנענו וקיבלנו על עצמנו את הכינוי „חילוניים"? אסור לנו לטעת בילדינו תחושת חילוניות והשוב באור לטוחה עצם על רעיון ההתחדשות, ההיטהרות האישית בכל תחומי המוסר. כך נגדל דור שידע להבדיל בין קודש לחול, בין מותר לאסור ויכבד את כל ערכי הרוח הנעלים מתוך סובלנות לכל אדם באשר הוא אדם.

בלהה הלפרין
תל-אביב

זר לא יבין זאת...

„הבוגרים אהבו את בני העשירים" – זוהי הכותרת שבחרה לרשימתה בתבת „דבר" – יעל פישביין, אשר נשלחה לסקר את כנס המחזורים של בית הספר „הכרמל" בחגיגת היובל שלו.

נראה, כי הבוגרים, קריאת שמחה, צחקים התרגשות אירוח שאיפיינו את הערב האמור לא הצליחו להחדיר את כח הרגישה הגבוה של כתבת זו, אשר בחרה „לצבוע" דברים בעניינו של בית הספר במקום להביא לפני הקורא התרחשויות ואווירה כפי שאכן התבקש מסיקורו של אירוע זה. התעלליות בהלכים יקיפיה בני העניים היו הבעות התרגשותית.

האם על הקורא להסיק, כי כל אותם נוכחים שבגבת הלקם היתה בכל וקיפוה במסגרת בית הספר הגיעו לכנס מתוך שבחרו לשוב ולהזות הוויית אלה גם בהווה? יפיכת אירוע מרגש ונוסטלגי של איחוד מחדש – לרשימת כאסה, יש בה יותר מאשר קהית חושים.

כותבת פישביין: „בית הספר „הכרמל" שהיום מציין את ערכיו היהודיים, לא הזה כל כך חינוכי בעבר". כבוגרת בית הספר, שאינה ניזונה מ„עדויות שמיעה", עלי לציין, כי בבית הספר „הכרמל" נעשתה עבודה חינוכית לשמה, ולא בכדי יצא שמו של ביה"ס בשל יהודיותו.

העדפות בורים היו קיימות בבית ספר זה כמו באחרים, בדיוק כפי שהן קיימות כיום, וללא כל קשר למוצאם המעמדי של המועדפים. תלמידים נתקבלו לבית הספר, לא עפ"י מצבם הכלכלי של הוריהם, כפי שמרמזת כותבת הרשימה, אלא על בסיס איזור מגורים, ממש כפי שהדבר מתבצע כיום.

בכך שאמורה היתה להביא לפני ציבור הקוראים סיקור של אירוע, לא זו בלבד שהחטיאה יעל פישביין את מטרתה, אלא אף הכאה לאבנה.

מטרת הגיגת היובל היתה שמחה, איחוד מחדש, ההדיאת העבר ואולי התקוה להמסכיות. כל אלה הושגו מעל ומעבר למשוער. ההיענות האדירה של הבוגרים, אלפים במספר, תעיד על עצמה. הללו הגיעו מכל קצות הארץ, ואחדים אף מרחוק ובאו מעבר לים. הבילוי בצוותא נמשך שעות ארוכות, וברבית המקרים לא הגיעו לכלל פרידה בטרם נקבע מפגש מחודש. האם קשר כזה של בוגרים לבית ספרם יתכן שיהיה פרי של כבל וקיפוח?!

התרשמותה של הכתבת היא אשר בעידה על קיפוח ואי-מסוגלות להוות רגעים מאושרים של יופי ואהבה. צר לי על שיעל פישביין לא הצליחה להוות חלק מן החגיגה – ופספוס נשארה בחוץ.

רחל אגסי
קרית אונו

יעל פישביין מגיבה:

באירוע רב משתתפים כפי שהיתה הגיגת היובל של בית הספר „הכרמל" עולים רגשות וחברויות מגוונים.

חלק גדול מהמשתתפים סיפר על האפליה המעמדית שחשו בבית הספר.

עם כל הכבוד לחיבוקים, לנשיקות ולנוסטלגיה, דיווח אמת חייב לתת ביטוי גם לאלה.

התשלומים על פי צו ממשלתי

באיתו סוג של בתי אבות בו נמצא מילשטיין (בית אבות אינדיווידואלי) התשלום כיום הוא בין 90 ל־100 ש"ח לדייר בודד. תמורת מחיר נמוך זה מקבלים הדיירים דירה, שרותי נקיון, שרותי כרפאה, שרותי הברה ותרבות.

מאז 2.11.84 כל שינוי במחירי „משען" מתבצע כמו בכל השרותים במשק ע"פ צווים ממשלתיים בלבד, וכידוע העליות היו נמוכות מעליות המדד. המחיר הנזכר לעיל לא שונה מאז 18.2.86.

בגלל סיבות היסטוריות, היה מקובל בבתי אבות אלו שתושבים ותיקים שילמו דמי אחזקה בסכומים נמוכים יותר מתושבים חדשים. ההפרשים הלכו וגדלו בסכומים אבסולוטיים עם כל עליה בדמי האחזקה שנקבעה באחוזים. בהעדר מחיר מירבי קבוע בתקנות, לא יכלה משען בעבר לגבות מחיר ריאלי יותר.

התשלום הממוצע של דיירי בית האבות האינדיווידואלי הגיע ל־55 ש"ח כאשר התעריף נע בין 90 ל־110 ש"ח (90 ש"ח לדירה ללא הסקה ו־100 ש"ח לדירה עם הסקה). ההפרש היה מבוסס אך ורק על הוותק של התושב במקום ולא על מצבו הכלכלי. אין כל הצדקה שדייר ותיק אשר כספי הביטוח הלאומי והפנסיה העומדים לרשותו מגיעים לסכום של לפחות 400 – 450 ש"ח, משלם 35 או 50 שקלים לחודש. כן לא מובנת התפיסה „השיוויונית" שחברי הסתדרות ותיקים יותר ישלמו מחירים נמוכים מן הוותיקים פחות ושאלה יסכסוך אותם.

לכן „משען", באישור ההסתדרות והממשלה, מצאה לנכון להפסיק עיוות זה. ב־1.4.86 פורסם צו ממשלתי הקובע את המחירים הקיימים כמחירים מרביים.

כתשובה לשאלותיו של מילשטיין ברצוננו לציין, כי לדיירי „משען" חברי הסתדרות ותיקים יש כתובות רבות במסגרת ההסתדרות להגשת תלונתם. אותו מיעוט „ממורמר" כביכול פנה כבר למוסדות ההסתדרות הרלוונטיים כמו: ועדת הביקורת המרכזית, אירגון הגימלאים, האגף לבטחון סוציאלי בוועד הפועל. כאמור, כל המוסדות הללו בדקו את הנושא במלוא כובד הראש ומצאו, כי „משען" פעלה על פי חוק ועל"פ צדק. נראה, איפוא, שהנושא מוצה עד תום. אדם המעיד על עצמו כוותיק בהסתדרות ונאמן לדרכה, חייב לא רק להטיף אלא גם לקבל הדין.

יש להדגיש, כי כל מקרה ומקרה של חבר הטוען שאין לו אמצעים לשלם, נבדק לגופו ולמקרים חריגים קיימת ועדת הנחות המאפשרת גם תשלום נמוך יותר.

התשובה היא גם למכתבם של משה רויזמן ושלמה מזרחי שפורסם ב־16.4.

שרה לוטן
המבריה

מאה שנה להולדת דוד בן-גוריון

בקוראי בספר ירמיהו בחוג המקרא בבית הנשיא, שבן גוריון היה נשיאו של החוג הזה, הגעתי לפסוק ט"ו שבפרק ל"א שבו נאמר: „קול ברמה נשמע, נהי בכי תמרורים, רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו. כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, כי יש שכר לפעולתך... ויש תקוה לאחריתך... ושבו בנים לגבולם".

מן הראוי להביא עתה, במלאת מאה שנה להולדתו של דוד בן-גוריון, קטע מדברים שאמר ברגש עמוק למשפחת השכול ופורסמו בספרו „בהילחם ישראל", המזכירים את דברי ירמיהו.

„לא אוהיב עוז בנפשי לנחם אם שכולה, כי לדעתי אין תנחומים לתפארת החיים שנלקחה ואיננה. מי ימתיק צער אבלה וירפא שברה האנוש.

„אולם בני חמד אלה שנפלו השאירו ירושה חיה ובת אלמות. הוריש לנו מורשת דמויות מאירות, מתנכות ומדרבנות, דמויות אלה יעמדו יבהיקו באור גם לאחר שאיש מבני דורנו לא יהיה עוד בחיים, ומעל דמויות הנערים והנערות יזרחו דמויות ההורים. צעירי ישראל מופלאים אלה לא נולדו מאבנים ומסלעים היות שהוריהם אנשי סגולה ואנשי מעלה היו, והורים יקרים אלה שנתנו לדורם ולעמם נערים אלה, שעצמותיהם טמונות בכל רחבי הארץ ובמצולות ים, נתייתמו אמהות, אבות, תינוקות, אהובות, אחים ואחיות וגם הכרים הכרות.

„לא יתום הדור שבניהם והוריהם כאלה".

ישראל קרגמן

הסדרי הסעה: סיכום ביניים

„מי מעכב הסדרי הסעה" („דבר" 11.6) ברצוני להעיד, כי לפי זכרוני ולפי פרוטוקולים רשמיים שלנו ישבנו עם שמואלי ב־3 באפריל 86. הוא הבטיח לנסות לסכם עם אנשי האוצר על הקצאה מסויימת עד 7 באפריל, ערב צאתו להופסה. כן סוכם לבדוק את הנושא בסלוש בועצות אזוריה על-ידי „חסב" ולחזור לדון בדבר לפי תוצאות הבדיקה. אנשי האוצר ואנשי משרד החינוך הגיעו לסיכום ביניים רק ב־13 באפריל, וקיבלנו את הצעת הביניים. את בדיקת „חסב" צריך היה להזמין משרד החינוך.

למכתב התגובה של מנכ"ל משרד החינוך, אליעזר שמואלי, ההזמנה התעכבה בשל ריכוח פנימי במשרד. בינתיים סקר זה הוזמן. מבלי לא ברור שלא יכולנו להיענות לבקשותיו של המנכ"ל להמציא לו את תוצאות הבדיקה של „חסב", כי לא אנחנו היינו צריכים להמציאן.

אנו מעריכים מאוד את מאמצי משרד החינוך ומנכ"לו לפתור את בעיית העלות של ההסעה.

י. שיין
יו"ר ההנהלה ארגון המועצות האזוריות של ההתיישבות העובדת

להזכיר העבר המפואר

אחרי חודשים של פסטיבל בעיתונות ובכלי התקשורת סביב הסתבכותה של הנהלת סולל-בונה, הרי מרוב עצים לא רואים את היער, יער שיש בו שלושה עצי אורן גבוהים ומפוארים, שהיו פעם היסודות ההסתדרותיים והמוסריים זנר לדגלי חברת סולל-בונה וארגון יציבי סו"ב בשנות הארבעים והחמישים. זה היה לנו ולמדינה לכבוד ולתפארת וכתר לארגון פועלי ויציבי סו"ב, ועד היום לא נשמע קול מאף אחד מוותיקי וקברניטי מרכז פועלי הבנין לשעבר, ולא מאף אחד מהמזכירים הארציים המחוזיים והאזוריים של ארגון היציבים והקבועים על מהותו. מה היה במדינה סולל-בונה וארגון היציבים מאז ועד עתה. לא הציבור הרחב ולא הנוער של היום יודע על סולל-בונה הקבלן ממבט כספי, אלא סולל-בונה וארגון היציבים ממבט אנושי, חברתי ולאומי.

בשנים ההם עמדו לפנינו שלושה עקרונות יסודיים, לכבוד ולתפארת.

א. קורת גג בבית סולל-בונה.

ב. לעבוד בכל פינה ובכל מקום בארץ.

ג. וחי אחיך עמך.

היום רוצים לשכוח את העבר המפואר של בנין הארץ, אבל בידינו למנוע זאת ולשבח את סולל-בונה, שבנה וממשיך לבנות במדינה ומחוצה לה.

דוד פרח
מזכיר אזורי לשעבר
של יציבי
סולל-בונה רחובות

טלויזיה

5.30 „עליזה בארץ הפלאות" – סדרה בהנפשה, מוגשת בדיבוב עברי. שם הפרק: „ריקוד הסרטנים".

6.00 באותו ענין – סדרה שבועית המעלה בעיות של תלמידי תיכון באמצעות פסיכודרמה ומשחקי תפקידים. מנחה: אלירן אלירז.

6.30 קיצור החדשות (ערבית).

6.32 סקירת תכניות (ערבית).

6.35 ספורט (ערבית).

7.30 חדשות (ערבית).

8.00 כותרות מבט.

8.02 „תודיהו" – שם הפרק: „קוקו חוזרת". קוקו הרננדז, לשעבר תלמידה בבית-הספר לאמנויות, חוזרת אליו כדי להשלים את לימודיה.

8.50 „נקודת חן" – סדרת טיולים עם אורי דביר.

9.00 מבט לחדשות.

9.30 „אין כמו בבית" – פרק שמיני: אורח חייו של אבא ארתור השתנה בזמן האחרון, שעות עבודתו מאוחרות וגם אישה יפה נראית פה ושם בחברתו. מה קורה לו, לארתור?

10.00 זה הזמן – תכנית אירוח. מנחה: דן עברון.

10.50 „דמפסי ומייקפיס" – שם הפרק: „לאהוב עד מוות". סכנו של דמפסי נורה למוות בתור לאוטובוס. דמפסי מסרב להאמין, שהכדור נועד לו.

11.40 חדשות.

טלויזיה לימודית

08.40 בלי סודות, סודוק 3.

09.00 אנגלית ה.

09.20 חשבון פשוט ד': במספרים שלילים.

10.05 ארץ מולדת: במזרח ומים למולדת.

10.30 רגע עם דודלי: סבבים בבקש כלים.

11.00 ערבית מדוברת: אלבית (או לעתיד).

11.15 אנגלית ו.

11.30 מדעי הטבע ו'–י': עכבר הקציר.

2.00 הילדים משכונת חיים: תקשורת 2.

2.25 הגיאוגרפיה של אלסקה והוואי.

2.40 מסע אל המוסיקה העכשוית של אמריקה: מרב על בלוזות שעברו גלגולים שונים וכן מעט ממוסיקת הכושים באורה"ב.

3.00 קסם קסם: מספרים.

3.25 בלי סודות: בינים חדיק.

3.50 מאה ציורים מפורסמים: ניתוח הציור „זה האיש" מאת דורייה.

4.00 זכרון דורות: שאול ריאולאן. שאול בנו של הדוכס מאורלאן, סנרצח בידי מרגנוריה, מקריש את חייו לפי בקשת אמו לנקום את דם אביו אך אינו נמנע מלתת ביטוי גם לרגשות הפיוטיים המפעמים בו.

4.30 שנים אחרון: הא בני.

5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 ויואלדי: קונצ'רטו בדו מז'ור לאבוב, כלי קשת וקונטינואו וה. הולינגר / א' מוזיקה: לקלר: פתיחה ברה מג'ור, לשני בוהרה וקונטינואו („מוסיקה אנטיקה קלן").

07.30 שחרית מוסיקלית – מוצרט: סרנדה ברה מג'ור, ק. 320 (סרנדת קרן הדואר) והפיל. של וינה / ג'. לורינג מנואל פונסה: קונצ'רטו הדרום לגיטרה ותזמורת (א. סגוביה / הסימפ. של מקסיקו / א. בטים), ארתור סליבן: המוסיקה לבאלט „פינאפל פולי" ותז. פילהרמוניה / צ'. מקרס.

09.30 קונצרט בוקר – פרנק ברידג': „הקיץ" פואמה סימפונית ותזמ. המלכותית של ליברפול / סר. צ'. גרובס; בית סוויטה לצ'לו ותזמורת של נעימות עממיות מפיימונט (ת. בליס / תז. רדיו לוהאן / ב. קונסרסקי): ליסט: „מופה" פואמה סימפונית מס. 6 ותז. הגבנדהאוס מלייפציג / ק. מזור; ברהמס: רביעיית כלי קשת בדו מינור, אופ. 51 מס. 1 ורביעיית למאלג ביוהם סימפוניה בדו ותז. המרכז הלאומי לאמנויות של קנדה / א. מבחנ.

12.05 מאוצר הפרטיטה – אליוזה דולוק, קוגב – מאך: פרלוד בד"ב 522: 5 כוראלים.

13.00 קונצרט צהריים – אופנבך: רונדו קונצרטי בסול מג'ור, לצ'לו ותז. (ע. הרנוי / תז. סינפוניאנוי / א. קנצלו: שופן: הסילפידות והפיל. הלאומית / ר. בונינג; מוצרט: קונצ'. בדו מג'ור, לחליל, נבל, ותז. (ו.פ. רמפל / מ. גוודמן / הקאמרית האנגליה; שוברט: סימפ. מס. 5 במי במול מג'ור (סינב ברס / ב. מרינר).

15.05 מוסיקה דווה – תכנית מיצירות קרל היינץ שטוקהאוזן שהוקלטה בפסטיבל למוסיקה אלקטרונית בשטוקהולם – סולו לכלי בלוזי בודד ולאלקטרוניקה חיה וק. לאקס"סאם, שני מיקרופונים ושני מסננים ואנסמבלי כלי נקישה / ד. יוסקה.

16.00 קונצרט בנחת – מנדלסון: הפתיחה „לחלום ליל קיץ" והכורלים ביקהלה תז. פילהרמונית. ג. ברינרי; בוכרונן קונצ'. מס. 5, לפסנתר ותז. „הקיסר" (א.ב. מיכאנג'לי והסימפ. הוינאית / ק. מ. ג'וליני); באך: סונטה בדו מינור לכנור וצ'מבלו (ג. הוגב / ט. קופמן); סולאק: „אתה, דניאל, לך לך" – קנטטה וסולנים מק. מנסודרי / תז. קאמרית י. יורגנסן; תומאס ארן: סימפ. ברה מג'ור והסימפוניאטה מבנאבות ק. בנמטרה.

18.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ים ראשיה אגודה היורן: „ניגונים" (א. יפהב יאן ראודיינסקי: „מחווה לאציק באנגבער" (המלחין); גדעון לבינסון: „דפים מן הגניזה" (המלחין); ראבל: שני שירים יהודיים (י. ארלסון); ישראל ארלסון: „אמר בבצחיר" ואדי צבה / המלחין.

20.05 ערב טוב – יוהאן שטראוס: הפתיחה לאופרטה „העטלף" ותז. באואריה / ק. קלייברג גליירה: קונצ' לקולורטורה ותז. (ג' מאת לבנר / הסימפ. הלאומית / ר. בונינגג.

20.30 מאלמי הקונצרטים בעולם – הלילה הארוך של שנת השור קונצרטים מהסדרה אופקים 85 ברלין, מוסיקה מהמורה הרחוק ובהשפעתו, יצירות מסורתיות ומן קל פוצ'ינג, סטרווינסקי, קריזלר, צ'ייקובסקי, ראבל, בייאג, אייסי, יון ואחרים בהשתתפות התז. הסימפ. של רדיו ברלין וסולנים ומנצחים אורחים.

22.30 מן המקורות – המוסיקה העממית של מבטשיקו (ג').

23.00 בירקם – רקי מוסיקלי (ש.ס.).

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – גבולות הנגב בעת החדשה.

12.05 „ספור ושיר".

12.55 ספרות על הגל.

14.06 תכניות לילדים – „קוקי חבקוקי" מאת כובה הרסקוביץ: „השעון" תכנית מאת בובה הרסקוביץ: „ציפי ציפי" בגג בגג מאת איאן סליבינג: „הסבשולי" מאת זמר מרגלית.

15.00 „בארץ הלבה" – חידון.

15.25 ספורט לנוער.

16.05 הדידודהה – „רע נראה רע נאסר" מאת שמואל בקס וש.ב.ג.

17.20 האוניברסיטה הפתוחה – אתרים בחופת אדר אל יהוד.

17.55 ספרות על הגל.

19.05 עיונים בפרשת השבוע „בלוז".

22.05 קשר לילי.

רשת ב'

07.45 זמן מבקיר.

08.55 ספרות על הגל וכל מעה.

18.06 „בפיק חי" וש.ב.

18.45 היום בספורט.

19.35 דין ודברים – עניני חוק ומשפט.

20.05 כלום העבירות.

22.05 פינת הגל.

23.05 „החוש השביעי" – מבחק רדיו מושבי עם צוות מבחנים וש.ס.

00.10 „זמן מקסיקר".

רשת ג'

18.06 אתם זוכרים את השירים?

20.05 קצה אחרת.

22.05 מבלבג.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: ציוני דרך בחקר המוח: בלוטת האנבופול ודורש. מרצה: פרופ' פרץ לביא.

17.30 משהו עולמי.

17.50 זמן ספורט.

18.05 „לאור הרוח הם נעלמו" – 40 שנה לפיצוץ גשר אכזיב ע"י הפלמ"ח וב'.

19.05 תוכנית מוסיקלית.

20.05 „בלוז זה לוקס".

בתי קולנוע

■ תל-אביב

אסתר: הופסה מבורפת באירופה 5,7.30 ,9.30

אורלי: הנוסטנים 5,7.30 9.30

אלנבי: הסנגו האחרון בפריז

בין-להזה: רכבת אל ההופס 5.00 ,7.15 ,9.30

גורדון: הסיפור האמיתי 10.00 8.00

גת: שנעון של לילה 5.00 ,7.15 ,9.30

דיזנגוף 1: נשיקת אשת העכביש 11, 1.30 ,4.45 ,7.20 ,9.45

דיזנגוף 2: 3 רווקים ותינוק 11, 1.30 ,4.45 ,7.20 ,9.45

דיזנגוף 3: ראן 11, 2 ,6.30 ,9.30

דקל: רומן בברלין 7.15 ,9.30

הדייבואיק: להב משונן 8 ,10

הצוה – סקס

הוד: החיד – חתיך 5 ,7.15 ,9.30

בית ליסין: פנרטגו 10.50

חן 1: מרגלים שבאלה 9.40, 7.20 ,5

חן 2: סלבדור 9.45, 7.20 ,5.00

חן 3: תרגיל לרופאים מתחילים 5.00 ,7.30 ,9.30

חן 4: כוכב על הכסלול 9.40 ,7.25 ,5.00, מזנבי פייבון

חוגגים בהוליווד 10.30 ,1.30

חן 5: נאכני גאן 9.30 ,7.30

1.30 10.30 כלבי קס 5.00

ליבנה: שכרון חושים 7.15 ,9.30

לב 1: אהבות משתנות 1.45 ,5 ,7.40 ,9.50

לב 2: גבורתי הבאמן 1.45 ,5 ,7.30 ,9.50

מוזיאון ת"א: קואה חלק ב' 1.00 חלק א' 6.30

מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים

מקסים: תום התמימות 9.35 ,7.15

סינמה 1: מקסי 5.00 ,7.30 ,9.30

סינמה 2: קאמורה 5.00 ,7.30 ,9.30

סמדר: סגור לרגל שיפוצים

פאר: צעירים וקטולים 7.15 ,9.30

פריז: מוגבי פייבון בריאן כוכב עליון – 7.15 ,9.30

גברים במלכודת 11.30

צוותא: סיפורו של בילטון לוי 8.00

צפון: האהבה על הוולגה 6.45 ,9.30

תמר – יסט-אבינוב:

כחום הגוף 7.15 ,9.30

שחק: זכרונות מאפריקה 5.45 ,9.15

תכלת: נאריה 5 ,7.30 ,9.30

תל-אביב: מתנה שבויים 5.00 ,7.15 ,9.30

■ יפו

התהילה הישראלית: מטרופוליס 9.50

■ ירושלים

אדיסון: רכבת אל ההופס 4.30 ,7.30 ,9.30

אדר 1: סילבדור 9.15 ,6.45 ,4

אדריון: כחום הגוף 9.15 ,7 ,4.30

אדר בית 3: מבטיה 4.30 7.15 9.30

בית אגרון: הטורים 4

פרנקנשטיין הצעיר 6

סודי ביתר 8

לילות לבנים 9.30

סודי ביתר – חצות

האולם הקטן במינייני האומה:

זכרונות מאפריקה 6.15 ,9

המיוחד תוך-התוך

4.30 ,7.30 ,9.30

אדר 3: גשר הברזל 4.30 ,7.30 ,9.30

מוסיה: 3 רווקים ותינוק 4.30 ,7.30 ,9.30

סמדה: נאריה 7.30 ,9.30

עדן: מתנה שבויים 4.30 ,7.30 ,9.30

רון: שגעון של לילה 7.30 ,9.30

שביט: נשיקת אשת העכביש 7.15 ,9.30

■ חיפה

אורה: שכרון חושים 4.30 ,7 ,9.15

אורלי: קאוס 6.00 9.00

אמפיתיאטרון: מתנה שבויים 4.30 ,7.00 ,9.15

ארמון: מה ראו עיני התתול 9.15, 4.30 ,7.00

עצמון: סודדי השחקים 4.30 ,7.00 ,9.15

חן: גשר הברזל 4.30 ,7.00 ,9.15

פאר: הופסה בכורפת באירופה 4.30 ,7.00 ,9.15

קולנוע: מסע עסקים של אבא 6.30 ,9.00

רון: רכבת אל ההופס 4 ,6.45 ,9

רב גת 1: שגעון של לילה 4.30 ,7.00 ,9.15

רב גת 2: ספרה של אנגנ 4.30 ,7.00 ,9.15

■ קרית-ביאליק

ספיר: בי מפחד מהסכן מוול 9.15, 7

שביט: נאריה 7.15 ,9.15

■ קרית-ים

בית העם: אהבות משתנות 7 ,9.15

הרובע: יומנו של אלוף 7.15 ,9.30

■ קרית-ים

ניצה: הסוהר מבנהכן 7.15 ,9.30

■ קרית-מוצקין

אורות: ראן 7.00 9.00

■ אשדוד

אסתר: ראן 7.15 ,9.30

אשדוד: גשר הברזל 7.15 ,9.30

■ אשקלון

אסתר: הסוהר מבנהכן 7.15 ,9.30

כאוכה: נאריה 7.00 ,9.15

רחל: גשר הברזל 7.15 ,9.30

■ באר-שבע

קרן: זכרונות מאפריקה 6.00 ,9.15

■ בת-ים

עצמאות: לילות לבנים 4.30,7.30 ,9.30

■ הרצליה

היכל: חלומות מתוקים 5.00 ,7.30 ,9.30

מלון דניאל: בריחה לעתיד 7.15 ,9.30

■ עפולה

בית העם: הספינה שטה 9.00

■ חולון

ארמון: בעקבות אוצר הנילוס 9.30, 5 ,7.30

מגדל: גבורתי המאמן 7.15 ,9.30

סבא: זכרונות מאפריקה 6.00 ,9.00

ירשה: מתנה שבויים 9.30 ,7.30 ,5

■ טבריה

אביב: חוק יותר חברה 7.15 9.15

■ כפר-סבא

עמל: גרמלינס 7.00 ,9.15

חן: רמב 7 ,9.15

■ לוד

אורלי: גן העדן הכחול 7.15 ,9.30

בית זית: מרגלים שבאלה 7.15 ,9.30

■ נהריה

הוד: ב"ס לעבירות תנועה 9.30, 7.15

■ נתניה

מגדלים: גבורתי המאמן 5 ,7 ,9.15

אסתר: זכרונות מאפריקה 6 ,9

שרון: רמב 5 ,7.00 ,9.15

■ פתח-תקוה

היכל 1: 3 רווקים ותינוק 9.30, 5 ,7.30

היכל 2: בעקבות אוצר הנילוס 9.30, 5.00 7.30

היכל 3: זכרונות מאפריקה 6 ,9

שלום: תרגיל לרופא מתחיל 9.30, 7.15

■ קרית-שמונה

שחק: נפגש בסיבוב 7.15 ,9.30

■ ראשון-לציון

נעמן: זכרונות מאפריקה 6.00 ,9.00

ראשון: גופות להורים 7.15 ,9.30

■ רחובות

בית העם: בי"ס לאסירים מתחילים 7.15 ,9.30

חן: פעמיים במשך החיים 9.15, 7.15

רון: הסוהר מבנהכן 7.15 ,9.30

■ רמת-גן וגבעתיים

ארמון: בעקבות אוצר הנילוס 5.00 ,7.15 ,9.30

ארמון: מורשת הולקרופט 9.30, 7.15

לילי: מטרה 7.15 ,9.30

הדר: זכרונות מאפריקה 6 ,9

רב גן 1: שגעון של לילה 5 ,7.30

רב גן 2: מסע עסקים של אבא 4.15 ,6.50 9.30

רב גן 3: בחור בי 9.40 ,7.30 ,5.00

רב גן 4: הסיפור האמיתי 7.20 9.45

שביט: גבורתי המאמן 7.30 ,9.30

■ רמת-השרון

כוכב: רומן על כוות 7 הבו ואיש השלג 9.30

■ רעננה

אורות: סוואן סוואן 5.00 7.30 9.30

■ רמלה

אורן: רמב 7.15 ,9.30

המאמינים ללמוד לקח

(המשך מעמ' 7)

יהודי דרום-אפריקה ממאנים ללמוד לקח. הם משלים עצמם כי יוסיפו ליהנות שנים רבות משיתוף פעולה עם משטר „האפארטהייד". הם מתעלמים מטיבם של השליטים הלאומנים, שבעבר לא-רחוק רחשו אהדה להיטלר, ומהשנאה הגוברת וההולכת מצד הכושים ליהודים בגלל שותפותם עם הלבנים.

למרבה הרעה, יש אף בין יהודי דרום-אפריקה שנתפסו להשקפה הגזענית. בעוד יהודים אחרים שם הם מראשי הפעילים בתנועה הלוחמת נגד האפליה הגזעית. יהודי דרום-אפריקה נתונים בין שתי להבות, הכושים רואים אותם כפריטיסים, רכושניים, בעלי-ברית ללבנים. הגזעניים, האפריקאנים הלבנים מאשימים את היהודים בנטיה למהפכנות ובהתססת הכושים. אף-על-פי-כן יורדו לדרום-אפריקה, לאחר קום מדינת ישראל (!) כשתי רבבות ישראלים, שוודאי כבר עמדו על טעותם.

★

אביא איפוא את סיומו של הנאום שנאמתי בעת סיור העתונאים בדרום-אפריקה, באסיפת צעירים יהודים ביוהאנסבורג (הנאום כולו, פורסם בזמנו בחוברת ל' של „דפים", בטאונה של ההסתדרות העברית בדרום-אפריקה):

„הבוקר טיילתי בגן החיות של יוהאנסבורג בלווית חברה מילידי ארץ זו. ראינו היפופוטם (בהמות) רובץ מתחת לפני המים, מרים פעם בפעם את ראשו, כדי לנשום, וצולל שוב מתחת לפני המים. אמרה לי בת-לוויתי – „ראה, היפופוטם זה מזכיר את יהודי דרום-אפריקה: פעם בפעם מרימים הם את הראש, כדי לנשום קצת אוויר ארץ-ישראלי, ואחר כך שוב צוללים כהיפופוטם זה"... הזכרתי דברים אלה מלפני דור, כי לצערי לא חל כמעט שינוי בקרב יהדות דרום-אפריקה, ואם יש מהם העוזבים אותה מדינה שהיא הרת-פורענויות בכלל וליהודים בפרט – הריהם מחליפים ברובם גולה זו בגולה אחרת – על מנת לספח אנטישמיות גם במקום שם אינה קיימת במידה מספקת...

יד טבנקין

החוג לקידום השיתוף והניהול העצמי

פגישת החוג הבאה תתקיים ביום ד', 25.6.86

בשעה 16.00 ב„יד טבנקין" – אפעל.

הנושא: שיתוף עובדים במפעלים האזוריים

המרצים: מרדכי חרש, אמרי רון, אורי יזהר

בדיון ישתתפו גם מזכירי התקים ומזכיר הקיבוץ הארצי.

המועצה לייצור ולשיווק של ירקות
קרליבך 2, ת.ד. 20130 תל-אביב 67132

הודעה לכל מגדלי ירקות

בהתאם לחוק המועצה לייצור ולשיווק של ירקות תשי"ט 1959 סעיף 26 (ב) הרינו להודיעכם:

כל מגדל הרוצה לגדל ירקות מהמינים הבאים:

1. עגבניות, בזר השלל בעונת אוקטובר – דצמבר 1986.
2. תפוחי-אדמה בעונת אביב קיץ 1987.

יגיש בקשה לקביעת מכסות לועדת המכסות שליד המועצה.

טפסי בקשה הופצו למגדלים על ידי האגף לתכנון וכלכלה.

מגדל אשר אין ברשותו טפסים כאמור, יפנה למועצה בכתב תוך 10 ימים מיום פרסום מודעה זו.

ש. עופר, מנכ"ל המועצה

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס. 342/03/7 – שלוה מתיכות שעיקרי הוראותיה: לקבוע תנאי לקו ביוב להולכת קולחי מתכות שמעוני בת שקלניה אל מאגר-מים, ולהשתמש בשמות הקלאיים אשר יוסקו מבי המאגר.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 1936 דונם

מקום: מועצה אזורית – עומר.

אחר ההודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, בילקוט פרסומים מס. 3250 מיום 25.7.85 עמוד 2974.

התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שמעונים וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלמה רוזנר
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה
מחוז הדרום

מדינת ישראל
חוק תכנון והבניה
תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי צפת
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה באישור שרהפנים לאשר שינוי תכנית הנקרא: תכנית מפורטת מספר 4185 שינוי לתכנית מפורטת מספר 552 – שנוי יעוד לבנודים, דרך חניה בצפת. שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט פרסומים מספר 3056 מיום כ"ב בניסן התשמ"ד (1.5.84) עמוד 2064 ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

גוש 13063 חלק מחלקה 6. עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח לבנודים, דרך חניה.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה צפת שבעירית צפת. וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא כל תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ישראל קינג
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה – צפון

הועדה המקומית לתכנון ובניה עומר

בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מר בנ' מימון גלדיס ויוסף להקלה בקו בנין צידי 2.70 מ' במקום 3 מ' בצד מערב בגוש 38558 חלקה 28 רחוב הגפן מספר 47 עומר בניגוד לתכנית שנוי תכנית 40 102 03 14.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרד המחלקה ההנדסית במועצה מקומית עומר, ברחוב רותם בימים א'-ב'-ד'-ה' בין השעות 8.00–12.00 לפנה"צ וביום ג' בין השעות 17.00–19.00 אחה"צ ללא תשלום ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בפני הועדה המקומית האמורה תוך 14 יום מיום פרסום זה.

פיני אריה
יו"ר הועדה המקומית
מחוז הדרום – עומר

הועדה המקומית לבניה ותכנון עיר בני-ברק

הודעה עפ"י סעיף 149

לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965 חברה מרצר מרקובי' הגישו בקשה לועדה זאת בתכנית מס' 19545 לבנות בנין בן 3 קומות בעל קומה מפולשת ברח' עמיאל 1 גוש 6124 חלקה 263 באזור מגורים בחלקה הבאה.

6 אחוזים בנין בנית בעליה שמעל תבאי הדיר מעל 105 המגורים, וזה שלא בהתאם לתכנית בנין עיר ב 105 הזהה בשקם.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעיריית בני-ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מר מ. אירנשטיין
יו"ר הועדה המקומית
לבנין ותכנון עיר
בני-ברק

חדשות חיוביות

מאת יצחק מרידור

האם ידעת שגלגלי האף־16 מיוצרים בארץ? התשובה לכך היא חיובית. ב"מסל"ם" ("כור"), כרמיאל

למפעל מסל"ם מכאניקה בכרמיאל, שבבעלות "כור", יש סיבה למסיבה: הוא זכה בימים אלה לראשונה לתעודת־הוקרה מחברת איי־בי־אם, על איכות מוצריו ועל עמידה למופת בלוחות־הזמנים. 120 עובדי מסל"ם מייחסים לאירוע חשיבות מיוחדת ורואים בו הזדמנות לא רק לחגוג אלא גם לסקור בסיפוק לא מסותר שלב חשוב בהתפתחותו של המפעל.

ראשיתו של מפעל המכניקה בכרמיאל לפני כ־20 שנה, בבית־מלאכה קטן שהקים המהנדס בראון, לעיבוד שבבי מדוייק למערכת הבטחון. לפני שבע שנים מכר בראון את בית־המלאכה שלו ל"כור" ומאז גדל מספר העובדים בו מ־60 ל־120 איש.

עם רכישת המפעל על־ידי "כור" הוחלט, בקבוצת המכניקה שבראשותו של מושה פלה, לעבור במסל"ם לייצור חלקי תעופה. לשם כך הוקמה מערכת הנדסה ומערכת איכות. אט־אט הצליח המפעל לחדור לשווקים כיצרן־משנה של חברות גדולות בארץ ובעולם, בהן התעשיה האווירית, התעשיה הצבאית, חברת "בואינג", חברת "סיקורסקי" ועוד.

במסל"ם ממעטים לדבר על השנים הראשונות של המעבר ל"כור" ומעדיפים להתמקד בשנתיים וחצי האחרונות, מאז הגיע למפעל המנכ"ל הנוכחי, נורי ("נוריק") הראל.

הראל, סגן־אלוף (מיל.) בחיל־האוויר, שמילא תפקיד בכיר במערך האחזקה של החיל, היה בעבר סמנכ"ל הנדסה ואחזקה ב"ארקיע" ומנכ"ל מפעל מצליח אחר בכרמיאל "ציקלון".

"ידענו", אומר נוריק הראל, "שעתידנו תלוי בייצוא, וכדי להצליח בשוק העולמי נצטרך לעמוד בסטאנדרטים הגבוהים שדורשות מתעשיה כמו שלנו החברות המובילות בעולם".

היום מונה הצוות ההנדסי של מסל"ם 12 מהנדסים ויש למפעל מחלקת ביקורת איכות מצויינת ומערך לוגיסטי משומן, עם אפסנאות, מחלקת רכש ומחלקת מכירות. על אחד הקירות במפעל תלויות תעודות־הסמכה של מפעלים בעלי־שם בחו"ל כמו "בואינג", "מקדונלד־דגלס" "סיקורסקי", "פרט אנד וויטני", "מרטין מרייטה", "גוד איר" ועוד. במסל"ם מטפלים כיום בשיפוץ חלקים של מנועי סילון, מסוקי־קרב, ומטוסים של חיל־האוויר, בחלקים לטנק המרכבה, בזוודים לשיגורים, במטוסי "פנטום 2000". מייצרים חלקים שונים לאי־בי־אם, ול"בואינג" וכן חלקים למנוע הלביא ועוד. יותר ממחצית התוצרת של מסל"ם מיועדת לייצוא, והיתר לשוק המקומי.

★

אדם זר שנקלע למפעל קשה לו להבין איך מצליחים שם לעמוד בכל האתגרים הטכנולוגיים בתנאים פיסיים כה קשים. אמנם לבית־המלאכה של המהנדס בראון, שרכש "כור", נוספו בשנים האחרונות כמה מבנים, אך הצפיפות רבה מאד. נוריק הראל שבר קירות ואילתר כמה סככות, אך הבעיה נשארה בעינה. נציגי החברות הזרות, המגיעים למקום לעתים מזומנות לביקורי עבודה, מרימים גבות בהשתוממות. אבל העובדים אינם מתלוננים.

מולה גמר, איש ועד העובדים והדרוזי היחיד העובד במסל"ם, עבר למפעל בכרמיאל יחד עם 30 עובדים אחרים, שהצטרפו למסל"ם בעת העברת מחלקת המכבש של "וולקן־הנדסה" לכרמיאל. "חששנו מאד", אומר מולה, "בעיקר חששנו שמא לא ניקלט. אבל המעבר הצליח מעבר למשוער. עובדה, שנים מתוך שלושת חברי הוועד הנבחר החדש הם אנשי "וולקן" לשעבר. זה מוכיח, יותר מכל, שנהיינו לחלק מהחברה".

מערכת היחסים של הנהלת מסל"ם עם מועצת הפועלים של כרמיאל מצויינת. המו"מ האחרון בין ההסתדרות, הוועד וההנהלה הסתיים לשביעות רצון כולם. "כל העובדים שהיו זכאים להעלאות", אומר מולה, "הועלו בדרגה. האנשים כאן מאמינים בנוריק ומסורים מאד לעבודה. אם יש פיגור וצריך לגמור הזמנה, איש אינו מסתכל על השעון. בשביל רבים מאיתנו המפעל הוא יותר מאשר בית".

אומר עמרם שחר, מנהל הייצור של המפעל: "אין אצלנו דבר כזה, לסיים את העבודה בארבע אחר־הצהריים. אני לא זוכר מתי סיימתי בשעה כזו. בעיבוד־שבבי עובדים בשלוש משמרות והאנשים פה נותנים את הדם. כאשר אנו מפגרים קצת בעבודה, אני עושה להם "ימי קרב". לא מזמן קיבלנו הזמנה מגרמניה והיה פיגור. אמרתי להם: "עד שלא ייצאו החלקים למטוס המסתיק בלהה, אתם לא יוצאים מכאן." כולם עבדו וכולם ארזו. אנשים יודעים שאם לא נתייעל ולא נעמוד בלחץ הזמן – נפסיד".

מאיר מוזר עבד 27 שנים רצופות ב"וולקן". הוא חשש מאד מהמעבר, כמה שנים לפני הפנסיה, מהמפעל "שלו" למסל"ם. "כיום", אומר מאיר, "אני שמח לומר שכל החששות שלי התבדו". מאיר מוזר, איש צנוע, מציג את עצמו כ"מסגר ופחח". "הוא וירטואוז במקצועו", קובע נוריק, "הוא אחד המקצוענים הטובים שיש לנו". מאיר אומר בפה מלא: "אני מרוצה כאן. כשיש לחץ, אני עובד שעות נוספות, אף שזה לא קל בגילי. האמת היא שבימי שישי (במסל"ם עובדים חמישה ימים בשבוע), כשאני לא עובד, אין לי כל־כך מה לעשות..."

כמו במפעלים רבים אחרים העובדים בשביל מערכת הבטחון, התהוו גם כאן קשיים בגלל קיצוץ התקציבים וצמצום ההזמנות. "קשה למפעל להתחרות בשוק המקומי בתחום העיבוד השבבי", אומר נוריק, "כיוון שיש מפעלים רבים העוסקים בכך וזה מגדיל את מחיר שעת העבודה. אבל לנו יש יתרון על מפעלים אחרים במהירות הביצוע של פרוייקטים חדשים".

"אי־אפשר להישאר תקוע זמן רב באותו שלב", סבורים במסל"ם. "מקבלנות־משנה יש פרנסה. זה הלחם. אבל את השמנת, את המריחה על הלחם, אנו יכולים להשיג רק אם נפתח מוצרים חדשים. הגלגל שאנו מייצרים, למשל למטוס אף־16, הוא כרטיס הכניסה שלנו לייצור מוצר שלם שמוטס על מטוס. יש לנו כבר כמה מוצרים. חתמנו על הסכם עם חברת גוד־איר, לייצור מעצור וגלגל למטוס קרב. אנחנו שואפים להיכנס לייצור דיסקות מעצורים (קרבון־קרבון). יש לנו הסכם ידע עם חברת ג'י־ג'י סילול, לאטמי פחם למנועי סילון ולתיכנות אביזרים למנועי סילון: במקום חלקים, הרכבות ותת־הרכבות אנו שואפים לספק לעולם מוצרים של פיתוח עצמי. זה הסיכוי הגדול שלנו להמריא".

"יש במסל"ם הרבה ידע, הרבה מיומנות, הרבה תעודות הוקרה והסמכה, אך יותר מכל הרשימה אותי הרוח הטובה של ה"יחד". כל אחד "מפרגן" שם לכולם, וכולם מוכנים לתת כתף לקידום המפעל "שלהם".

מסלולים הפוכים

מאת רבקה ליסק (שפארק)

הדרך היעילה ביותר לצאת מן המסלול המוביל לקרע בלתי נמנע בין דתיים לחילוניים תהיה חיסול מערכת החינוך הממלכתית דתית כיחידה נפרדת והקמת מערכת חינוך ממלכתית אחת עם מסלול דתי

הפער ההולך ומתעצם בין דתיים וחילוניים בחברה הישראלית מן הדין שידיר שינה מעיניהם של שני הצדדים. אחד ההיבטים של הבעיה הוא החינוך.

בעת הקמת המדינה והנחת היסודות למערכת החינוך הממלכתית הוחלט, מתוך שיקולים שונים להקים שתי מערכות חינוך נפרדות במסגרת החינוך הממלכתי: החינוך הממלכתי־כללי, והחינוך הממלכתי־דתי.

לאור ההתפתחויות שחלו בשנים האחרונות בחברה הישראלית בתחום מערכת היחסים בין הציבור החילוני לציבור הדתי יש לשקול את האפשרות של בניה מחדש של מערכת החינוך על יסודות חדשים. דהיינו, הקמת בתי־ספר ממלכתיים בעלי שלושה מסלולים נפרדים בתוך מערכת חינוכית אחת.

הפער בין דתיים וחילוניים הוא, בין השאר, תוצאה של ההפרדה החברתית. אנשים דתיים מעדיפים בדרך־כלל להתגורר בשכונות נפרדות, או מובלעות בתוך שכונות חילוניות. תופעה זו נגזרת מן הרצון לקיים אורח־חיים שונה מזה של שאר האוכלוסיה. רובו של הציבור החילוני מקבל רצון זה בהבנה. אבל למצב זה יש השלכות שאין להתעלם מהן. ההפרדה בין דתיים ובין חילוניים מתחילה בדרך כלל ברגע הלידה, דרך גן הילדים, בית־הספר היסודי והתיכון. צה"ל הוא המסגרת הראשונה בה נוצר מיפגש יום־יומי לגבי הדתיים המתגייסים לצה"ל – בין נוער דתי לנוער חילוני. וזהי כמעט ההזדמנות היחידה שלהם לתהות זה על קנקנו של זה. לאחר תקופת השירות שוב נפרדות הדרכים. הדתיים חוזרים אל המסלול הנפרד. רוב הפונים ללימודים גבוהים מעדיפים את המסגרות הדתיות להשכלה גבוהה – אוניברסיטת בר־אילן, וסמינרים וישיבות. המיפגש הבא נוצר במקומות העבודה. המערכות החברתיות והפוליטיות בנויות דרך־כלל על מסלול נפרד.

במצב זה של חיים אלה בנפרד מאלה צומחות זרויות ואי־הבנות. דתיים וחילוניים אינם מכירים האחד את אורחות־חייו ותפישת עולמו של האחר, ונוצרים מושגים מעוותים אצל שני הצדדים.

הפער הנוצר מעמיק עוד יותר בשל חוגים דתיים אשר אינם מסתפקים בקיום המסלול הנפרד ומנסים לאכוף את תפישת־עולמם על החברה כולה.

גם מערכת החינוך הממלכתית־דתית תורמת תרומה נכבדה להעמקת הפער. בקרב הדור הצעיר במסגרת זו מתגלים בשנים האחרונות סימנים מדאיגים של הקצנה לאומנית ("גוש אמונים") או דתית (החרדים האנטי־ציוניים).

ההקצנה הדתית בקרב נוער דתי היא, בין השאר, גם תוצאה של האוריינטציה המגמתית הצרה של החינוך הדתי בתוך שכזה. לתלמיד הדתי אין כל אפשרות לבדוק את תפישת־העולם המוקנית לו על־ידי היכרות והתמודדות עם תפישות עולם אחרות.

בנסיבות שנוצרו, הדרך היעילה ביותר לצאת מן המסלול המוביל לקרע הבלתי־נמנע בין שני חלקי האומה, תהיה חיסול מערכת החינוך הממלכתית־דתית כיחידה נפרדת, והקמת מערכת חינוך ממלכתית אחת עם מסלול דתי בתוך מסגרת בית־הספר הממלכתי.

פתרון זה יאפשר לציבור הדתי להקנות לילדיו חינוך דתי, מבלי להביא לנתק בין חלקי העם בישראל. רק חשיפה הדדית של ילדים דתיים וחילוניים במסגרת בית־ספר משותף – בכיתות נפרדות – תאפשר לשני הצדדים היכרות אמיתית והתמודדות רעיונית. בדרך זו ירבו הסיכויים להגיע להבנה ולסובלנות הדדית מבלי שכל צד ייאלץ לוותר על יחודו. להיפך, המיפגש היום־יומי עשוי להביא לתחיה רעיונית ולגיבוש וחיזוק הייחוד האידיאולוגי של כל צד. במסגרת המשותפת יצמח, מתוך התמודדות רעיונית, הקונסנסוס הלאומי.

מבנה כזה של מערכת החינוך יאפשר לתת תשובה לרצון הגובר ההולך בחוגי תנועת העבודה להחיות את זרם החינוך לילדי־עובדים. מסלול ברוח ערכי תנועת העבודה במסגרת בית־הספר הממלכתי, ייתן אפשרות להורים המעוניינים בכך, לרשום את ילדיהם למסלול לימודים זה בלי לבודד אותם בבתי־ספר נפרדים.

קולות נגב / אמיר רוזנבליט

העיירה הגדולה בעולם

עם תכנית שתי העיירות הבדואיות חורה ולקיה באיזור באר־שבע, שוב קיבל תנופה תהליך העיור של האוכלוסיה הבדואית בנגב, שנבלם בשנים האחרונות, משום שכל המאמץ הופנה לפינוי אתר שדה־התעופה הצבאי בתל־מלחתה ("נבטים") בנגב המזרחי.

את איזור בקעת באר־שבע וערד מאכלסים שבטים בדואים המונים יותר מ־60,000 איש. על־פי התחזית יוכפל מספרם בשנת 2000. הבדואים גרים במבנים ארעיים, חלקם באוהלים. כ־40 אחוז מהם מרוכזים בעיירות, מהם 70 אחוז ברהט (ועל־פי קביעתו של הגיאוגרף ד"ר אלי שטרן, מאוניברסיטת בן־גוריון בנגב, זו העיירה הבדואית הגדולה בעולם), כששה אחוזים בתל־שבע, 15 אחוז בערוער ושמונה אחוזים בכסייפה.

איזור ההתיישבות הבדואית בנגב גובל בשלושה מוקדים יישוביים יהודיים גדולים: באר־שבע, ערד ודימונה. בתוכו כלולים כמה שטחים גדולים המיועדים לשימוש ציבורי – שדה־התעופה "נבטים" איזור התעשיה הגדול של תע"ש, שטחי יערות ושמורות טבע. בתוכנית־המיתאר למחוז הדרום נקבע יישובם של הבדואים בשבע עיירות: רהט, תל־שבע, שגב־שלום, כסייפה, ערוער, חורה ולקיה. בתקופת ביצוע התכנית הוקמו ארבע עיירות בלבד: רהט, תל־שבע, ערוער וכסייפה. הקמתן של חורה ולקיה הוקפאה בשנים האחרונות והקמת שגב־שלום נדחתה.

גורמים ממשלתיים בכירים, המטפלים באיכלוס הבדואים בנגב, מונים חמש סיבות עיקריות להקפאת פיתוחן של חורה ולקיה:

א. תחרות על שיבוצי הקרקע באיזור ובעיקר החשש מפני יצירת רצף בדואי עירוני בין באר־שבע לדרום הר־חברון; ב. ערעור על מיקום העיירות הצמודות לצמתי כבישים ראשיים; ג. חילוקי־דעות בנושא התיכנון המפורט של העיירה לקיה, בעיקר לגבי מיקום אזורי הבינוי – האם יוקמו בשטחי הטרשים בגבעות או על קרקע חקלאית במישור. ד. הערכות סותרות לגבי הביקוש המיידי מצד האוכלוסיה המיועדת לעיירה שגב־שלום; ה. מתן עדיפות לפתרונות עיור הקשורים במישרין בביצוע חוק שדה־התעופה "נבטים" – תהליך שפורמאלית טרם הסתיים.

ההחלטה להפשיר את "תכנית המגירה" של חורה ולקיה היא למעשה אחת ההמלצות של דו"ח "ועדת ויתקון" משנת 1983 (בראשותו של איש הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות דאז, גדעון ויתקון). אחת הבעיות הקריטיות שעליה התבקשה הוועדה להוות דעתה ולהגיש לביצוע המלצותיה, היא ריבוי הרשויות הממשלתיות המטפלות באוכלוסיה הבדואית בנגב. משרד החקלאות, המטפל באחת הסוגיות הקשות הנוגעות לאוכלוסיה זו – הסדר הקרקעות – החליט לאמץ חלק גדול מהמלצות הוועדה. לטפל, בצוות "מינהל הביצוע", שהוקם לפי חוק ביוזמה כדי לאפשר לכל בעלי הבעלות החוקית על הקרקע להגיע להסדר התיישבות, כפי שקבע חוק הפיצויים למפוני תל־מלחתה, ימשיך לפעול עד שיגשים את כל התחייבויותיו.

לדברי סגן שר החקלאות, אברהם כץ־עוז, הוקמו באחרונה מחדש שני גופים – ועדת הפשרות וועדת האיכלוס, הצריכות לטפל בהסדר הקרקעות של הבדואים. אלה הם שני גופים שאינם קשורים ביניהם, מדגיש כץ־עוז. "בדואי שיפנה לאיכלוס עירוני לא יחוייב תחילה להגיע לפשרה בעניין האדמה. בדואי שיגיע לפשרה לא יחוייב לעבור לעיירה, אך אם ירצה לקשור את הדברים, הוא יוכל לעשות זאת".

באחרונה אף הוקמה ועדת איכלוס מיוחדת בראשותו של סגן־מנהל מינהל מקרקעי ישראל, אליהו בבאי, שבסמכותה למסור מגרשים בעיירות לזכאים, ללא כל עיכובים. גוף זה אמור לטפל בכל האוכלוסיה הבדואית, להוציא את מפוני תל־מלחתה, שבהם מטפל "מינהל הביצוע".

התהליך המואץ של המעבר מחברה נוודית לחברה עירונית מובהקת, מלווה בקשיי הסתגלות קשים. מבחינתם של הבדואים, לצד חווילות מפוארות בישובים מתפתחים כמו רהט, כסייפה וערוער, אפשר לראות מאהלים בדואים מסורתיים. "בדואי לעולם יישאר בדואי", אומר מזכיר מפלגת העבודה לבדואים בנגב, סולימאן אלבדור, תושב לקיה. "קשה לשנות מסורת בת אלפי שנים. נראה שבמעבר מחיי הנוודות לציוויליזציה העירונית, יש צורך בשלבי־ביניים. זה האוהל שנוטה הבדואי לצד החווילה שהקים בישוב החדש". בטקס הנחת אבן־הפינה לחורה ולקיה אמר סגן שר החקלאות אברהם כץ־עוז, כי הבדואים אינם יכולים להמשיך ולקיים את צורת חייהם המסורתית במדינה מודרנית, הן משום שבמדינה כזו אין אפשרות נדידה והן משום חובת מתן השירותים (ובהם, חשמל, חינוך, בריאות, התבורה) לכל אזרחיה. האמת היא שלמדינת ישראל יש אינטרס חזק להאיץ את המעבר של הבדואים לישובים עירוניים ולאורח־חיים מודרני, שכן הדבר יבטל או לפחות יצמצם את תופעת ההשתלטות על אדמות המדינה.

ירושלים, יערות סביב לה

מאת יקיר צור

כמו חומת האבן שהקיפה את ירושלים בימי־קדם, כך רוצה משה ריבלין, יו"ר הקרן־הקיימת־לישראל, לראות את ירושלים כיום – מוקפת חגורת־ירק של עצי יער. בימים אלו, כאשר ירושלים חוגגת תשע־עשרה שנה לאיחוד העיר, חוגגת גם הקרן־הקיימת חגיגה פרטית משלה – השלמת חגורת־יער מסביב לירושלים. מבט ממעוף־הציפור יגלה מיליוני עצים, בשלבים שונים של גדילה, המהווים כעין חומה ירוקה הנושקת לשכונות העיר. עצי אורן, אלה, אורים, ברושים, כליל החורש, אקליפטוס ועצי זית – אחד־עשר מיליון עצים המתרבים בקצב נטיעות של כחצי מיליון לשנה.

לפני עשרים וחמש שנה, כאשר הוחל לנטוע את יער ירושלים במערב־העיר, היו העצים הצעירים מרוחקים מן העיר. כיום הם משיקים לשכונות המערביות – קרית־יובל, יפה־נוף, בית־הכרם, גבעת־שאול והר־נוף עד כביש ירושלים–תל־אביב. עשרות אתרי פיקניק וחניוני נופש הופכים את היער למקום נופש פעיל, המשרת את תושבי מערב־העיר. יד קנדי הוא אנדרטת הזכרון, הממוקמת במרכז היער ומושכת אליה אלפי מטיילים ותיירים. בפארק עצמאות ארה"ב – המשתרע בין נחלים ובין מערת הנטיפים – יש כמיליון עצים ועשרות

הסנאטור, שהיה ידיד־אמת של ישראל. בסוף חודש יולי יחנך סגן־נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, יער נוסף בפארק, על־שם שבעת האסטרונאוטים, שניספו באסון הצ'אלנג'ר. בסביבת דרך רמת־רזיאל–כיסלון משתרע יער ששת המיליונים. במרכזו אנדרטה לשואה ולתקומה, שנבנתה על־ידי האמן נתן רפפורט, יוצר פסלי גטו ורשה ויד־ושם.

"לחיות עם התנ"ך" הוא פרוייקט חדש ויוצא־דופן אשר הולך ומוקם באיזור סטף ליד עין־כרם. הפרוייקט משחזר את החקלאות בימי־קדם. הטרסות, אמות המים, הכלים החקלאיים, בורות המים והגידולים – הכל על־פי המקורות. חלק גדול מעבודת השיחזור נעשה על־ידי בתי־ספר תיכוניים בירושלים. לא רחוק משם, סמוך לישוב אבן־ספיר, מתוכננת הקמתו של פרוייקט דומה, שישחזר כיצד היו עוסקים בחקלאות בימי המשנה והתלמוד.

עוד לפני מלחמת ששת הימים החלו בנטיעות מהצד הצפוני של כביש ירושלים–תל־אביב עד לגבול בסנהדריה. אחרי מלחמת ששת הימים הוחלט על הקמת חגורת עצים מסביב לעיר. היא נמשכת מגבעת־שאול דרך רמות ועד לגבעה הצרפתית, חלק מן העצים נמצא שם עוד מלפני ששת הימים, חלקם בני־עשר שנים והצעירים יותר בני שנתיים ושלוש. בשטח זה ממוקם פארק רמות הנושק לסנהדריה, רמות, רמת־אשכול ושועפט. פארק זה, שנתרם על־ידי יהודה קנדה, ישרת את אוכלוסיית צפון־ירושלים ויהווה נקודת מפגש בין האוכלוסיה היהודית והאוכלוסיה הערבית של שועפט והשכונות הערביות הצפוניות. רצועת יער נוספת מתחילה משכונת נווה־יעקב דרך פיסגת־זאב והגבעה הצרפתית עד להר הצופים, ויש בכוונת הקרן־הקיימת להמשיך את הנטיעה בשטח מדבר יהודה כדי לדחוק את המדבר כעשרה קילומטרים דרומה ולחבר את רצועת הירק עם פארק מעלה־אדומים. המעגל המזרחי של היער ממשיך דרך יער שלום, שבין צפון־תלפיות ואבו־טור, רמת־רחל וגילה, נמשך ביער האתיופים וביער צה"ל עד ליערות גוש עציון, ומסתיים בגילה, כשהוא נוגע בשוליים הרחוקים של קרית היובל. רצועת יער זו תהווה בעוד כמה שנים מוקד לנופש ולפיקניקים.

הנקודה הכואבת ביותר היא הצתת היערות. בשנה שעברה נשרפו ברחבי הארץ כ־200,000 עצים. הנזק של השריפות נאמד במיליוני שקלים ובהשקעות של שנים ארוכות. לפני מספר שבועות הציתו כפלוס באש רחב עצים, סמוך לבית־החולים הדסה בעין־כרם, ועמל של שנים עלה באש. בניגוד לבית שהחרב בעבר – יער שנשרף יכול עדיין לשקם את עצמו. האיצטרובל של עץ האורן נפתח בחום השריפה, וזרעיו נושרים ונקלטים באדמה. בעבור שנה צצים שתילים חדשים מהאדמה, והיער מתחדש בחלקו.

על שפת השבר

ניצולי שואה. מחקר חדש, ספר חדש מאת ד"ר דן בר־און

שלושים שנה ברציפות, לילה לילה, הוא מתעורר משנתו וזועק בבעתה: "נאצים, נאצים..." לילה לילה אשתו קמה ממיטתה, לצידו, מגישה לו כוס מים ומרגיעה אותו. לפחות בבוקר הם מתעוררים אל תוך בוקר ישראלי, בלי להזכיר מלה או חצי מלה על ביעותי הלילה. היא לא מוכיחה לו, הוא לא שואל שאלות מיותרות. כאבו.

סיפורו של ניצול השואה הזה, גבר בן 55, תושב אחת מערי הנגב, המתמודד בימים אלה עם בעייתו, יחד עם אשתו ושני ילדיו, הוא רק אחד הסיפורים האנושיים הקשים המופיעים בספרו של ד"ר דן בר־און, פסיכולוג באוניברסיטת בן־גוריון, "בכל המצבוטראי. שיחות עם הורים ובנים על שפת השבר", שיצא לאור בשבוע שעבר. הספר מתאר את עולמם הפנימי של אנשים החיים ליד קו השבר ומנסים להתמודד עמו. ניצול שואה, שהדחיק במשך שנים את הוויית השואה ובעקבות התקף־לב ראשון חזר בבת־אחת ובאינטנסיביות אל הארועים הטראומטיים מלפני עשרות שנים. בנה, חייל קרבי בצה"ל, שבמלחמת לבנון קורעת בתוכו מוזר לחובות ולבגים על הוריו ובקומו בארץ. בעל כוזאי, הנלחם במסורת אבותיו, אך אינו מצליח להגיע אל תרבות המערב שאליה שאף להגיע. כל אלה נבדקים בספרו בפסיפס ספרותי מרתק, שאינו כלל בנוסח של עבודת־מחקר אקדמית, כפי שהיית מצפה מאיש אקדמיה.

הספר הזה, למען האמת, נולד כמוצר־לוואי של עבודת הדוקטורט של בר־און, שעליה שקד בראשית שנות ה־80. במסגרת עבודת הדוקטורט שלו ראיין דן כ־90 גברים לאחר התקף־לב ראשון. הוא ביקש לבחון את דרך התמודדותם עם המשבר וגם את דרך ההתמודדות של בני המשפחה הקרובים. לשם כך ראיין אותם, במשך חודשים ארוכים לאחר ההתקף.

בין המרואיינים בלטה קבוצה נכבדה של גברים ניצולי שואה. מדרך הטבע ייחסו את ההתקף לאימי השואה. רובם הגיעו לארץ כשהיו עדיין צעירים, בנו כאן חיים חדשים והדחיקו בדרך כלל, אל שולי התודעה, את מה שהיו בצעירותם. כמה מהם נשאו את הצלקות בהסתר. בספק יהכוגעה, כאילו היתה זו גזירה פרטית לגברי. אותו גבר, למשל, אדם שופע חיים ביום־יום, עם סודי הלילה שלו שלושים שנה, בלי לשתף בהם אפילו את אשתו ואת שני ילדיו. בעת השיחות שלו ושל כל בני המשפחה עם דן בר־און, נפתח האיש ואולי גם הוקל לו. אז התברר לו כי בתו, ילידת הארץ, צועקת בלילות, כאילו ירשה את המועקה ואת הכאב מאביה.

הסיפורים, שגיבוריהם הוסוו ללא הכר, מוגשים בספר בסגנון אישי ורגיש. בימים אלו עוסק ד"ר בר־און באיסוף חומר למחקר חדש ומעניין לא פחות. נושא המחקר: בניהם של פושעי־מלחמה נאצים. איך מתמודדים אלה עם משקעי העבר? בביקורו האחרון בגרמניה פגש, באמצעים רבים, 25 גרמנים שהוריהם נטלו חלק פעיל בהשמדת היהודים. הראיונות עמם היו מרתקים, מזעזעים, מבעיתים. דן מסרב להרחיב את הדיבור על המחקר החדש, עד שיסיימו, אולי בשנה הבאה. אולם כבר עתה ברור שהספר הזה יכה גלים, יעורר פולמוס ויזמין ביקורות חריפות. כמעט אצל כל המרואיינים, בני הרוצחים הנאצים, הוא גילה מנגנון משוכלל של הדחקה, סילוף והכחשה של מוראות השואה. הסיבה למחקר הזה, שכמוהו טרם נעשה, היא רצונו של דן לרדת לחקר הרגשתו של אדם נורמאלי, המחולל זוועות, לאחר שהוא חוזר למסגרת חייו הרגילה. "התרגלנו לחשוב על הנאצים במונחים של מי שהוצאו מקהילת בני־אדם. אנו מעדיפים להאמין שזהו גזע אכזר מפלצתי, שלא היה ולא יקום כמוהו. זו טעות. הם היו אנשים נורמאליים, שפעלו מכוח איזהו מכאניזם, שהביא אותם לעולל את מה שעוללו. אם לא נרד לחקר המכאניזם הזה, לא נצליח למנוע שואות נוספות", אומר החוקר.

דרוש מפנה במשק הקיבוצי

מאת חיים גבתי

התמורות שחלו בשנים האחרונות בחקלאות העולמית והחמרת מצב המים בארץ מחייבות לחולל שינוי מהפכני בחקלאות הקיבוצית ולחזור אל הגידולים האינטנסיביים

עודפי תבואות וכותנה

העודפים הגדולים בעולם של תבואות וכותנה אינם נובעים עוד, כמו בעבר, מסיבות קוניונקטורליות, כגון יבולי ברכה בשנים מסוימות במדינות מסוימות, כי אם מתהליך מבוסס שחל בארצות המתפתחות, בעיקר במזרח הרחוק. בארצות אלה, בהן מרוכז חלק גדול מאוכלוסיית העולם, היה עד לזמן האחרון מחסור במזון. הן לא היו מסוגלות לייצר את החיטה והאורז הדרושים להזנת אוכלוסייתן והיו נאלצות לייבא כמויות גדולות מאוד של מזון מהארצות המפותחות: ארה"ב, קנדה, אוסטרליה ואחרות. הקונות העיקריות היו הודו וסין, בשנים האחרונות נעשתה פעולה גדולה לפיתוח החקלאות בארצות המזרח הרחוק. מוסדות האו"ם העוסקים בפיתוח החקלאות עיבדו תכניות לשינוי המצב בארצות אלה, מה שקרוי „המהפכה הירוקה". במספר ארצות כגון הודו, סין ואינדונזיה עשו הממשלות פעולות נרחבות לשיפור שיטות הייצור על־ידי שיבוח בזרעים מובחרים, דשנים וחומרי הדברה. פעולות אלה נשאו פרי אחרי עבודה של שנים. הן מסוגלות היום לספק את הלחם והאורז לאוכלוסייתן ואינן זקוקות עוד לייבוא מזון.

בעקבות זאת הצטמצם היצוא החקלאי של המדינות המפותחות ומחירי התבואות ירדו פלאים. הוא הדין גם ביצוא הכותנה, שמחירה ירד ב־30 עד 40%. בארה"ב הצטברו במחסנים כמויות עצומות של גרעינים וכותנה. בגלל זאת ארה"ב החליטה לייצא את העודפים בכל מחיר וזה עירער את שוקי היצוא.

מצב זה מעמיד בסימן שאלה את עתיד גידול הכותנה בארץ, התופס מקום נכבד בעיקר במשק הקיבוצי – זה היה גם גידול ריווחי מאוד הודות ליבולים הגבוהים שהשגנו, שהם הגבוהים בעולם. לא עוד. באביב זה נזרעו רק כשני שלישים מן השטח של 600 אלף דונם, שנזרע בארץ בשנים האחרונות.

המחסור במים

סידרה של מספר שנים שחונות, ובעיקר בשנה האחרונה, גרמה לניצול מופרז של מקורות המים. מפלס הכנרת ירד במידה שלא היתה דוגמתה שנים רבות. מאגרי מי התהום הידלדלו והחל תהליך מסוכן של המלחת קידוחים. עקב זאת החליטה הממשלה לצמצם את מכסת המים לחקלאות ב־200 מיליון קוב לשנה, ואנשי המים סבורים שלא יהיה מנוס מלערוך צמצום גדול עוד יותר לקראת השנה הבאה, בשיעור של 400 מיליון קוב, היינו כשליש מצריכת המים השנתית של המשק החקלאי. הרי לנו גורם נוסף, המחייב את מתכנני הייצור החקלאי להיערך לקראת המצב הקשה הצפוי בעתיד הקרוב.

אינטנסיפיקציה

70% מן הייצור החקלאי בישראל מופנים לצריכה מקומית, ו־30% ליצוא. אנו מייצאים בעיקר פירות הדרים ואבוקדו, פרחים, ירקות וכותנה. פרט לכותנה אנו מנצלים בזה את היתרונות האקלימיים שלנו המאפשרים לייצר תוצרת עונתית בתקופת החורף והאביב, כאשר אין תוצרת מקבילה באירופה. תוצרת זו זוכה למחירים טובים והיא עומדת בהתחרות רק עם תוצרתן של ארצות שאקלימן דומה לזה שלנו.

הייצור החקלאי מספק היום את כל צורכי המזון שאנו מסוגלים לגדל בארץ. הוא יילך ויגדל באופן טבעי בגלל העליה המתמדת ביבולים ובתנובות של בעלי־החיים. לכן אפשר יהיה לספק גם בשנים הבאות את הצריכה לאוכלוסיה, ההולכת וגדלה.

נוכח המחסור במים וירידת מחירי הכותנה אנו חייבים לחתור ליתר אינטנסיפיקציה של החקלאות. פירוש הדבר, למעשה, להגדיל את הייצור של גידולי־היצוא – ירקות, פרחים, צמחי תבלינים, רפואה ועוד – בשטחים פתוחים ובחממות, תוך הגדלת התפוקה לכל דונם ולכל קוב מים. אם נאלץ להקטין את הכמות המוקצה של גידולי שדה, יהיה עלינו להגדיל לעומת זה את שטח הגידולים האינטנסיביים. התפוקה לכל דונם ולכל קוב מים תהיה הרבה יותר גדולה בגידולים אלה מאשר בכותנה ובגרעינים.

על אף קשיי התחרות, שגדלו עם הצטרפות ספרד ל"שוק המשותף", נהיה מסוגלים, במאמצים רבים, להגדיל את אחיזתנו בשוקי חוץ. אם הצלחנו תוך 20 עד 25 שנה להגיע במבצע מאפס (פרט להדרים) לייצוא טרי, שערכו יותר מ־500 מיליון דולר בשנה, ועוד 300 מיליון דולר תוצרת מעובדת, הרי אנו מסוגלים כיום, כשאנו מצוידים בנסיון הרב שרכשנו בייצוא ובמוניטין של תוצרתנו, לצעוד צעדים גדולים יותר בשיווק סוגי תוצרת שונים. במשך השנים גם פיתחנו ענפים חדשים שלא היו קיימים קודם. כך הגדלנו, למשל, את יצוא הפרחים מכמויות מזעריות עד ל־900 מיליון פרחים בשנה האחרונה, בשווי של 104 מליון דולר, וביצוא אבוקדו ופירות סובטרופיים אחרים הגענו ל־50 עד 60 מיליון דולר.

משימות המשק הקיבוצי

משימה זו מוטלת בראש וראשונה על המשק הקיבוצי. הוא מעבד שטחים גדולים בצורה אקסטנסיבית, בעיקר בגידול כותנה וגרעינים. חלקו בגידולים העתירי־עבודה בירקות ובפרחים הוא קטן מאוד, בעיקר משום שענפים אלה הם עתירי עבודה. המחסור בכוח־אדם מקומי ואי־הרצון להעסיק [illegible] שכירים הרתיעו את הקיבוצים מלהיכנס לגידול פרחים וירקות בקנה־מידה גדול. הם לא עשו מאמצים לפתור את בעיות העבודה על־ידי הכנסת מיכון מתאים לענפים האלה. המאמצים בכיוון זה התרכזו בשכלול טכני של העבודה בענפים האקסטנסיביים הגדולים: הכנסת קומביינים, קטפות כותנה וכלי עיבוד המתאימים לשטחים גדולים. גם בעיות השיווק של המוצרים העונתיים לא העסיקו הרבה את המשקים הקיבוציים. אין ספק שהכנסת ירקות, פרחים וגידולים חדשים למשק הקיבוצי תגדיל את הייצור בענפי חקלאות שיש בהם סיכוי ליצוא. כושר הארגון והיוזמה של הקיבוצים עשויים להגדיל את הייצור בענפים אלה.

דבר זה מחייב לשנות את הלך המחשבה של אנשי המשק בקיבוצים. הם צריכים להבין, כי התנאים שנוצרו בשוקי העולם והמחסור הצפוי במים מחייבים אותם לחפש כל דרך, איך לנצל את מעט המים העומדים לרשותם בצורה היעילה והמכניסה ביותר. מובן שתמורה כזאת במבנה המשק החקלאי הקיבוצי לא תיעשה מהיום למחר. זהו תהליך של שנים, הדורש הרבה מאמצים. לכן יש צורך דחוף, שהתנועות הקיבוציות יתחילו מייד בלימוד הבעיות של הייצור והשיווק של מוצרי החקלאות האינטנסיביים, יבדקו מה הם הגידולים המתאימים ביותר למשק הקיבוצי, בראש וראשונה מבחינת עבודת הידיים, ויכינו תכניות לפיתוחם, בהתאם לתנאים הקיימים בכל איזור ואיזור.

עדיין יש כר נרחב לפיתוח היצוא החקלאי ואין יסוד לדעה הרווחת אצל רבים, כאילו אין עוד מה לעשות בחקלאות וצריך לרכז את כל המאמצים בהקמת מפעלי תעשיה חדשים. למדנו מנסיוננו, כי גם הדרך זו אינה מבטיחה תמיד הצלחה ואין לתלות רק בה את קיום המשקים הקיבוציים. עלינו להאחז בכל כוחנו בענפי החקלאות ולמצות את כל האפשרויות הצפונות בהם, מבלי לוותר על מקורות פרנסה אפשריים נוספים.

(הכותב, חבר קיבוץ יפעת, היה שר החקלאות בממשלת ישראל)

...גידול אינטנסיבי של פרחים וירקות, בעלי תשואה גדולה לכל דונם וקוב מים

במקום גידול אקסטנסיבי של כותנה, הצמאה למים ואינה בת־תחרות בשוקי העולם...

תושבי הנגב הרחוק – כמו שגרירים בארץ זרה

מאת דויד מושיוב

2.2 מיליון דונם מקיף שטח השיפוט של המועצה האזורית אילות, המשתרע באילת צפונה, ועוד 1.2 מיליון דונם – שטח השיפוט של המועצה האזורית הערבה התיכונה, וביחד – 3.4 מיליון דונם, שהם כשישית משטח המדינה. אך בשני האזורים האלה גם יחד, המקיפים את רוב הערבה ואת הנגב הדרומי, מתגוררים היום – פרט ל־19,000 תושבים של אילת – פחות מ־4,000 תושבים: 2,050 תושבים ב־10 קיבוצים וביישוב קהילתי אחד (שחרות) בחבל אילות, ו־1,700 תושבים בשישה מושבים ובמרכז אזורי אחד – ספיר – בערבה התיכונה.

זהו הסיכום העגום מאוד של אכלוס הנגב, כפי שתואר באוזני עתונאים בסיור שנערך לאחרונה. מאז 1967, עדיין בימי שלטון המערך, הופנו רוב המאמצים ההתיישבותיים לבקעת הירדן ולרמת הגולן, ומאז 1977, עם המהפך, ניתנה הבכורה ליישוב יהודה ושומרון. גם הקמת ממשלת האחדות הלאומית ב־1984 לא הביאה להפרחת הקצה הדרומי של המדינה.

ראשי המחלקה להתיישבות, נסים זווילי ומתתיהו דרובלס, הבטיחו שהעתיד יהיה קצת יותר טוב: לפי תכנית המחלקה יוקמו 17 יישובים חדשים בערבה ובדרום הנגב עד 1990, ובעקבות זו תמנה אז האוכלוסיה בחבלים אלה 36,000 נפש, מהם 28,000 באילת ו־8,000 ביישובים הכפריים. באותה שנה תוקם עיר שיתופית בנגב הדרומי, מעל לערבה, שעתידה לקלוט 750 תושבים בשלב הראשון. אז גם יפותח מרכז ספיר לקליטת אלף תושבים.

„בינתיים, היישובים החקלאיים בערבה מבודדים ורחוקים לא רק ממרכז הארץ, אלא גם זה מזה. טוען שלמה קושינסקי, ראש המועצה האזורית אילות: קיים נתק בין תושבי האיזור למוסדות המדינה. ואלה הראשונים חשים כאילו היו „שגרירים" של ישראל בארץ זרה. מוסיף עליו יו"ר המועצה האזורית ערבה התיכונה, אילון אורן, כי הבעיה המטרידה את המתיישבים באיזור מהבהר זה היא היעדר פיתוח.

פרנסת הקיבוצים והמושבים בחלק זה של הארץ היא על החקלאות, בתוספת תעשיה ותיירות. אומר אילן אורן: בעבר חישבו ומצאו, שמשפחה בערבה ובנגב הדרומי יכולה להתפרנס בכבוד, אם תייצר 60 טונות תוצרת חקלאית מדי שנה, אולם המציאות היא, שיש צורך ביבול גבוה פי ארבעה, של 250 טונות לשנה, כדי להבטיח קיום־הוגן. עוד קובע, שכל משפחה באיזור משלמת מדי חודש כ־700 דולר מסים לאגודות השיתופיות, 100 דולר מיסים כלליים ו־50 דולר אגרת חינוך, וביחד – 850 דולר. כדי לעמוד בתשלומים אלה, זקוקה כל משפחה להכנסה של 20,000 דולר, וכדי להגיע להכנסה כזאת היא זקוקה לפדיון של 40,000 דולר לשנה תמורת התוצרת החקלאית שהיא מייצרת.

ראשי המחלקה להתיישבות אינם מסתירים את הקשיים בפיתוח מהיר של הנגב הדרומי והערבה, לנוכח העובדה כי־40 אחוז מתקציב המחלקה מוקדשים היום לסיוע ליישובים בחבלי ארץ אחרים, הנתונים במצוקה וטובעים בים של חובות. אם יש זיק של תקווה בעתיד הקרוב – זיק, לא שלהבת באירה – כי אז הוא טמון ב־130 המתפעלים של תחנת „קול אמריקה", האמורה לקום בערבה התיכונה: ראשי המחלקה תובעים שאנשים אלה – המדובר בישראלים, לא לאמריקאים – יהיו תושבי קבע באיזור ויתיישבו במרכז ספיר, המצוי בקרבת מקום לתחנת השידור. במצב השורר בנגב הדרומי, גם תוספת של 130 משפחות, אפילו אין הן משפחות של חקלאים, קיבוצניקים או מושבניקים, אינה עניין של־מה־בכך.

הודעה לפי סעיפים 5 ו־7
לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור) 1943
לפי חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965

בתוקף סמכותה לפי הסעיפים 189 ו־190 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965 ובהתאם לתכנית מפורטת מספר ג/4137 כביש גישה לקיבוץ מרום גולן (להלן „התכנית") שהודעה בדבר אישורה פורסמה בילקוט הפרסומים 3111 התשמ"ה בעמ' 113, מוסרת בזה הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרום הגליל (להלן „הוועדה") הודעה כי הקרקע המתוארת בתוספת שבה עוברת הדרך כפי שמופיע בתכנית דרושה לוועדה לצרכי ציבור וכי הוועדה מוכנה לישא וליתן על רכישת הקרקע האמורה.

כל התובע לעצמו זכות או טובת הנאה כלשהן בקרקע האמורה ורוצה לקבל פיצוי על כך, נדרש לשלוח לוועדה תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו, הרצאה על זכותו או על טובת ההנאה אשר לו בקרקע האמורה, בצירוף ראיות להוכחת תביעתו, שיכללו את פרטי הרישום אם ישנו בפנקסי רישום המקרקעין, והודעה המפרטת לסעיפיהם את הפיצויים שהוא תובע וחישוב הסכום הנתבע בכל סעיף וסעיף.

כן נמסרת בזה הודעה כי הוועדה מתכוונת לקנות מיד חזקה בקרקע האמורה מפני שהיא דרושה באופן דחוף לצרכי הציבור שלמענם עומדים לרכשה, הוועדה מורה בזה שכל אדם המחזיק בקרקע האמורה ימסור מיד את החזקה בה.

תוספת

חלקי חלקות

גוש	חלקה	גוש	חלקה	גוש	חלקה
18856	39	18856	45	18859	35
18856	34	18856	59	18859	34
18856	38	18856	63	18859	36
18856	37	18859	39		
18856	35	18859	44		
18856	46	18859	42		

כמסומן בתשריט בצבע אדום.

העתק תשריט התכנית מופקד במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרום הגליל שבמירון, וכל מעוניין בדבר זכאי לעיין בו בשעות העבודה הרגילות.

בן ציון סופר
יושב ראש הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה מרום הגליל

חוק התכנון והבניה התשכ"ה–1965
הודעה לפי סעיפים 188, 189 ו־190

בתוקף סמכותה לפי הסעיפים 188, 189, ו־190 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965 ובהתאם לתכנית מפורטת מספר ג/4137 כביש גישה לקיבוץ מרום גולן (להלן „התכנית") שהודעה בדבר אישורה פורסמה בילקוט הפרסומים 3111 התשמ"ה בעמ' 113 מוסרת בזה הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרום הגליל (להלן „הוועדה") הודעה כי הקרקע המתוארת בתוספת שבה עוברת הדרך כפי שמופיע בתכנית דרושה לוועדה לצרכי ציבור וכי הוועדה מוכנה לישא וליתן על רכישת הקרקע האמורה.
כל התובע לעצמו זכות או טובת הנאה כלשהן בקרקע האמורה ורוצה לקבל פיצוי על כך נדרש לשלוח לוועדה תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו, הרצאה על זכותו או על טובת ההנאה אשר לו בקרקע האמורה, בצירוף ראיות להוכחת תביעתו, שיכללו את פרטי הרישום אם ישנו. בפנקסי רישום המקרקעין, והודעה המפרטת לסעיפיהם את הפיצויים שהוא תובע וחישוב הסכום הנתבע בכל סעיף וסעיף.
כן נמסרת בזה הודעה כי הוועדה מתכוונת לקנות מיד חזקה בקרקע האמורה מפני שהיא דרושה באופן דחוף לצרכי הציבור שלמענם עומדים לרכשה, הוועדה מורה בזה שכל אדם המחזיק בקרקע האמורה ימסור מיד את החזקה בה.

תוספת:

חלקי חלקות

גוש	חלקה	גוש	חלקה	גוש	חלקה
18856	39	18856	45		
18856	34			18859	34
18856	38	18856	63	18859	36
		18859	39		
18856	35	18859	44		
18856	46	18859	42		

כמסומן בתשריט בצבע אדום.
העתק תשריט התכנית מופקד במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרום הגליל שבמירון וכל המעוניין בדבר זכאי לעיין בו בשעות העבודה הרגילות.

בן ציון סופר
יושב ראש הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה מרום הגליל

מינהל מקרקעי ישראל

מינהל מקרקעי ישראל
מחוז ירושלים

עיריית אשקלון

עמ"ב, חברה לפתוח עירוני בע"מ

„בנה ביתך" – בשכ' נווה־ים – באשקלון
יתרת מגרשים

במסגרת תכנית "בנה־ביתך" שפורסמה בחודש ינואר 1985, נותרו 14 מגרשים חד־משפחתיים ו־6 תנאי מגרשים דו־משפחתיים לבניה עם קיר משותף.
מגרשים אלה יוקצו לציבור לפי ערך קרקע, תנאי תשלום, תנאי אשראי והוצאות פיתוח – מעודכנים. שאר התנאים כפי שפורסמו בפרוספקט הכפוף לשינויים המתחייבים מפרסום זה.
הקצאת המגרשים לציבור תחל ביום חמישי 3.7.86 בשעה 11.00 בלשכת המודיעין של עיריית אשקלון. בשעה הנקובה תתחיל ההרשמה תיערך הגרלה בין הנוכחים במקום.
המשך ההרשמה בשיטת „כל הקודם זוכה" תערך במשרד המחוז במינהל מקרקעי ישראל, רחוב בן יהודה 34 (קומה 12) ירושלים בשעות העבודה המקובלות. בעת ההרשמה יש להפקיד סך של 500 שקל כהמחאה בנקאית לפקודת מינהל מקרקעי ישראל, זאת במקדמה על חשבון ערך הקרקע.
פרטים נוספים ניתן לקבל במשרד המינהל, בכתובת הנ"ל.
תוקף הודעה זו עד לגמר שיווק המגרשים ולא יאוחר מ־31.8.86.

תשומת לב לדוגמא: מחיר קרקע לשטח בגודל של 530 מ"ר (מגרש חד־משפחתי) המשולם למינהל בעת חתימת חוזה פיתוח הוא 12,630 שקל (68,551). המחיר אינו כולל מע"מ ואינו כולל הוצאות פיתוח.

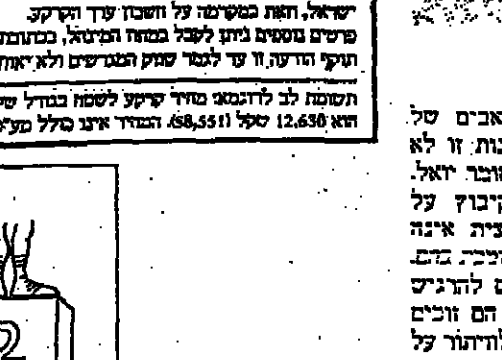

ספורט זה לא רק ה„מונדיאל"

...אומר יואל שוהם, בן קיבוץ מעין־צבי, כדורגלן מצטיין לשעבר, המטפח היום את הטניס בגולן ובעמק־הירדן

מאת שמעון וייס

הימים האחרונים עומדים בסימן אליפות העולם בכדורגל, בישראל ובעולם כולו, וסדרי־היום של רבים מאיתנו מכוון על־פי שעון ה„מונדיאל". גם בקיבוצים עברו משעון־קיץ ושעון־יד לשעון מקסיקו. סדרני העבודה, כמו גם מנהלי המפעלים ורכזי הענפים, יעידו ודאי שיוני 86' לא יירשם לטובה בכל מה שקשור לתפוקות העבודה. מזל שזה רק חודש, אומרים ודאי סדרני העבודה בקיבוצים רבים.

באווירה „מונדיאלית" מצאנו גם את יואל שוהם (42), מי שהיה שוערה של נבחרת ישראל בכדורגל ועשה קריירה מרשימה בשעריהן של קבוצות „הפועל" תל־אביב, חיפה, כפר־סבא וחדרה ובני־יהודה. אל השערים האלה ואל הייצוג הלאומי הגיע שוהם מחצר קיבוץ מעין־צבי, שם נולד וגדל ושם גרה משפחתו עד היום.

שוהם, ספורטאי רב גוני, הוא דוגמא טיפוסית לספורטאים מוכשרים הגדלים בחצר הקיבוץ ונאלצים בבוא היום לעוזבו לאחר התנגשות בלתי־נמנעת בין החובות הקיבוציות לשאיפה האישית לעשות קריירה ספורטיבית.

כמו רבים אחרים החל יואל כבר בגיל ילדות לעסוק בספורט: טניס־שולחן, שחיה, כדורגל – ובעצם כל מה שהחבר'ה אוהבים. בגיל בר־מצווה כבר רשם לעצמו הישג יפה – אלוף ישראל לנוער בטניס־שולחן. ארבע שנים אחר־כך החליט להעדיף את הכדורגל על־פני שאר ענפי הספורט ותוך שנתיים היה לשחקן ב„הפועל" תל־אביב ובנבחרת ישראל. שוהם הוא השוער הישראלי היחידי, שקיבל עד היום ציון 10 בעתוני הספורט, ומי שמכיר את כתבי הספורט, יודע שאין זה פשוט לקבל מהם ציון גבוה. היה זה במשחק בין „הפועל" תל־אביב ל„מכבי" חיפה (מוכר, אה...) ב־1964. אז הסתיים המשחק בנצחון התל־אביבים 0:3.

בגיל 18 החליט יואל לצאת ללמוד במכון וינגייט. הקיבוץ אישר. אחר־כך שירת כמדריך ספורט בצבא ואת שנת השירות שלו עשה בשכונת התקווה כמדריך, עד ו...כשוער של „בני יהודה". אחר־כך נסע ללמוד לתואר ראשון ושני בחינוך גופני בסן־פרנציסקו. כל אותה עת היה חבר משק. „מכיוון שהיתה לי מוטיבציה אישית גבוהה ביותר והייתי מוכן להשקיע את כל המאמץ הכרוך בכך ולא עניין אותי שום דבר אחר – גם הצלחתי", מסביר יואל.

הצלחתו זו והכשרתו המקצועית המעולה לא עמדו לו בשובו מארה"ב. הוא ביקש לעסוק במקצוע שלמד, אבל בקיבוץ החליטו לשלוח אותו לבננות. „החלטתי שבכל מקרה אני ממשיך לעבוד במקצוע שבו בחרתי והודעתי שאני עוזב", מספר שוהם ומעיד, לא בלי שמחה לאיד, שעד היום אין בקיבוץ מורה לחינוך גופני ומפורסם שהוא בן משק – כולם שכירים. הצעתו לרכז את ענפי הספורט במעין־צבי ולעבוד בחצי משרה כמורה לחינוך גופני בקיבוצו וחצי משרה בחוץ – לא נתקבלה על דעת הקיבוץ. יואל אומר, שהמזכירות דווקא תמכה ברעיון, אבל הלחץ הציבורי, בעיקר של הצעירים, אילץ אותה להתנגד. „בקיבוץ", אומר שוהם, „לא מסתכלים על המאמץ שמשקיע החבר ועל כל החסרים החברתיים־חינוכיים שהוא עובר בדרכו להצלחה. רואים רק את ההצלחה ואת מה שמתלווה אליה – נסיעות לחו"ל, קצת בילויים וטובות־הנאה אחרות. וזה יוצר את הקנאה הידועה. התוצאה, בסך־הכול, היא הפוכה, כי הפגיעה האישית מתורגמת למוטיבציה מוגברת, שמביאה להצלחה גדולה יותר, ואז רואים בקיבוץ מה הפסידו". אגב, יואל שוהם איננו הדוגמא היחידה לספורטאי מהקיבוץ, שנאלץ לעזוב בלחץ סמוי או גלוי של הסביבה הקרובה והחצר הקיבוצית.

עדיין לא בוריס בקר קיבוצי

הגם שעזב את מעין־צבי, לא נפרד שוהם מחצרות הקיבוצים. היום הוא גר בנהריה ועובד כמדריך ספורט בקיבוצי רמת־הגולן ועמק־הירדן. שם מעידים הכול, שהבהלה לטניס המקיפה כיום מאות רבות של חברים נגרמה לא מעט בזכותו של השוער־לשעבר, שבינתיים פשט את האפודה השחורה והחליפה בחולצת הטריקו הלבנה של הטניסאי.

יואל הגיע לאיזור לפני חמש שנים. אז היו שם רק חובבי טניס בודדים, ששיחקו לעיתים רחוקות להנאתם. מגרשים לא היו, שלא לדבר על מיתקנים אחרים. „אלו היו תנאים בלתי־ניתנים לתיאור. אם לימדתי טניס על מגרש כדורסל ועל מרצפות שחורות ללא רשתות מסביב ועם ציוד שלי שהבאתי מהבית – זה היה מצב טוב. לפעמים גם זה לא היה. רק בשבוע־חמה ובקבד היו מגרשי כדורסל שהוסבו למגרשי טניס. במושבים הדתיים בגולן שיחקנו באולם ששימש כמחסן לחבילות חציר. בעמק־הירדן כמעט שלא נגעו בטניס עד שבאתי. כולם היו עסוקים בכדורגל ובכדורסל. אני יכול לומר היום, שלא רק שהקמתי דור של שחקני וחובבי טניס. הגברתי את המודעות למשחק הזה. התוצאה: בעין־גב החליטו לבנות מגרש טניס ולא להסתפק במגרש הכדורסל הישן, ובמושבים אלמגור ורמות־בונים בונים עכשיו מגרשים. לא מעט בזכותי".

כספורטאי שמכיר את החצר הקיבוצית גם מבפנים, מעריך יואל שוהם, כי בשל מיגוון הפעילויות הרב העומד בפני הנוער הקיבוצי, נדחק הטניס לקרן זווית וגם היום אין הוא מקבל את התמיכה ותשומת הלב הראויים לו. רכזי הספורט בקיבוצים, אומר יואל, עדיין שבויים בתפיסה שמשחקי הכדורגל והכדורסל הם המעניינים והמושכים ביותר. „אחד מרכזי הספורט של עמק־הירדן", הוא מספר, „אמר לי לא מזמן, שלא צריך טניס בעמק והוא לא מוכן לתמוך בענף הזה, אם כי הוא מכיר בנהירה ההמונית של החברים לטניס".

יואל הוא מייזם אליפות שנתית בטניס בעמק־הירדן, שבה מתחרים בה גם שחקנים מטבריה והסביבה, ולדעתו מוהבים על גורדי הטניס בקיבוצים כשרונות שאילו היו גדלים במרכז הארץ – כבר מזמן היו מטפחים אותם ומכירים בהם. בוריס בקר ישראלי וקיבוצניק? זה עדיין לא. „אין ספק על כך, שהחברה הקיבוצית מגבילה את ההישגיות הספורטיבית של חבריה. כדי להצליח בענף ספורט מסוים בקיבוץ, אתה צריך להשקיע המון ולהתרכז רק בזה, תמורת ויתורים רבים וכואבים של תענוגות, בילויים וחברה, וכאשר נכונות זו לא קיימת – אי־אפשר להגיע להישגים", אומר יואל. לדעתו יש לחץ חברתי שלילי בקיבוץ על ספורטאים בפוטנציה. החברה הקיבוצית אינה מעודדת ספורטאים בעלי יכולת ואינה תומכת בהם. תחת זאת, כך שוהם, היא גורמת להם להרגיש נחותים ואחוזי רגשי אשם, גם כאשר הם זוכים בהישגים יוצאי־דופן. מכאן קצרה הדרך לוויתור על קריירה ספורטיבית והישגיות בתחום זה, וכמעט כולם מעדיפים להיות כמו כולם.

יואל שוהם בימי זוהרו כשוער כדורגל בעל הציון 10

פעמיים מאראדונה (1:2) ביד וברגל

יעקב ברוש ממקסיקו

כוכב עליון ציינו ארמנדו מאראדונה בפריצה אופיינית שלו לשער אנגליה.

מקסיקו־סיטי (טלפונית, מיוחד ל"דבר") – עוד רבות תדובר בשער הראשון של דייגו ארמנדו מארדונה, אשר ללא ספק, סלל את הדרך של ארגנטינה לחצי הגמר. ביד וברגל סילק מארדונה את אנגליה, 1:2.

אם מארדונה היה האיש של ארגנטינה, הרי באנגליה קשה לציין מישהו. אם יכולים לבוא האנגלים בטענות למישהו, מלבד לשופט החלש בן־נאצר מתוניסיה, הם צריכים להפנות אצבע מאשימה כלפי עצמם.

במרבית שלבי המשחק הם הפגינו משחק זהיר ולא מאורגן. הארגנטינים היו החלטיים ונמרצים יותר ונקמו באנגלים כפי שהצהירו בימים האחרונים. נבחרת ארגנטינה שלטה בשדה במרבית שלבי המחצית הראשונה, אולם היה זה לחץ בלי מחץ, מארדונה ניווט את משחק קבוצתו וליהטט במיטב התרגילים האהובים כל כך על הצופים, אולם התקפותיה של ארגנטינה לא היו תכליתיות כנגד ההגנה המבוצרת והצפופה של אנגליה. הארגנטינים נקשו במרכז השדה במסירות קצרות „וואבל פאסים". האנגלים, שהצטופפו בעורף, ניסו לפרוץ קדימה על ידי מסירות עומק ארוכות שנועדו אל עבר החלוצים הזריזים, פיטר בירדסלי וגארי לינקר.

למעשה, כל המצבים המסוכנים, אם אפשר לקרוא להם כך, של ארגנטינה, נבעו מבעיטות עונשין של מארדונה. דקה 9: מארדונה בעט מ־18 מטר, הכדור ניתז מהחומה ושילטון הדף בקצות אצבעותיו לקרן. השוער פומפידו שגה ביציאתו, בירדסלי חטף, אך בעט לרשת החיצונית. מארדונה נשמר ב"צבת" וזכה בכדורי עונשין רבים. בדקה ה־33 נסתיימה פריצתו המהפנטת בהכשלה על סף הרחבה, אך בעיטתו חמקה סמוך לקורה.

אולי ריחו של יתרון ארגנטינאי ריחף בחלל האיצטדיון, אך איש לא שיער כיצד יפול השער הזה. דקה 51: לחץ ארגנטינאי אילץ שחקן הגנה אנגלי להחזיר כדור לשילטון, אך מארדונה התברג, ניתר והבחית ב... יד לרשת, כמו כדורעף. השופט התוניסאי פסק 0:1. עתה התברר, כי היה ביסוד לחשש האנגלים מהשופט האלמוני.

אבל מארדונה התנער על השער הלא חוקי וכחלוף ארבע דקות ביצע מארדונה את הפריצה של האליפות, במרכז המגרש "התך" מארדונה את כל ההגנה, כולל שילטון, וקבע 0:2. עוד תראו פעמים רבות את המבצע בהילוכים חוזרים, איטיים ומכל הזויות.

האנגלים החלו ללחוץ על הרחבה. הודל ירה עונשין ופומפידו הדף לקרן, בירדסלי בעט לחוץ ובוצ'ר נגח חלש מדי לפני שעד של לינקר בדקה ה־82. המחליף בארנס הגביה ולינקר נגח פנימה 1:2. התקפת נגד וטאפיה בעט לקורה: לינקר כמעט נגח פנימה עוד הגבהה של בארנס, אך זה היה האקורד העצוב האחרון.

שפט עלי בן־נאצר מטוניסיה לעיני 115,000 צופים ב"אצטקה".

● אנגליה: שילטון; סטיבנס, בוצ'ר, פנוויק, סאנסום; ריד, הודג', הודל, סטיבן; בירדסלי, לינקר. כן שותפו: וודל ובארנס.

● ארגנטינה: פומפידו; קוסיסו, בראון, רוג'רי, אולרטיקוצ'אה; ג'יוסטי, באטיסטה, אנריקה, בורוצ'אגה; מארדונה ואלדנו, כן שותף טאפיה.

מאראדונה מבקיע את שערו השני לרשת האנגלית, בין ידיו המושטות של השוער שילטון.

צרפת מתכוננת ל„משחק הנקמה"

כדורגלני נבחרת צרפת חגגו אתמול עד לשעות הקטנות של הלילה את נצחונם ברבע הגמר על נבחרת ברזיל. אבל כבר הבוקר החלו בהכנותיהם לקראת משחק חצי־הגמר נגד מערב־גרמניה – „משחק הנקמה".

חלק גדול משחקני נבחרת צרפת היו שותפים למשחק הגדול בספרד 1982, בו הודחו מחצי־הגמר ע"י הגרמנים, בהדקרב בעיטות עונשין מ־11 מ', לאחר שכבר הוליכו ביתרון 1:3.

במחנה הצרפתי אמרו אתמול: 1982 לא תחזור שנית. זו ההזדמנות לנקמה".

החגיגה אצל הצרפתים היתה כפולה. הנצחון על ברזיל ויום הולדתו של ה„קפטן" הנערץ מישל פלטיני. עוגה לא היתה בחגיגה, אבל מצב הרוח היה מרומם ופלטיני אמר: „חברי נתנו לי את המתנה היפה ביותר בנצחון על ברזיל".

סאנטאנה שוב התפטר מתפקידו

בנבחרת ברזיל התחילו לשלם את מחיר ההדחה בשלב רבע־הגמר. טלה סאנטאנה הודיע אתמול בגוודלחרה על התפטרותו מתפקידו.

התפטרות עבור סאנטאנה אינה דבר חדש. גם לאחר כשלון נבחרת ברזיל ב־1982 בספרד התפטר המנהל הברזילאי מתפקידו. הוא עזב אז לערב־הסעודית וגרף ממון רב.

אולם בפברואר האחרון חזר סאנטאנה לאחוז בשרביט אימון נבחרת ברזיל, לאחר כשלונות חוזרים ונשנים של הנבחרת הלאומית במשחקי המבחן שלה.

גם בניהולו של סאנטאנה לא התעלתה הנבחרת הברזילאית, עד כי פסק ... העבר שלה (כיום בן 45) התנדב לחזור ולשחק בשורותיה. הוא נענה כמובן בשלילה.

במקסיקו בטוחים: משחק הגמר האמיתי במונדיאל כבר מאחורינו

יעקב ברוש ממקסיקו

לגבי רבים כבר נסתיימה אליפות העולם הזו ● זה מסוג המשחקים שהיה צריך לקיימם ולא להכריעם בבעיטות 11 מ'

לצרפת יש היום את חוליית הקישור הטובה בעולם המובילה אותה להישגים מרשימים. במעט כל שחקני הנבחרת משחקים יחדיו מאז ספרד, גורם שהביא לגיבוש יוצא מן הכלל. אבל „תור הזהב" של חוליה זו עומד להסתיים. לשחקנים כמו מישל פלטיני (שחגג את יום הולדתו ה־31 במשחק נגד ברזיל), ז'אן טיגאנה (30), אלן ג'ירס (33) ומקסים בוסיס (30) ברור שזה הגביע העולמי האחרון שלהם מפאת גילם הגבוה ומשחקי מקסיקו 86' הם ההזדמנות האחרונה שלהם להגיע לתהילה.

גם לברזיל היו בעיות דומות של שחקנים שמפאת גילם לא יוכלו להגשים את חלומם, ובכך נוצרו כל הנתונים היכולים להעניק משחק גדול.

ואמנם היה זה משחק מעולם אחר. לא היה כאן איש שיכול היה להצביע על משחק טוב יותר שנערך אי־פעם בגביע העולמי. מומחים המלווים את משחקי הגביע העולמי עשרות שנים, עמדו משתאים ופעורי־פה נוכח הדרמה עוצרת הנשימה שהעניקו שחקני שתי הנבחרות לעולם הכדורגל. בדרך כלל אין דרך אכזרית יותר מאשר להעלות קבוצה לשלב הבא בזכות בעיטות עונשין מ־11 מ'. אבל כמו שכולם מיצרים כאן על אי־העפלתה של ברזיל למשחק חצי־הגמר, אין ספק שהוא הדין עם נבחרת צרפת במקרה וידם של הברזילאים היתה על העליונה בבעיטות העונשין. היה זה בפרוש מסוג המשחקים שצריך לקיימם מחדש, אבל בתוצאה מכריעה משחקים שאינה מותירה זמן נוסף לכך, הם צריכים להיות מוכרעים דווקא בצורה זו. בסום שנוכח בה שהתרחש במגרש במשך 120 דקות לא „הגיע" לאחת מהשתיים לנצח את יריבתה. נראה שהפעם רצה מי שרצה, שידה של צרפת תהיה על העליונה והענתו של פלה, גדול שחקני ברזיל, כי „האלוהים הוא ברזילאי" היתה נכונה עד למשחק נבחרתו נגד צרפת. אולם לא רק מאירועים במגרש עצמו היו יוצאים מן הכלל.

האווירה מסביב, בעיקר הודות לאלפי אוהדים ברזילאים, היתה ססגונית והוסיפה תפאורה להצגה הגדולה. שעות לפני תחילת המשחק הרעישו הברזילאים עולמות בהביאם למגרש את ציודם ה„רגיל" הכולל תופים, רעשנים, בלונים והרבה הרבה אהבה לנבחרתם.

לגבי רבים כבר נסתיימה אליפות העולם ה־13. אלה רואים במשחק בין צרפת לברזיל את הגמר האמיתי. לדעתם אין כל אפשרות שאירועי גוואדאלחרה יישכחו כל־כך מהר, בוודאי לא בשלבים שנותרו עד לסיום הטורניר הנוכחי. נכון לעכשיו הם צודקים אם תגיע צרפת למשחק הגמר לא נראית כרגע שום נבחרת המסוגלת לתת „פייט" כמו שעשתה ברזיל.

בכל ההולכים ומבוזרים כאן את אירועי המשחק בין צרפת וברזיל, בעיקר באמצעות הטלוויזיה המקסיקאית המקרינה שוב ושוב חלקים מהמשחק, מגיעים הכל למסקנה, כי משחק הגמר האמיתי כבר מאחורינו.

עד לפני שריקת הפתיחה נרקמו סביב משחק זה הרבה תקוות. העליות בין שני הענקים שהציגו במשחקי מקסיקו את הכדורגל היפה והתכליתי לא הותיר מקום לספק: אסור להחמיץ את המשחק. לשתי הנבחרות היה ברור, נוכח אירועי העבר הלא רחוק, כי אינן יכולות להרשות לעצמן כשלון נוסף.

ברזיל „אכלה" אותה בספרד 82' ע"י איטליה שגברה עליה בתוצאה 2:3 (שלושער של פאולו רוסי), כאשר היתה זקוקה לתיקו בלבד כדי להעפיל לחצי־הגמר.

צרפת היתה בספרד אפילו קרובה יותר מברזיל למשחק הגמר. בשלב חצי הגמר גברה עליה גרמניה בבעיטות עונשין מ־11 מ' וגנזה לארבע שנים נוספות את חלום משחק הגמר.

אגב, בניגוד לברזיל, מעולם לא הגיעה צרפת למשחק הגמר. הישגיה בגביע העולמי עד כה: מקום שלישי במשחקי 1930 ו־1958 ומקום רביעי בספרד. צרפת, שזכתה לפני שנתיים באליפות אירופה, הציגה בשנים האחרונות את הנבחרת הטובה ביותר וספק אם תוכל לשחזר את הישגיה בעוד ארבע שנים באיטליה.

מתנת יום הולדת. מישל פלטיני (משמאל) מניף ידו לקהל לאחר שזכה במתנת יום־הולדת נפלאה כרטיס לחצי־הגמר. את התודה חייב פלטיני לשוערו באטס (מימין) שהיה גיבור המשחק והדף שתי בעיטות מהנקודה הלבנה.

5 אנשים מתו בברזיל לאחר ההפסד לצרפת

חמישה אנשים מתו, ארבעה מהם מהתקפי לב לאחר סנוורה תוך כדי ויכוח, בעקבות ההפסד הדרמטי של נבחרת ברזיל בידי הצרפתים ברבע הגמר של גביע העולם.

בתי החולים דיווחו על ארבעה אנשים שמתו מהתקפי לב במהלך המשחק, או מיד לאחריו. יותר מ־200 איש קיבלו טיפול על מיחושי לב ומשברים כתוצאה מהתרגשות יתרה.

המשטרה מסרה כי גבר אחד נורה למוות, תוך כדי ויכוח על המשחק, שבו הפסידה ברזיל בבעיטות 11 מטר.

התוצאה היתה אכזבה מהתגת לאוהדים שתיכננו חגיגות נצחון לכל שעות הלילה. אולם העיתונים של יום ראשון לא האשימו את השחקנים. „הקבוצה הפסידה מוגשת ביום טוב", כתב „ז'ורנאל דו בראזיל", ואילו „או גלובו" העיר: „הנבחרת הציגה את משחקה הטוב ביותר עד היום בגביע העולם, אך היה חסר לה המזל שהאיר לה פנים במשחקים הקודמים."

גרמניה העייפה ניצחה את מקסיקו, החום והקהל

יעקב ברוש ממקסיקו

טוני שומאכר. זה האיש לו חבה גרמניה־המערבית את עלייתה לחצי־הגמר. נבחרת גרמניה מאכזבת, אפורה ולעיתים מרגיזה באופן משחקה, [illegible] באיטיות בבעלה המונדיאל. מולה התייצבה נבחרת מקסיקו [illegible], אך חסרת הברק הנבון. גם העידוד [illegible] לא [illegible] לצפות במונדיאל [illegible].

0:0 עד כה, היתה התוצאה בתום 120 דקות עצבניות, נוקשות והרפתות. ידי השופט מקולומביה, פאלאצי, [illegible]. בהמשך הקרב הוא שלף 2 כרטיסים אדומים (ברטולד מגרמניה ואגירה ממקסיקו) ו־8 צהובים, [illegible].

[illegible] התייצבו השחקנים [illegible] להדרכה בבעיטות מ־11 מטר. קלאוס אלופס בעט [illegible] – 0:1 לגרמניה. [illegible] השווה ל־1:1. אנדריאס ברמה [illegible] – 1:2 לגרמניה. [illegible] עדיין 1:2. לותר מתיאוס הבקיע בקלות – 1:3. [illegible].

[illegible] 32 מעלות חום [illegible] 10 שחקנים. אך המקסיקאים לא [illegible].

שפט פאלאצי (קולומביה) לעיני 50,000 צופים במונטריי.

● גרמניה: שומאכר; ברטולד (הורחק), פרסטר, יאקובס, בריגל, אדר, מאגאת, מתיאוס, ברמה, אלופס. [illegible]

● מקסיקו: לאריוס; אמאדור, קיראטה, [illegible], אגירה (הורחק), [illegible], נגרטה. [illegible]

● כוכבים בסומברו ● כוכבים בסומברו ●

באטס המושיע פרננדז המבקיע

ז'ואל באטס

לואיס פרננדז

נבחרת צרפת מתבססת במונדיאל על השלד של משחקי ספרד 82'. שני שחקנים נוספו מאז להרכב הפותח, השוער המעולה, ז'ואל באטס בן 29, והקשר הלוחם, לואיס פרננדז בן 26. שני ה"חדשים" היו שלשום גיבורי הנצחון על ברזיל. פרננדז הבקיע את שער הנצחון היפה ובאטס הנפלא, גונן על שערו משך 120 דקות מול התקפות המחץ הברזילאיות.

שניהם משחקים בשורות האלופה הצרפתית החדשה, פאריס סאן ז'רמן, והשתלבו בצורה מושלמת במסיפס ה"טריקולור". פרננדז מחזק הפותח לשחקני הליגה ויכולתו המצויינת בקבוצה סללה את דרכו לקישור של נבחרתו, הקישור הטוב ביותר בעולם.

פרננדז נרכש בסוף העונה ע"י היריבה העירונית, ראסינג פאריס, שעלתה השנה לליגה הראשונה והחלה במסע רכש חסר תקדים (פרנצ'סקולי, טוני וליטבורסקי).

באטס חגג עד שנה 28 משחקים בין לאומיים. הופעת הבכורה שלו היתה בספטמבר 1983 נגד דנמרק. במשחק נגד ברזיל התעלה לשיאו הלמרות שהיה צולעת במעט, שלט במגרש ביתה ללא עוררין.

בהאנוי ובביירות חגגו את הנצחון הצרפתי הגדול

●●● אוהדי כדורגל וייטנאמיים נלהבים חגגו בשבת בלילה בעיר הבירה האנוי את נצחון הצרפתים על הברזילאים. כ־150 וייטנאמים התאספו ספונטנית, לקראת השעה 04.00 לפנות בוקר, דקות ספורות לאחר סיום המשחק, לפני שגרירות צרפת בהאנוי וקראו: „פאפ" „פאפ" (צרפת,צרפת), הדיפלומטים שיצאו מהבנין כדי לראות מה מתרחש.

אתמול בבוקר קיבלה השגרירות מכתב ברכה מאת מעריץ נלהב ועשרות אנשים עדיין ניצבו בפני השער הראשי, מסביב לחלונות ראווה שבהם הוצגו צילומים של נבחרת צרפת.

בביירות חגגו אור ליום אתמול אנשי מיליציה, נוצרים ומוסלמים כאחד, בירייה שמחה של אש אוטומטית את נצחון צרפת על ברזיל. כאשר נשאל מדוע יש הפגנות שמחה אחרי נצחון של קבוצה של מדינה „אימפריאליסטית" על קבוצה של מדינה מהעולם השלישי, השיב איש מיליציה סיעי ממערב־ביירות: תחילה ייחלתי לנצחונה של ברזיל, אולם לא יכולתי להימנע מלברך על המשחק הנפלא של הצרפתים.

מנסדורף וגליקשטיין היום בפתיחת משחקי וימבלדון

נציגי ישראל במחרגל הבנים בוימבלדון, עמוס מנסדורף ושלמה גליקשטיין, יכנסו כבר היום יום התחרויות הראשון לפעולה.

מנסדורף יפתח את המשחקים במגרש מספר 12, כשיתמודד עם הקטני גלן מיציבאסה. גליקשטיין הוגרל לשחק במגרש מס' 6 עם הרכבוי אנדראס מאורדר. השניים יזכו עד לסיום משחקיהם של אנדרו קאסט (בריטניה) נגד ברוד דאק (אוסטרליה): הרולד סלומון (ארה"ב) – יונתן קנטר (ארה"ב) והלנה סוקובה (צ'כיה) – דניס פרנל (בריטניה) חיק או יעלו למגרש.

אולם המוקד יהיה כמובן במגרש המרכזי ומגרש מס' 1. במגרש המרכזי יפתח האלוף בוריס בקר את מסע ההגנה על התואר, כשיתמודד עם הארגנטיני אדוארדו בנגיצה. לא רחוק משם (מגרש 1) ישחק המדורג ראשון, איוון לנדל, נגד אלוף הנוער של אשתקד, המקסיקאי לאונרד לאוזל.

נוסף לבקר, ישחקו עוד שני מדורגים צמרת במגרש המרכזי. אחרי שבקר ויריבו ידדו מהמגרש, יעלו השוודי מטס וילנדר (2) והאמריקאי סקוט דייויס ומיד בסיום משחקם של אלה יעלו ג'ימי קונורס (3) ויריבו – בראצי רוברט סאגוסו.

בולטים בהעדרם בין הגברים גלן מקנרו ויאניק נואה, שהותירו את הזירה ליריביהם.

המאבק על התואר בין הנשים יהיה קרוב לוודאי בין מרטינה נברטילובה וכריס אוורט־לויד. השתיים, שיהנו מהעדרה של הכוכבת החדשה המערב־גרמניה סטפי גראף, לא ישחקו היום ויכנסו למעגל התחרויות רק מחר.

עם מותה של המורה והמחנכת הותיקה בחיפה

רבקה פלימן ז"ל

(אלמנתו של ראש העיר לשעבר משה פלימן ז"ל)

משתתפים בצערם של כל בני משפחתה

ד"ר בר לב יוסף ועדינה
ברקאי אברהם וגניה
גור אריה נחמה
זיגלמן איטקה ומשפחתה
טובנחוז לאה
ירושלמי שרה
לם שמואל ופנינה
פניאל נח ורבקה
שפר שרגא וחנה

ידידיה ומוקיריה הנאמנים.

אנו אבלים על פטירתו של

זאב רבן ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה

חבריו במכון לחקר התנוך הקיבוצי אורנים

אוניברסיטת תל־אביב
הפקולטה למדעי־הרוח
בית הספר להיסטוריה

הארכיון להינוך יהודי בישראל ובגולה
ע"ש אביעזר ילין
אבלים על מות

משה שריג ז"ל

מיסודי הארכיון

ומביעים תנחומים למשפחה.

לחברנו יחזקאל רבן ומשפחתו

תנחומינו הכנים עם פטירת

אחיך

קיבוץ לוחמי הגיטאות

לגיטה ומשפחתה

משתתפים באבלכם במות הבעל

מיטק

קיבוץ לוחמי הגיטאות

לחברותינו אהובה שוחט
ולבת שולמית דורון וביב
משתתפים באבלכם על מות הבעל והאב

ד"ר דוד שוחט ז"ל

האהוב על כולנו

ועד מעונות עובדים ו' תל־אביב
אגודה שתופית בע"מ

במלאת שנה לפטירת חברנו

בועז כהן ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ב' ט"ז סיון תשמ"ו
23.6.86 בשעה 14.00 - בבית הקברות בחולדה.

המשפחה
וקבוץ חולדה

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

שבוע הספר/המלצות אחרונות

מאת מירי פז

הרושם, מסיור אקראי בין דוכני הספרים בכיכר מלכי ישראל, הוא שהתנועה השנה עֵרה יותר מבשנים קודמות. חידוש אחד הוא הקפה הספרותי שמקיים קפה תיאטרון חזל. סופרים, משוררים, סופרי ילדים ושחקנים מופיעים מי בקריאה ומי במשחק ומושכים אליהם קהל רב. אחרי הערב הראשון כבר היה מנכ"ל הקאמרי עודד פלדמן מודאג מחוסר מקומות ישיבה בקפה המאולתר הזה. פלדמן הבטיח למאוכזבים להוסיף מושבים למחרת. בינתיים הוא שוקל להמשיך מסורת זו בקביעות, גם אחרי שבוע הספר.

חידוש נוסף הן הדגמות הבישול בדוכני המו"לים המציעים סוג זה של ספרות. מבחינת המו"לים זו אטרקציה משתלמת. הניחוחות מפתים את הקהל לרכוש מתכונים מאוגדים בכריכה נאה.

על אף מחירי הספר שעדיין אינם 'נוחים', למרות ההוזלות, הירד הוא חגיגה, ולו קטנה, לאוהבי הספר. הזדמנות לרכוש במחירים מוזלים לא רק את להיטי העונה, אלא גם מכרים ותיקים שאזלו מן החנויות בכל ימות השנה. חידוש נוסף, שהוא יוזמה מבורכת של המו"לים, הם הקטלוגים המוצעים לציבור חינם אין כסף. הקטלוגים מכילים נדוניה מפורטת של כל הוצאה: רשימת ספרים מעודכנת מן השנים האחרונות. זו הזדמנות לשימוש כוננות משכבר הימים: ספרים שחמדתם פעם—ולא קניתם לפני שאזלו מן השוק, או לא העזתם לקנות מחמת רגשי אשם על הפינוק היקר. גם אם הספר עודו יקר, הרי אווירת הירד יש בה משהו מפייס, בעודד. לעת כזאת מתרוקן הארנק בנפש חפצה.

מן התנועה ליד הדוכנים מתברר שיש עדנה ללהיטי העבר. ב„עם עובד” עדיין יש ביקוש רב ל„עפיפונים” של רומן גארי (שראה אור בעברית ב־1983), בזב"ם עדיין קונים את „הקלות הבלתי־נסבלת של הקיום” מאת קונדרה, להיט של שבוע הספר 1985, ובהוצאת הקיבוץ המאוחד שוב דורשים, כמו בשנה שעברה, את „סוף דבר” ו„זיכרון דברים” של יעקב שבתאי.

השנה האחרונה הצמיחה יבול ספרים משובחים. למי שמנצל את היומיים האחרונים שנותרו לנעילת שבוע הספר, הרי רשימה חלקית, של ספרי השנה האחרונה בתחומים שונים שראוי לא להחמיץ.

רומאן מקור

★ **„ערבסקות” / אנטון שמאס / עם עובד.**
סאגה נהדרת על משפחה פלשתינאית בסיגנון שיש בו פיוט, אירוניה, הומור.

★ **„החולה הנצחי והאהובה” / חנוך לוין / הספריה**
לחובבי חנוך לוין זו תמצית מושלמת של הסיגנון והתוכן המוכר במחזותיו. במפגש עם הטכסט הכתוב נגלים רבדים חדשים של אירוניה מאקאברית, לעיתים מעודנת יותר, מזו המוכרת בתיאטרון.

מופת

★ **„בית בודנברוקי” / תומאס מאן / עברית: נילי מירסקי / עם עובד.**
ספר חובה שקוראים בו וחוזרים אליו. על התרגום של נילי מירסקי כבר נאמרו כל השבחים. למי שאינם קוראים גרמנית, וקראו את התרגום האנגלי, הקריאה בתרגום של מירסקי היא מפגש חדש עם הספר, מהנה לאין שיעור.

רומאן/תרגום

★ **„לוליטה” / נאבוקוב / הספריה**
לקורא העברי זהו, למעשה, מפגש ראשון עם הספר. (הגירסה הקודמת, המקוצצת, היתה עלבון לנאבוקוב, ולקורא). ההומור ועשרות הייחוסים והריבויים הספרותיים של נאבוקוב הם שעשוע מעודן מאוד.

★ **„המאהב” / מארגריט דיראס / עברית: אביטל עינבר / מעריב.**
אחד מספריה היפים והמהנים של מארגריט דיראס. ספר שנכבשים לו מן העמוד הראשון, הודות לסיגנונה המיוחד ולכנותה של הכותבת.

אינסטנט ספרות על הגל

השידורים בקול ישראל ובגלי צה"ל מלווים ברציפות את שבוע הספר בתוכניות מיוחדות. קול ישראל משדר מדי שעה מבזקים קצרצרים – „ספרות על הגל” – שבהם ממליצים אורחים ידועי שם על ספר אחד. עורכי המבזקים, בבהלותם לא להכביד על המאזינים ביותר מ־40 שניות ספרות, כפו על האורחים מסגרת מאולצת. קשה לרוב הדוברים לומר משהו משמעותי על ספר במסגרת זמן כזאת. המאזינים יוצאים נפסדים. כל מה שנותר, למעט יחידי סגולה (יוסי שריד, גדעון רייכר המצליחים לסנן קצה של התרשמות אישית) מן המבזק, הוא שם הספר ושם הדובר. לפעמים זה נשמע כמו תשדיר־שירות רע.

הרושם הוא, שהעורכים בגלי צה"ל להוטים פחות להדביק את המתחרים במספרים. הם מקצים לתוכניות הספרות המיוחדות של שבוע הספר מסגרת גמישה ומתקבלת על הדעת. התוצאות, לפעמים, מרתקות. בבוקר יום א' דיבר **חיים באר** על „המשפט הראשון”. לדבריו, משתדל הסופר, שכבר במשפט הראשון יקבל הקורא משהו מתמצית העלילה. המשפט הראשון צריך לנבא את מהל הגיבור, להכניס את הקורא לאווירה השלטת בסיפור או בספר. באר הסתייע בדוגמאות של מארקס, עגנון, קפקא, דוסטויבסקי. הוא דיבר בפשטות השווה לכל מאזין ובאהבה רבה לספרים. אולי משהו יאמץ את הרעיון בהמשך, גם אחרי שבוע הספר, ומחוץ למדור הספרות.

שירה/תרגום

לתודה מיוחדת ראוי שמעון זנדבנק על תרגום ועריכת שני כרכי השירה האיכותיים ביותר, לטעמנו, שראו אור בשנים האחרונות:

★ **„הגרזן הפורח”. מבחר שירה גרמנית מודרנית / כתר.**
מכונסים כאן שיריהם של אלזה לסקר־שילר, סטפן גיאורגה, הוגו פון־הופמנסטאל, רילקה, ג'ורג טראקל, ברכט, גינתר גראס פאול צלאן והאנס מאגנוס אנצנסברגר. זמן רב אחרי שמניחים את הספר מהדהדות שורותיו של צלאן. „שמעתי שהגרזן פורח, שמעתי שהמקום אין לו שם, שמעתי שהלחם המביט בו · מרפא את התלוי”...

★ **„אהבות מקבילות”. מבחר שירה אנגלית „מטפיזית”. / מהדורה דו־לשונית / שוקן.**
הזדמנות ליהנות משני העולמות: הן מן המקור האנגלי, הן מן התרגום העברי היפה. רוב השירים, במיוחד אלה של ג'ון דון, נקראים כשירה מודרנית, אולי בזכות הברק הציני. „כי מי טיפש גדול? חרם קטך”, טוען ג'ון דון בשירו „הטיפש המשולש”. „אני טיפש כפול, אני יודע: אוהב וגם אומר שהוא אוהב בשיר ילולני... וכן עשיתי. אלא שפלוני, להוד־ע כמה הוא מוכשר מלחין את יסורי שלי ושר”.

ביוגראפיה/תרגום

★ **„היטלר” / יואכים פסט / „כתר”.**
ביוגראפיה מרתקת המסופרת בהקשרים רחבים – פוליטיים, חברתיים, תרבותיים, פסיכולוגיים בדיוק של היסטוריון ובעט קלה של עיתונאי שנון.

בישול

★ **„הבישול הסיני של אהרוני” / ישראל אהרוני וחן דאור / מודן.**
רוב ספרי הבישול משעממים מסום שאין בהם דבר מלבד מידות, כמויות והוראות. יש מי שחוויות הבישול כרוכה אצלם בחוויות הקריאה. באחרונה ראו אור שלושה ספרי בישול שהם גם ספרי קריאה. הקריא והמהנה שבהם הוא ספר זה בזכות השירים, הפתגמים הסיפורים הקצרים, גם בשל העיצוב הנאה והצילומים של גילי ספר. ועם מתאבנים כאלה אפשר להתפנות גם לבישול.

★

בתוך שאנו חסים על הקוראים ועל עצמנו הגבלנו את רשימת ההמלצות ל־10 ספרים בלבד. כאמור, היתה זו שנה של ספרים משובחים רבים שתקצר היריעה מלמנות את כולם. רשימת ספרי השירה העברית החדשים עשויה היתה למלא כמחצית מן הכריכה שהיתרנו לעצמנו ולכן נקדיש רשימה נפרדת בקרוב.

מרים ברטוב, חלוצת איור ספרי הילדים בארץ, היא זוכת הפרס המיוחד למפעל חיים באיור ספרי ילדים. הפרס מוענק על ידי מוזיאון ישראל אחת לשנתיים.

חבר השופטים – אריה נבון, מרים רות ואילה גורדון, בסיוע קוראה צעירה, נועה רכטמן בת ה־11 – החליטו לא להעניק השנה, מדליה למאייר מצטיין בשנת 1986, אלא פרס כספי על מפעל חיים. כן החליטו לציין לשבח את עבודותיהם של **הלה חברין** („המפתח שיצא לטייל”), **גל כרמי** („גמד ביער עד”), **רוני אורן** („הגדה של פסח”) **ואמי דובינגר** („סודות של ילדים אחרים”, **בתמונה**).

מרים ברטוב תקבל את הפרס מידי נשיא המדינה חיים הרצוג בטקס שיתקיים במוזיאון ביום ד'. לציון עשור לחלוקת הפרס לאיור ספרי ילדים תיערך באגף הנוער של המוזיאון תערוכת ספרי ילדים מאויירים הכוללת 4000 ספרים מאויירים מרחבי העולם ובשפות שונות.

אטימות או מחדל חינוכי

מדוע מתעלמים אצלנו ממורשת התיאטרון בארץ

מאת עזריה רפופורט

בתיאטרון הלאומי „הבימה” נחנך במעמד צנוע אך מרגש אולם חזרות ע"ש צבי פרידלנד, חלוץ ההבאות „הפנימית” בתיאטרון בעל השם העולמי: המורה והמחנך שהיה יחיד בין חבריו שלחם להכנת „דור המשך” לתיאטרון העברי על אף התנגדותם. 19 שנים אחרי פטירתו נקרא שמו על אולם החזרות, סדנת־היצירה של התיאטרון הלאומי.

פרחי־הכהונה של „מקדש התיאטרון העברי” לא הטריחו עצמם לשם, או לא הוזמנו. תלמידי המגמות לתיאטרון, חניכי בית־הספר הממלכתי לאמנות הבימה, לא נכחו, או לא הוזמנו.

היו שם כ־25 אלף שנים של תרבות, יצירה, אמנות עברית וישראלית. היו שם שלושה דורות, אם לא ארבעה דורות, של יוצרים, שחקנים, במאים וסופרים ומשוררים, אשר קיבלו את השראתם והשכלתם מצבי פרידלנד. ימימה מסרנוביץ־אבידר, יעקב אורלנד, חנה מרון, יוסף ידין, שלמה ברשביץ ושמואליק סגל, שמואל רודנסקי ומישה אשרוב, רפאל קלצ'קין (שעשה במסגרת חמישים ההצגות שביים פרידלנד ב„הבימה” כמה מטובי תפקידיו) ויהודה אפרוני, שמעון פינקל הדגול ודוני ניניו (שייצג את הוריו המנוחים, חניכי פרידלנד, אברהם ניניו וחנה בן־ארי) וגם אהרון תלמידיו של צבי פרידלנד, שלמה ניצן.

פרחי הכהונה לא באו להתבשם מ„רוחו של כהן גדול המרחפת על מקדש־מעט זה”, כפי שכתב יעקב אורלנד ב„כמה שורות אהבה ויראת־כבוד”, שנקבעו בכותל הדרום של אולם החזרות. אפילו אותם חניכים של בית־הספר הממלכתי לאמנות הבימה, „בית צבי” (שאינו קרוי ע"ש צבי פרידלנד אלא על שמו של צבי קליר ז"ל, שנפל במלחמת השחרור), אפילו אותם חניכים שעמדי ניצן, המנהל האמנותי של „הבימה” יזם השתתפותם בשני שירים במעמד קריאת השם על אולם החזרות, לא ישבו באולם לשמוע את הדברים שאמרו שם על צבי ז"ל. כדרך מקצוענים מנוסים ישבו בחוץ, שוחחו, שתו משקאות קלים וביקשו מהמארגנים להודיע להם מתי עליהם להיכנס לאולם כדי... להופיע. גם אחרי ששרו לא נשארו על המרבד שנפרש שם עבורם, סמוך לבימה, כפי שנהגו תלמידי צבי ז"ל לשבת למרגלות הבימה שנים רבות, דורות רבים. וכי מה כבר יכולים הם לשמוע מפי ידין, שמואליק סגל, יעקב אורלנד או שלמה ניצן?

אולי באמת אין זו אשמתם אלא אשמת מחנכיהם, שלא הזמינו לאירוע גם את חניכי התיאטרון שאינם משתתפים בצוות־ההווי המזמר. כבר היו דברים מעולם. אצלנו אין מתייחסים לעבר. אצלנו נושאים עיניים לעתיד. מדוע להתעניין במה שהיה לפנים? כי אמר שצריך להכיר את השורשים, את המורשת? הווה „סמך”, או „רוזה”. הצלחה או תעסוקה, ניתן לקבל גם בלי להכיר את ההיסטוריה. לא רק בתחום אמנות הבימה. גם בתחומים אחרים המצב דומה. יש הטוענים כי זה מקור מרבית בעיותינו, בתחומי החברה, התרבות, במערכת היחסים שבין הדת והמדינה. יש לחדש, „לצעוד עם הזמן”, אך אין מנתצים את המסורת בטרם מכירים אותה. אי אפשר לצמוח באין שורשים. רק מי שמכבד את עברו – צפוי לו גם עתיד.

★

לפני שש שנים נפטרה לאה פורת, שעמדה שנים רבות בראש המועצה העליונה לתרבות ולאמנות ותרמה רבות לקביעת מסגרות וליציקת מסורת של סיוע ותמיכה לחיי התרבות בארץ על ידי הממשלה. ביום השנה הראשון לפטירתה התקיימה אזכרה ללאה פורת באולם הגדול של מוזיאון תל־אביב ונכחו בה רק מתי מעט. רבים מאלה שנהנו בעזרתה ומתבונתה לא התפנו לבוא לשם. הצענו אז למנהלי המוסדות הציבוריים הנתמכים על־ידי המועצה, לבתי־הספר לאמנות, למוסדות התרבות ולמחלקות הדרמה והמוסיקה באוניברסיטת ת"א לשלוח להבא את חניכיהם לאירועים כאלה. ישמעו וילמדו. יכבדו את זכר אלה שבזכותם הם נהנים מחינוך וממלגות.

בעוד חודשים מספר יחולק שוב פרס לאה פורת ז"ל, המחולק בשנים האחרונות לזכרה בחודש ספטמבר מדי שנה. עד עתה טרם נעתרו הנוגעים בדבר להזמין לאירועים כאלה את „דור ההמשך”. „הם לא יבואו ממילא”, אומרים. „לא מעניין אותם”. הם עסוקים במלחמת הקיום ובמשימות שוטפות”.

אולי בכל זאת? אולי גם בנושא זה אנו חסרי־אמון וקטני־אמונה? אולי הדור הצעיר איננו שטחי ו„מסוחר” כל כך? אולי בכל זאת יבואו, חלקם אם לא כולם? אולי צריך לפחות לנסות להזמינם? מה דעת המועצה לחינוך ולתרבות על נסיון כזה? ואולי יזמין תיאטרון „הבימה” בשנה הבאה, במלאות 20 שנה לפטירתו של צבי פרידלנד, את כל „הדור הצעיר” לבוא לאירוע הולם, שישמש תזכורת, הצדעה ומקור השראה, לעתיד?

„נישואי פיגארו” – ממשיכים

לאור ההצלחה הגדולה והביקוש הרב לכרטיסים, שאזלו עוד לפני שעלה המסך על ההצגה הראשונה, החליטה המסגרת המשותפת של האופרה הישראלית החדשה, התיאטרון הקאמרי והתזמורת הקאמרית לקבוע סדרה נוספת של הצגות בחודש נובמבר 1986.

ההפקה תחודש בנובמבר עם הצוות המקורי. חמש הצגות יתקיימו באולם הקאמרי בת"א, שתי הצגות בירושלים ושתיים בחיפה. האופרה תושר באיטלקית עם תרגום מוקרן לעברית של ישראל אובל.

★

עם סיום הצגות „נישואי פיגארו” יחלו החזרות להפקה האופראית המשותפת הבאה: **„עלייתה ונפילתה של העיר מהגוני” מאת ברטולט ברכט וקורט וייל** בניצוחו של **ליאור שמבדל** ובבימויו של הבמאי **מארק גז'ז'ינסקי**, הבמאי הראשי של האופרה הלאומית בוורשה.

ההופעות יתקיימו בחודש ינואר 1987.

ערבית מוסיקלית במגדל דוד

„דניאל בגוב האריות”, הדרמה הליטורגית מימי הביניים, בביצוע האנסמבל הניו יורקי למוסיקה עתיקה, במסגרת פסטיבל ישראל, פתחה סידרה של מופעים קיציים תחת כיפת השמיים באתר ליד שער יפו בעיר העתיקה.

ה„אקוסטיקה” הטבעית והאווירה במקום מבטיחים הנאה שלמה, בתנאי שהמבצעים עומדים ברמה הנדרשת והמוסיקה היא טובה. במקרה של „דניאל”, הנגנים בהצגה הססגונית היו מצויינים ואילו הזמרים והמקהלה גילו חולשה מאכזבת וקולותיהם בקושי נשמעו בין ההריסות.

לחודש הבא מכינים המארגנים שלושה קונצרטים שבועיים. ב־8.7 **רביעיית החליל הישראלית (אורי שוהם, רפאל פרנקל, רוברט מוזס ויורם הלפרן)** בקונצרט מיצירות מוצארט, פאול בן־חיים, טלמאן, אברהם אמזלג, גלוק ופלייאל. ב־15.7 הסינפונייטה הישראלית באר שבע בערב שיוקדש ל„**קרנבל החיות**” מאת סן סאנס עם צמד הפסנתרנים **ברכה עדן ואלכסנדר תמיר** ובניצוח **מנדי רודן** וב־22.7 קונצרט מיצירות מוצארט ומנדלסון עם הרביעייה הישראלית לכלי קשת. כרטיסי הכניסה יהיו זולים מהרגיל ויאפשרו גם ביקור במגדל דוד. הרוכשים כרטיסים לסיור באתר יוכלו גם לשמוע את הקונצרט. לילדים הכניסה חופשית.

ישראל דליות

הסימפוניה שהקדימה את זמנה

השלישית של ברוקנר, החל מחר, בפילהרמונית

מאת יהודה כהן

הסימפוניה השלישית של ברוקנר היא למעשה החמישית שחיבר, כי שתיים פסל ולא פירסם. הראשונה מכונה בשם סימפוניית לימודים, ולאחרת, שכתב אחרי הידועה כראשונה, קרא „סימפוניה מס' אפס”: היא מבוצעת לפעמים כיצירה „היסטורית”. בהשוואה ליתר הסימפוניות של ברוקנר אפשר לראות גם את הראשונה והשנייה שלו כ„היסטוריות”, כי מרגישים בהן יותר שוברט מאשר ברוקנר. רק בשלישית מצא המלחין את סגנונו האישי, כן ניתן כבר לזהות את התכונות הבולטות ביותר של אופיו: התלהבותו מן הטבע ואדיקותו הטביעו חותמן על התמטיקה, על המבנה ועל התזמור. השוו את המוסיקה שלו לא רק לזו של ואגנר, אלא גם לזו של שוברט ושל בטהובן.

התחלת הנושא הפותח של השלישית, בסולו לחצוצרה, הולכת בקו מלודי דומה לזה של הנושא הפותח הראשי של הסימפוניה התשיעית לבטהובן, וגם הצורה המונומנטלית של כל היצירה מזכירה אותה סימפוניה: לשוברט אפשר להמשיל את אריכות הנשימה של המלודיקה ואת תמימות ההבעה של ברוקנר, ומוואגנר מושפעים מצלול התזמורת וההרמוניות.

אולם, עם ואגנר יש לברוקנר בסימפוניה השלישית קשר מיוחד. ברוקנר, הצעיר ממנו ב־11 שנה, העריץ אותו מאוד וכינה אותו בתואר „מייסטר של המייסטרים”. הוא עלה לרגל לביירויט להצגת הבכורה של הטטראלוגיה „טבעתו של הניבלונג” מאת ואגנר ב„פסטשפילהאוז” (תיאטרון התיגגות) החדש אז, כשהביא עמו תכלילי הסימפוניות שלו, וביקש מוואגנר את הרשות להקדיש לו אחת מהן. יש לציין שברוקנר כמעט ולא היה ידוע אז, ואילו ואגנר גמר את כל יצירתו פרט ל„פארסיפל”, הדראמה האחרונה שלו. ואגנר עיין בתכליליים ואישר בכתב: „כן, כן זו. שבה החצוצרה היא הנושא הראשי”.

ברוקנר (בצד ימין) אצל ואגנר בביירויט בשנת 1876; מגזרת מפורסמת מאת בילר

ברור, שגם עם הסרת המובאות, שכללו מובאות מתוך הדראמות של ואגנר נותרו בסימפוניה השלישית ההדהדים למוסיקה של ואגנר, אך מי שחשבו או חושבים אותו גם כיום כאפיגון של ואגנר, טועים וטועים לו עוול רב. כל יוצר משתלב בדרך שלו בשרשרת ההתפתחות, וכך גם ברוקנר. מוואגנר אימץ לו את הכרומטיקה בהרמוניות ואת דרכי התזמור, ואלה הפכו ממילא לנכס לכולם, לרבות בראהמס. אך ככל אמן בעל שיעור קומה, פיתח לו ברוקנר שפה מוסיקלית אישית שלו. בעצם העובדה שהוא מתייחס לתזמורת, ודאי שלא מדעת, כאל „אורגן” גדול – הרי הוא היה אורגנאי מעולה – מקנה למוסיקה שלו אופי מיוחד.

כמו כל הסימפוניות של ברוקנר מתחילה גם השלישית ברקע הרישי שעליו הוא בונה ומפתח את הנושא הראשי. מנושא זה הוא גוזר את נושא הפרק האחרון, הרביעי, וצורתו המקורית של הנושא חוזרת בסיום הסימפוניה כאווירה של נצחון לאחר מאבקים רבים. הפרק השני, האיטי הוא מן ההשראות החזקות ביותר של ברוקנר: במשך חלקים ארוכים אופיו אקסטאטי, וזה מתבטא במהלך הנושאים הנפלאים, בניגודים דינאמיים, בהתפרצויות של כאב ושל שמחה. פרק הסקרצו הוא יחיד במינו, כי אין לו למעשה נושא אלא מוטיבים בלבד, והוא מרתק את המאזין על ידי מקצבים תוססים, הוא בעין „פרפטואום מובילה”. גם החטיבה המרכזית של הסקרצו, הטריו, נטול נושא, אין בו התפתחות אלא תנועה.

נגינת הבכורה של הסימפוניה השלישית של ברוקנר התקיימה בביצוע התזמורת הפילהרמונית הווינאית בשנת 1877. המנצח יוהן הרבק, מעריצו ומקדמו של ברוקנר, נפטר זמן קצר לפני מועד הקונצרט, והמלחין נאלץ לנצח בעצמו על הסימפוניה. הביצוע נחל כשלון חרוץ שכמוהו לא היה עוד לברוקנר. במשך השמעת הסימפוניה התפזר הקהל, ובעת נגינת הפרק האחרון נכחו באולם עשרה אנשים בלבד. הקהל והביקורת דחו את היצירה, שהיתה חדישה מדי לזמנה.

פרסים לרגל יובל אקו"ם

אקו"ם (אגודת קומפוזיטורים, מחברים ומו"לים למוסיקה בישראל) מציינת את יובלה ה־50 בהענקת פרסים בתחומי הספרות, המוסיקה, התיאטרון והעבודה המשפטית, בטקס שיתקיים ביום ה' השבוע במוזיאון תל־אביב.

חתני הפרס למוסיקה הם **יוסף טל, צבי אבני, משה וילנסקי, גארי ברתיני ומתי כספי**. חברי ועדת השופטים שבחרו בהם היו בן ציון אורגד, ד"ר יהודית כהן ופרופ' מנדי רודן.

חתני הפרס לספרות הם **ש. שלום, דוני סומק, נתן שחם ודן אלמגור** (השניים האחרונים – על מפעל חיים). בועדת השופטים שימשו פרופ' הלל ברזל, פרופ' נורית גוברין וד"ר אביב עקרוני.

בפרס מיוחד על הפצת יצירות ישראליות זכה מדור התיאטרון של אמנות לעם.

ועדת שופטים שחבריה היו השופטת שושנה ברמן, עו"ד מאיר גבאי ועו"ד ויקטור חזן זיכתה את **דפנה לוינסון** בפרס, בעד עבודה משפטית.

בולים

„יודאיקה” חובקת עולם

מאת אריה לינדנבאום

השבוע חשבתי לדלג מעט על „יודאיקה” על־אף העניין הרב שהקוראים מגלים בנושא זה, אך כיון שמספר הידיעות על הופעת בולים בנושאים יהודיים שנערמו על שולחני הוא גדול, החלטתי לסקור אותן, בכל זאת.

ובכן, המעניין ביותר הוא, בוודאי, בול ליאון פויכטוואנגר, הסופר היהודי־גרמני (1884–1958) שכתב שורה של רומנים היסטוריים, בכללם „היהודי זיס” והטרילוגיה על מלחמת היהודים ברומאים.

פויכטוואנגר מופיע, זו הפעם הראשונה, בבול־דואר. להפתעתנו הרבה, הופעת הבכורה שלו היא במדינת ההרים ההימלאית – בהוטן. אינני בטוח אם בספריה המלכותית של בהוטן יש בכלל ספרים של פויכטוואנגר, אבל לבהוטן זכות ראשונים בהנפקת הבול שיתקבל ברצון על־ידי אספנים רבים.

אגב, לישראל יש עתה שרות־דואר עם בהוטן, אבל רק לפני מספר שנים קיבלתי בחזרה מכתב ששלחתי לבהוטן עם הערת פקיד הדואר במיון התל־אביבי, בנוסח: „אין מדינה כזו”. האמת היא שהמדינה היתה, אבל לא היתה מוכרת על־ידי איגוד הדואר העולמי ושמה לא הופיע ברשימת המדינות במרכז המיון, ומכאן הערת הפקיד. עתה יש שירות דואר עם בהוטן אבל את הידיעה קיבלנו לא ישירות ממלכת בהוטן וכנראה בשל כך טרם קיבלנו את צילום הבול. (על־כל־פנים הבול הופיע).

גומפרס – בליסוטו

בליסוטו שבאפריקה הופיע בול מיוחד שהוקדש ליהודי האמריקאי שמואל גומפרס, מנהיג פועלים, יליד אנגליה שהיגר לארה"ב והיה למנהיג באיגוד פועלי תעשיית הסיגרים בארה"ב.

בול גומפרס של ליסוטו אינו הראשון, כי הראשון הופיע בארצות הברית. גומפרס (1850–1924) היה בין מייסדי „אמריקן פדריישן אוף לייבור” ובשנת 1881 נבחר סגן נשיא הסתדרות פועלים זו. בימי מלחמת העולם הראשונה היה חבר בוועדה המייעצת של מועצת ההגנה של ארצות הברית ונציג בוועדת השלום בפאריס.

בסידרה של ליסוטו מופיע בול נוסף שהוקדש למנהיג פועלים אחר, יהודי־אוסטרי בשם פליקס אדלר.

רשימת בולי „יודאיקה” של השבוע כוללת גם את קאספרוב שהופיע בצפון קוריאה והדובינסקי – באיי מלדיב.

דוד דובינסקי, יליד ברסט ליטובסק, למד מקצוע האפיה במאפיית אביו בלודז' שבפולין. דובינסקי היה פעיל בארגון האופים בפולין ועל כך הוגלה לסיביר. כעבור כשלוש שנים ברח והגיע לארצות הברית ושם עסק בפעילות בארגון פועלי בגדי־נשים הבינלאומי. ב־1932 נבחר נשיא האירגון והיה בתפקיד זה עד פרישתו ב־1966.

דובינסקי מופיע בגליון זיכרון של מלדיב. נוסף לבולים עם פרנץ ורפל, ג'ון לנון, וולטר גרופיוס וג'ורג' באלנצ'ינה.

4 בולי ישראל ביולי 86

ארבעת בולי ישראל החדשים שהוקדשו ליוסף שפרינצק, יו"ר הכנסת הראשונה, בול זיכרון „לא

[illegible]”, יובל נמל התעופה בן־גוריון ובול לחג הנביא הדרוזי ע"י אל־נבי סבלאן, יופיעו ב־22 בחודש יולי השנה.

הנביא סבלאן

הדרוזים – עדה בת כמיליון אנשים המרוכזים בסוריה ובלבנון ורק פחות מ־10% מהם נמצאים בישראל. הדרוזים עזבו את האיסלאם בזמן הח'ליף הפאטמי „אל־חאכם” ששלט במצרים בשלהי המאה ה־10.

אל־נבי סבלאן הוא אחד הנביאים החשובים לדרוזים. המקום הקדוש על שמו נמצא דרומית לכפר חורפיש ליד גבול הצפון, על פסגת הר המתנשא לגובה של 700 מ'. לפי המסורת,

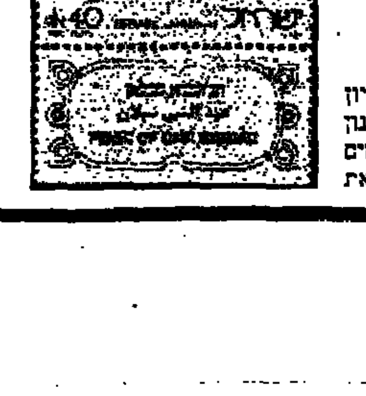

נהג הנביא להתפלל במקום זה. עד היום נמצאים שם המערה והסלע לידם התפלל.

ליד המקום הקדוש בנויים היום שני בניינים גדולים, שעל אחד מהם 4 כפות שהן סמל המקום. ישנם שם גם כמה עצי אלון עתיקים הבולטים בגודלם משאר עצי ההר. לפי האגדה, פרצה שריפה בהר באחת ההילולות אך עצים אלה לא נפגעו באזור שהנביא סבלאן נהג להתפלל תחתם.

הדרוזים מבקרים במקום בכל ימות השנה ובמיוחד ב־10 בספטמבר.

40 לניסויים האטומיים באיי מארשל

באיי מארשל, טריטוריה אמריקאית עצמאית, יופיע ב־1 ביולי גליון מזכרת מיוחד לציון מלאת 40 שנה לניסויי ארה"ב בפיצוץ האטום. במבצע שנערך ב־1 ביולי 1946, פונו התושבים מן האי ואוניית המלחמה „סרטוגה” ועוד 4 אניות מסוגה פוצצו בניסויים. בגליון הזיכרון שיופיע ניתן לראות את אוניית המלחמה „סרטוגה” ופטריית הפצצה שהוטלה לניסוי.

هكذا من الأصل